

INSTYTUT GRUŻLICY I CHORÓB PŁUC
Zakład Epidemiologii i Organizacji Walki z Gruźlicą

*National Tuberculosis
and Lung Diseases Research Institute
Department of Epidemiology*

**GRUŻLICA I CHOROBY UKŁADU
ODDECHOWEGO W POLSCE W 2018 ROKU**

*TUBERCULOSIS AND LUNG DISEASES
IN POLAND IN 2018*

Redaktor (editor):

Maria Korzeniewska-Koseła

**KONFERENCJA NAUKOWO-SZKOLENIOWA SPECJALISTÓW CHORÓB PŁUC
W ZAKOPANEM 12-14.VI.2019r.**

Redaktor (*editor*):

Maria Korzeniewska-Koseła

Współpraca (*in collaboration*):

**Piotr Głaz, Bożena Mieczkowska,
Anna Nieścieruk, Renata Szostak, Krystyna Woźniak,**

ISSN – 1507 – 8159

Przy publikowaniu danych z Biuletynu – prosimy o podanie źródła:

Gruźlica i Choroby Układu Oddechowego w Polsce w 2018r. red. Maria Korzeniewska-Koseła. Instytut Gruźlicy i Chorób Płuc, Warszawa 2019

WSTĘP

W niniejszym biuletynie zawarte są dane epidemiologiczne dotyczące gruźlicy w Polsce w 2018 roku.

Gruźlica jest chorobą zakaźną wywołaną przez prątki należące do *Mycobacterium tuberculosis* complex. Jest najczęstszą przyczyną zgonów na świecie wywołanych przez pojedynczy czynnik zakaźny. Najczęstszą postacią gruźlicy jest gruźlica płuc ale zmiany gruźlicze mogą występować w każdym z narządów ciała (gruźlica pozapłucna).

Według szacunków Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) w 2017 roku (ostatnie dane) na gruźlicę zachorowało 10,0 mln osób na świecie. W większości krajów o dużych dochodach zapadalność na gruźlicę wynosiła poniżej 10 zachorowań na 100 000; w 30 krajach świata- od 150 na 400 a w kilku- powyżej 500; średnio globalnie- 133 na 100 000. 9% chorych na gruźlicę na świecie było zakażonych HIV. Przeszkodą w walce z gruźlicą jest rozpowszechnienie gruźlicy wywołanej przez prątki odporne na najsilniejsze leki przeciwpłatkowe- na ryfampicynę (RR-TB) i na ryfampicynę łącznie z izoniazydem (MDR-TB). Liczbę chorych na RR-TB i MDR-TB oszacowano na 558 000. Największe odsetki chorych na RR-TB i MDR-TB wśród ogółu chorych na gruźlicę stwierdza się w krajach, które w przeszłości należały do Związku Radzieckiego.

W 2017 roku (ostatnie dane) w krajach Unii Europejskiej (UE) i Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG) stwierdzono łącznie 55 337 przypadków gruźlicy. Zapadalność na gruźlicę wynosiła przeciętnie 10,7 na 100 000 ludności i była mniejsza niż w latach poprzednich. Współczynniki zapadalności poniżej 10 na 100 000 stwierdzono w 24 krajach. Polska, obok Litwy, Łotwy, Estonii, Portugalii i Rumunii miała zapadalność większą.

Odsetek cudzoziemców wśród ogółu chorych na gruźlicę wahał się od <1% w Bułgarii do >80% na Malcie, w Norwegii i w Szwecji.

MDR-TB stwierdzono u 3,8% chorych z grupy 27339 przypadków z dostępnymi wynikami lekooporności, czyli u 1041 osób w UE/EOG. Zakażenie HIV wykryto u 3,9% chorych na gruźlicę ze znanym statusem HIV, tzn. u 1006 osób.

W Polsce dane o przypadkach gruźlicy gromadzone są w Krajowym Rejestrze Zachorowań na Gruźlicę. Rejestr powstał w 1957 roku i od tego czasu jest w sposób ciągły prowadzony przez Instytut Gruźlicy i Chorób Płuc w Warszawie. Placówka, na mocy decyzji Głównego Inspektora Sanitarnego, jest krajową specjalistyczną jednostką właściwą w zakresie gruźlicy.

Instytut Gruźlicy i Chorób Płuc przygotowuje raporty o zachorowaniach na gruźlicę w Rzeczypospolitej Polskiej, wykonuje analizy bieżącej sytuacji epidemiologicznej gruźlicy w naszym kraju i jej zmian zachodzących w czasie. Sytuacja epidemiologiczna gruźlicy

oceniana jest poprzez takie wskaźniki jak: zapadalność ogólna w grupach wieku i płci, udział nowych zachorowań i wznów oraz gruźlicy płuc i pozapłucnej, zapadalność na gruźlicę z potwierdzeniem bakteriologicznym (definitywne rozpoznanie choroby), zapadalność na gruźlicę płuc z dodatnim wynikiem badania bakterioskopowego płwociny, odsetek cudzoziemców i więźniów wśród ogółu chorych, współwystępowanie gruźlicy i HIV, rozpowszechnienie gruźlicy wywołanej przez prątki odporne na leki i umieralność z powodu gruźlicy.

Instytut Gruźlicy i Chorób Płuc przekazuje dane o gruźlicy w Polsce do Europejskiego Centrum do Spraw Zapobiegania i Kontroli Chorób (ECDC) oraz do WHO, które przygotowują zbiorcze raporty z krajów i prowadzą ponadnarodowy nadzór nad gruźlicą.

W Polsce istnieje prawny obowiązek zgłaszania zachorowań na gruźlicę. Ustawa z dnia 5 grudnia 2008 r., określająca zasady i tryb zapobiegania oraz zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (dz.U. z 2016 r. poz. 1866 z późn. zm.) oraz o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (dz.U. z dnia 03.08.2012 r.) nakładają ten obowiązek na lekarzy i felczerów. Zgodnie z tymi ustawami, lekarz lub felczer, który podejrzewa lub rozpoznaje zakażenie, chorobę zakaźną lub zgon z powodu zakażenia lub choroby zakaźnej, jest obowiązany do niezwłocznego, nie później jednak niż w ciągu 24 godzin zgłoszenia tego faktu państwowemu powiatowemu inspektorowi sanitarnemu lub państwowemu granicznemu inspektorowi sanitarnemu właściwemu dla miejsca rozpoznania zakażenia lub choroby zakaźnej lub zgonu z powodu zakażenia lub choroby zakaźnej lub państwowemu wojewódzkiemu inspektorowi sanitarnemu, lub innym podmiotom właściwym ze względu na rodzaj choroby zakaźnej, zakażenia lub zgonu z powodu choroby zakaźnej.

Dane o zachorowaniach na gruźlicę zebrane przez stacje sanitarno-epidemiologiczne przekazywane są do Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc w Warszawie. W 2018 roku dane z jednego województwa przesyłała do Instytutu Wojewódzka Poradnia Chorób Płuc i Gruźlicy.

Uwagi techniczne

Dane o zapadalności na gruźlicę, przedstawione w niniejszym biuletynie, pochodzą w całości z Krajowego Rejestru Zachorowań na Gruźlicę. Dane o umieralności z powodu gruźlicy zostały zgromadzone przez Główny Urząd Statystyczny (GUS). Statystyczna kategoria dotycząca zgonów z powodu gruźlicy zawiera przypadki, w których na karcie zgonu jako wyjściową przyczynę śmierci osoby podano gruźlicę. Z GUS pochodzą także przedstawione w biuletynie informacje o umieralności z powodu innych chorób układu oddechowego.

W niniejszym biuletynie zastosowano podstawowe wskaźniki statystyczne: liczby bezwzględne, odsetki i współczynniki surowe (obliczone na 100 000 badanej populacji).

Współczynniki zapadalności/umieralności w określonej grupie wieku wyrażano na 100 000 populacji w danej grupie wieku. Obok informacji o zachorowaniach w 2018 roku umieszczono (w nawiasach) dane odnoszące się do poprzedniego roku. Zebrane przez GUS dane na temat umieralności dotyczą roku 2017. W tej części biuletynu, w której przedstawiono dane o umieralności, obok wyniku z 2017 roku podano w nawiasie odnośny wynik z roku 2016.

Informacje o nowotworach złośliwych pochodzą z Krajowego Rejestru Nowotworów, prowadzonego przez Centrum Onkologii – Instytut im. Marii Skłodowskiej- Curie i dotyczą roku 2016.

Wskaźniki zapadalności dot. gruźlicy obliczono wg. stanu ludności na 30.06.2018 roku

Wskaźniki umieralności na gruźlicę i inne choroby płuc (dane GUS) wg. stanu ludności na 30.06.2017 roku

Wskaźniki zapadalności i umieralności na nowotwory złośliwe wg. stanu ludności na 30.06.2016 roku

SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA GRUŹLICY W POLSCE W 2018 ROKU

Zapadalność na gruźlicę

W 2018 roku zarejestrowano 5487 (5787) zachorowań na gruźlicę, co oznacza 300 przypadków gruźlicy mniej niż w roku poprzednim i 2749 przypadków mniej w porównaniu z rokiem 2009.

Zapadalność na gruźlicę wszystkich postaci w 2018 roku wynosiła 14,3 (15,1) i była mniejsza o 5,3% w porównaniu z rokiem 2017 oraz o 33,8% w porównaniu z rokiem 2009, w którym wynosiła 21,6.

W kolejnych latach ostatniego pięciolecia (2014-2018) zmiany zapadalności wynosiły jak następuje: (-)7,4%; (-)4,0%; +0,6%; (-)10,1%, (-) 5,3%. Średni roczny spadek zapadalności w ocenianym pięcioleciu wynosił (-) 3,8% i był większy niż w pięcioleciu wcześniejszym, w którym wynosił (-) 2,4%.

Nowe przypadki, bez historii wcześniejszego leczenia gruźlicy – było ich w 2018 roku 4852 (5127) – współczynnik 12,6 (13,3) – stanowiły 88,4% (88,6%) ogółu zachorowań. Ponowne zachorowania – w liczbie 635 (660) – współczynnik 1,7 (1,7) – stanowiły 11,6% (11,4%) wszystkich zgłoszonych przypadków.

Najczęstszą postacią gruźlicy była gruźlica płuc, która stanowiła w 2018 roku 95,2% (95,6%) wszystkich zachorowań. Zarejestrowano 5224 (5531) przypadki gruźlicy płuc – współczynnik 13,7 (14,4). W 23 (16) przypadkach gruźlica płuc występowała razem z gruźlicą pozapłucną. Chorzy z jednoczesnym zajęciem procesem gruźliczym płuc i innych

narządów są rejestrowani jako przypadki gruźlicy płuc. Chorzy tylko na gruźlicę pozapłucną – 243 (256) przypadki – współczynnik 0,6 (0,7) stanowili 4,4% (4,4%) ogółu chorych zarejestrowanych w 2018 roku. Podobnie jak w latach wcześniejszych, najczęstszą postacią gruźlicy pozapłucnej (uwzględniono tylko chorych bez współwystępujących zmian w płucach) było gruźlicze zapalenie opłucnej – 89 zachorowań – 36,6% wszystkich przypadków o lokalizacji pozapłucnej. Na drugim miejscu była gruźlica obwodowych węzłów chłonnych – 36 chorych i kolejno: gruźlica kości i stawów – 32 chorych, w tym 14 przypadków gruźlicy kręgosłupa oraz gruźlica narządów moczowo-płciowych – 32 chorych, w tym 27 przypadków gruźlicy układu moczowego i 5 przypadków gruźlicy narządów płciowych. Jedenaście osób zachorowało na gruźlicze zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych i mózgu. W roku 2018 zarejestrowano 2 zachorowania na gruźlicze zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych i mózgu w grupie dzieci (0-14 lat), w tym 1 zachorowanie współwystępowało z gruźlicą płuc.

W 2018 roku współczynnik zapadalności na gruźlicę był tym wyższy, im starsza była grupa wieku, ale tylko do wieku 45-64 lata. Współczynniki wynosiły od 0,9 (1,2) wśród dzieci do 14 roku życia do 24,7 (25,6) u osób w wieku od 45 do 64 lat. Chorzy w wieku od 45 do 64 lat stanowili największy odsetek ogółu chorych na gruźlicę (45,5%). W latach wcześniejszych największe współczynniki zapadalności stwierdzano w najstarszej grupie wieku, tzn. u osób ≥ 65 lat. Od 2015r. największe współczynniki zapadalności są w grupie od 45 do 64 lat. W 2018 roku współczynnik zapadalności u osób w wieku 65 lat i starszych wynosił 21,3 (22,6) i był mniejszy niż w grupie wieku od 45 do 64 lat.

Zgłoszono 52 (68) przypadki gruźlicy u dzieci do 14 roku życia, które stanowiły 0,9% (1,2%) ogółu zachorowań. U dzieci wykryto 35 (45) przypadków gruźlicy płuc i 17 (23) przypadków gruźlicy pozapłucnej. Najczęstszą postacią gruźlicy pozapłucnej u dzieci była gruźlica węzłów chłonnych klatki piersiowej – 7 (11) przypadków. Potwierdzenie bakteriologiczne uzyskano w 21 (15) przypadkach dziecięcych, tzn. w 40,4% (22,1%) zachorowań w tej grupie wieku. Wśród przypadków z pewnym rozpoznaniem gruźlicy, potwierdzonym posiewem, było 14 przypadków gruźlicy płuc (40,0% wszystkich zachorowań na gruźlicę płuc u dzieci) oraz 7 przypadków gruźlicy pozapłucnej, tzn. 41,2% tej postaci choroby u dzieci. U dwojga dzieci dodatni był także wynik badania bakterioskopowego plwociny. W województwie mazowieckim, gdzie zarejestrowano 18 – najwięcej w Polsce – zachorowań na gruźlicę u dzieci do 14 roku życia, tylko dwa przypadki (gruźlica płuc) zostały potwierdzone bakteriologicznie. W 2018 roku większą niż w roku poprzednim liczbę przypadków pediatrycznych odnotowano w 8 województwach: małopolskim (5 vs. 2); podlaskim (2 vs. 1); lubelskim (3 vs. 2); podkarpackim (5 vs. 4); wielkopolskim (4 vs. 0); lubuskim, warmińsko-mazurskim i zachodniopomorskim (1 vs. 0). W województwie opolskim i świętokrzyskim nie stwierdzono żadnego przypadku gruźlicy u dzieci do lat 14. W 5 województwach stwierdzono po jednym przypadku gruźlicy dziecięcej; w 3 województwach

po dwa przypadki. Największe współczynniki zapadalności na gruźlicę u dzieci stwierdzono w województwach: mazowieckim – 2,1 (3,1); podkarpackim – 1,6 (1,2) i podlaskim – 1,2 (0,6).

W 2018 roku zarejestrowano 60 (69) zachorowań na gruźlicę wśród młodzieży w wieku od 15 do 19 lat – współczynnik 3,3 (3,6). Większość młodocianych chorych – 96,7% – miała gruźlicę płuc. Potwierdzenie bakteriologiczne gruźlicy uzyskano u 54 (50) nastolatków, czyli u 90,0% tej grupy chorych. U 36 nastoletnich chorych na gruźlicę płuc dodatni był także wynik bakterioskopii płwociny. W 9 województwach nastąpił wzrost zapadalności na gruźlicę w tej grupie wiekowej. Największy w woj. pomorskim 2,6 (0,8) i woj. wielkopolskim 3,5 (1,1). Największą liczbę młodocianych chorych na gruźlicę zarejestrowano w woj. śląskim – 9 (8), lubelskim – 7 (4) i mazowieckim – 7 (15). W 6 województwach stwierdzono spadek zapadalności na gruźlicę wśród młodzieży w porównaniu z rokiem 2017. W woj. lubuskim i podlaskim nie zarejestrowano żadnego przypadku gruźlicy w grupie 15-19 lat. Największą zapadalność na gruźlicę u nastolatków – 6,5 – stwierdzono w woj. lubelskim i kujawsko-pomorskim – 5,8. Jednocześnie w województwie lubelskim odnotowano u młodzieży największą zapadalność na gruźlicę płuc potwierdzoną bakteriologicznie – 6,5 (6,1). Na taką postać gruźlicy zachorowało w Lubelskim 7 osób w wieku od 15 do 19 lat. W 4 województwach: lubuskim, podlaskim, świętokrzyskim i zachodnio-pomorskim nie było u nastolatków ani jednego zachorowania na gruźlicę płuc potwierdzoną bakteriologicznie. Największą zapadalność na gruźlicę płuc z dodatnim wynikiem bakterioskopii płwociny u młodzieży stwierdzono w woj. lubelskim – 5,6.

W 2018 roku, podobnie jak w latach poprzednich, zapadalność na gruźlicę wśród mężczyzn była ponad dwukrotnie wyższa niż u kobiet. Zarejestrowano 3900 (4126) zachorowań u mężczyzn – współczynnik 21,0 (22,2) i 1587 (1661) zachorowań u kobiet – współczynnik 8,0 (8,4). Przypadki gruźlicy u mężczyzn stanowiły 71,1% (71,3%) ogółu zachorowań. Największa różnica zapadalności między mężczyznami a kobietami występowała u osób w wieku od 55 do 59 lat (44,9 vs. 9,8) oraz w wieku od 60 do 64 lat (43,7 vs. 10,2). Największą zapadalność na gruźlicę wszystkich postaci u mężczyzn stwierdzono w woj. lubelskim – współczynnik 35,0; najmniejszą w woj. podlaskim – współczynnik 10,9. Największy współczynnik zapadalności na gruźlicę u kobiet stwierdzono także w woj. lubelskim – 12,5; najmniejszy – 3,8 – w woj. podlaskim. Współczynnik zapadalności na gruźlicę płuc potwierdzoną bakteriologicznie wynosił u mężczyzn 15,6 (16,0); u kobiet – 5,2 (5,5).

W 2018 roku po raz kolejny zapadalność na gruźlicę wśród mieszkańców miast była większa w porównaniu z ludnością wiejską. Zarejestrowano 3439 (3614) zachorowań w

miastach i 2048 (2173) przypadków gruźlicy na wsi. Współczynnik zapadalności u mieszkańców miast wynosił 14,9 (15,6); u mieszkańców wsi – 13,4 (14,2).

Znaczne różnice współczynników zapadalności na gruźlicę między województwami, obserwowane od lat, wystąpiły także w roku 2018. W 2018 roku największą zapadalność na gruźlicę wszystkich postaci zarejestrowano w województwach.: lubelskim – 23,4 (21,9); śląskim – 18,6 (20,9); mazowieckim – 17,7 (19,3) i świętokrzyskim – 16,8 (16,5). W województwach: podlaskim – 7,3 (11,1); wielkopolskim – 8,0 (8,9); warmińsko-mazurskim – 8,7 (9,2) i kujawsko-pomorskim – 10,1 (11,5) współczynniki zapadalności na gruźlicę wszystkich postaci były najmniejsze w całym kraju. W 2018 roku spadek zapadalności na gruźlicę wszystkich postaci w porównaniu z rokiem poprzednim wystąpił w 11 województwach. Współczynniki zapadalności większe niż w roku 2017 stwierdzono w woj. pomorskim (15,0 vs 11,4); zachodnio-pomorskim (11,9 vs. 10,8); lubelskim (23,4 vs. 21,9); podkarpackim (12,4 vs. 12,1) i świętokrzyskim (16,8 vs. 16,5) .

Największe w kraju współczynniki zapadalności na gruźlicę potwierdzoną bakteriologicznie, czyli rozpoznaną w sposób pewny, stwierdzono w np. województwach.: lubelskim – 15,3 (13,1); mazowieckim – 12,6 (12,6); świętokrzyskim – 12,5 (10,3) i dolnośląskim – 12,1 (12,5). W województwach: warmińsko-mazurskim – 6,1 (5,9); podlaskim – 6,5 (10,0) i wielkopolskim – 6,9 (7,7) zapadalność na gruźlicę potwierdzoną w posiewach była najmniejsza w kraju.

W 2018 roku gruźlica została potwierdzona bakteriologicznie u 4075 (4179) chorych, w tym w 3935 (4057) przypadkach gruźlicy płuc. Zapadalność na wszystkie postaci gruźlicy potwierdzonej bakteriologicznie wynosiła 10,6 (10,9); zapadalność na gruźlicę płuc potwierdzoną w posiewach – 10,2 (10,6). Chorzy z potwierdzeniem bakteriologicznym stanowili 74,3% (72,2%) ogółu chorych. Wśród chorych na gruźlicę płuc odsetek ten wynosił 75,3% (73,4%). W całej grupie 243 (256) chorych na gruźlicę pozapłucną rozpoznanie potwierdzono bakteriologicznie u 140 (122) – 57,6% (47,7%). Utrzymują się duże różnice między województwami odnośnie odsetka zachorowań na gruźlicę płuc potwierdzoną bakteriologicznie: od 64,8% w woj. lubelskim; 65,1% w woj. śląskim; 66,8% w woj. łódzkim do 93,4% w woj.woj.: dolnośląskim i kujawsko-pomorskim; 90,5% w woj. podlaskim; 87,8% w woj. zachodnio-pomorskim i 86,6% woj. wielkopolskim.

Chorzy na gruźlicę płuc, u których prątki stwierdzono także w bakterioskopii, stanowili 44,3% (44,7%) wszystkich chorych na gruźlicę płuc i 59,1% (60,9%) chorych na gruźlicę płuc z potwierdzeniem bakteriologicznym. Zarejestrowano 2324 (2472) takie przypadki – współczynnik 6,1 (6,4). Największą zapadalność na gruźlicę płuc z dodatnim wynikiem bakterioskopii odnotowano w woj. zachodnio-pomorskim – współczynnik 8,1 i woj. pomorskim – współczynnik 8,0; najniższą w woj. lubuskim – 3,2. Największy odsetek chorych

z dodatnim wynikiem bakterioskopii wśród ogółu chorych na gruźlicę płuc stwierdzono w woj. zachodnio-pomorskim – 70,1%; najmniejszy w woj. łódzkim – 21,7%.

Wśród chorych na gruźlicę zarejestrowanych w 2018 roku było 97 (108) cudzoziemców, w większości – 80 osób – w wieku od 20 do 44 lat. Przypadki gruźlicy u cudzoziemców stanowiły 1,8% (1,9%) wszystkich zachorowań. W grupie cudzoziemców był jeden nastolatek, nie odnotowano zachorowań wśród dzieci (0-14). Najwięcej cudzoziemców (38) leczono z powodu gruźlicy na Mazowszu. Największą grupę – 28 osób – stanowili przybysze z Ukrainy; drugą co do liczebności grupą byli Wietnamczycy (9 chorych) i Nepalczycy (8 chorych). Cudzoziemcy, u których rozpoznano gruźlicę, przybyli do Polski z 22 krajów świata. W 9 przypadkach miejsce pochodzenia nie było znane.

W 2018 roku, podobnie jak w latach wcześniejszych, współwystępowanie gruźlicy i HIV było w Polsce zjawiskiem rzadkim. Wg. danych Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego-Państwowego Zakładu Higieny, gruźlica była chorobą wskaźnikową u 14 (16) chorych na HIV/AIDS. Wśród chorych na gruźlicę zarejestrowanych w 2018 roku odnotowano 171 (169) osób, które przebywały w aresztach śledczych i zakładach karnych (zapadalność 230,8 na 100 000 osadzonych).

Według sprawozdania MZ-13, odnoszącego się do osób leczonych ambulatoryjnie w poradniach gruźlicy i chorób płuc, wśród których są także chorzy, którzy rozpoczęli leczenie jeszcze przed 2018 rokiem, w roku 2018 liczba przypadków z opornością na co najmniej 1 lek przeciwprątkowy wynosiła 40 (122). W tej grupie było 18 (37) chorych na gruźlicę wielolekooporną (MDR-TB). Najwięcej chorych na MDR-TB – 7 przypadków – pozostawało pod opieką poradni w woj. mazowieckim i dolnośląskim – 5 chorych z takim rodzajem oporności.

Zgodnie z danymi Krajowego Rejestru Zachorowań na Gruźlicę, których źródłem były rejestry laboratoryjne, w 2018 roku MDR-TB rozpoznano u 48 chorych, w tym u 14 cudzoziemców. Przypadki MDR-TB stanowiły 1,2% wszystkich zachorowań na gruźlicę potwierdzoną bakteriologicznie oraz 1,3% zachorowań ze znanymi wynikami lekowrażliwości (w 2018 roku lekowrażliwość była dostępna u 90,7% chorych z dodatnimi wynikami posiewów). Stwierdzono także 83 (85) chorych z opornością wyłącznie na izoniazyd (2,0% chorych na gruźlicę potwierdzoną bakteriologicznie i 2,2% przypadków ze znanymi wynikami lekowrażliwości).

W 2018 roku u 0,2% chorych na gruźlicę stwierdzono gruźlicę włóknisto-jamistą; serowate zapalenie płuc i prosówkę gruźliczą rozpoznano u 0,2% przypadków. Większość chorych, czyli 94,7%, miała gruźlicę naciekową płuc.

UMIERALNOŚĆ

W 2017 roku gruźlica była przyczyną zgonu 490 (543) osób. Współczynnik umieralności wynosił 1,3 (1,4) na 100 000 ludności. Główną przyczyną zgonów z powodu gruźlicy, podobnie jak w latach wcześniejszych, była gruźlica płuc – zmarło na nią 468 (526) chorych – współczynnik 1,2 (1,4). Z powodu gruźlicy pozapłucnej zmarło 22 (17) chorych. Zgony z powodu gruźlicy stanowiły 0,1% ogółu zgonów w 2017 roku w Polsce i 25,4% zgonów z powodu wszystkich chorób zakaźnych i pasożytniczych.

Najwięcej osób zmarłych z powodu gruźlicy było w wieku od 45 do 64 lat (223; współczynnik 2,2; w roku 2016 – 244; współczynnik 2,4). Największy współczynnik umieralności z powodu gruźlicy stwierdzono w grupie wieku ≥ 65 lat – 3,1 (3,3). Na gruźlicę zmarło 197 (206) osób w takim wieku, którzy stanowili 40,2% (37,9%) ogółu zmarłych na gruźlicę. Nie odnotowano żadnego zgonu na gruźlicę u dzieci i u młodzieży. W latach 2013-2017 zarejestrowano jeden przypadek zgonu z powodu gruźlicy u dzieci (2016 rok); wśród nastolatków po jednym przypadku zgonu z tej przyczyny stwierdzono w 2013 i, dotychczas po raz ostatni, w 2014 roku.

W 2017 roku liczba mężczyzn zmarłych z powodu gruźlicy – 383 (418) – była 3,6 razy większa niż kobiet – 107 (123); współczynniki odpowiednio – 2,1 i 0,5 (2,2 i 0,6). Ponad trzykrotnie wyższe liczby mężczyzn niż kobiet zmarłych z powodu gruźlicy stwierdzano także we wcześniejszych latach.

Największe w kraju współczynniki umieralności z powodu gruźlicy wszystkich postaci zarejestrowano w 2017 roku w województwie śląskim i podlaskim – 1,9 (87 i 23 zgony) (w 2016 roku – 2,4 i 1,3) oraz dolnośląskim – 1,7 (49 zgonów) (w 2016 roku – 1,4), zaś najniższe w woj. wielkopolskim – 0,7 (0,5) oraz w województwach opolskim, podkarpackim i pomorskim – 0,9.

Wzrost współczynnika umieralności w porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano w 2017 roku w 7 województwach, największy w woj. opolskim – od 0,4 do 0,9 i podlaskim – od 1,3 do 1,9. Największy spadek umieralności wystąpił w województwie łódzkim – od 2,0 do 1,1 i pomorskim – od 1,5 do 0,9.

Umieralność z powodu gruźlicy w 2017 roku była większa wśród mieszkańców miast niż na wsi – 1,3 vs. 1,2 (w 2016 była także większa w miastach).

Największą umieralność na gruźlicę wśród mężczyzn stwierdzono w woj. podlaskim i śląskim – 3,3 oraz dolnośląskim – 2,9.

Przy uwzględnieniu płci najwyższy w Polsce współczynnik umieralności z powodu gruźlicy zarejestrowano w 2017 roku u mężczyzn w woj. podlaskim i śląskim – 3,3; najniższy – u kobiet w woj. wielkopolskim oraz zachodnio-pomorskim – 0,2 (3 i 2 zgony).

SZCZEPIENIA BCG

W roku 2018 zaszczepiono BCG 355.804 (368.952) noworodki, które stanowiły 91,7% ogółu dzieci żywo urodzonych w Polsce. Najmniejsze odsetki zaszczepionych noworodków stwierdzono w woj. lubelskim, świętokrzyskim i zachodnio-pomorskim – kolejno 89,1%, 89,5% i 90,3%; największe- w woj. pomorskim – 99,7% i kujawsko-pomorskim – 93,6% (dane Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego- Państwowego Zakładu Higieny).

WYKRYWANIE CHORYCH

Informacje o sposobie wykrycia przypadków gruźlicy płuc zebrane w 2018 roku wskazują, że w Polsce najczęstszą metodą wykrywania takich przypadków było wykrywanie bierne, tzn. z powodu objawów choroby u osób, które same zgłosiły się do placówki medycznej. Z powodu objawów wykryto 96,3% przypadków gruźlicy płuc, w tym 96,3% chorych na gruźlicę płuc potwierdzoną w badaniu bakteriologicznym i 96,2% chorych na gruźlicę płuc bez potwierdzenia w posiewie. Największy odsetek przypadków gruźlicy płuc wykryto metodą bierną w woj. pomorskim – 99,7%; najmniejszy w woj. łódzkim – 93,4%.

W grupie wszystkich chorych na gruźlicę płuc – 1,2% przypadków wykryto przy okazji badania osób z kontaktu; 1,3% – przy innych badaniach profilaktycznych; 1,3% – w innych okolicznościach, jak hospitalizacja z różnych przyczyn lub badanie sekcyjne.

INFORMACJE DOTYCZĄCE UMIERALNOŚCI Z POWODU WYBRANYCH CHORÓB UKŁADU ODDECHOWEGO W POPULACJI POLSKIEJ

Choroby układu oddechowego, w tym nowotwory układu oddechowego i gruźlica płuc były w 2017 roku przyczyną 13,1% (12,7%) zgonów w Polsce. W poniższym zestawieniu przedstawiono dane o zgonach z następujących przyczyn:

- nowotwory złośliwe tchawicy i płuca/także dane o zachorowalności/
- przewlekłe choroby dolnych dróg oddechowych (-J40-J44)
- astma oskrzelowa
- zapalenie płuc

Statystyczne dane dotyczące przyczyn umieralności pochodzą z kart zgonu. W tabelach przedstawiono liczebności i współczynniki umieralności z powodu w/w chorób w kolejnych latach.

W 2017 roku choroby układu oddechowego łącznie z gruźlicą płuc, nowotworami układu oddechowego i zespołem serca płucnego uznano za przyczynę zgonu 52 743 (49 786) osób. Współczynnik umieralności z powodu tych chorób wyniósł 137,3/100 000

(129,6). W roku 2017 wymieniony wyżej współczynnik był większy niż w roku poprzednim i zbliżony do współczynnika w roku 1980 - 130,2/100 000. Od tego czasu nastąpiły duże zmiany dotyczące liczby osób zmarłych na poszczególne choroby: niemal dwukrotnie wzrosła liczba zgonów z powodu nowotworów układu oddechowego i dwukrotnie z powodu zapalenia płuc, natomiast liczba zgonów z powodu gruźlicy, astmy i serca płucnego zmniejszyła się wielokrotnie.

Choroby układu oddechowego bez zespołu serca płucnego, nowotworów i gruźlicy (J00 - J99, klasyfikacja wg. ICD-10) były w 2017 roku przyczyną zgonu 26 309 (23 013) osób; współczynnik umieralności wyniósł 68,5 (59,9). Większość zgonów w tej grupie stanowiły zgony z powodu zapalenia płuc i przewlekłej obturacyjnej choroby płuc. Z powodu ostrego zapalenia górnych dróg oddechowych zmarły w 2017 roku 23 osoby. W roku 2017 zarejestrowano 15 974 (13 323) zgony z powodu zapalenia płuc. Zgony, których przyczyną było zapalenie płuc stanowiły 60,7% (57,9%) ogólnej liczby zgonów z powodu chorób układu oddechowego (J00-J99) i dotyczyły głównie osób w wieku 70 lat i starszych. Współczynnik umieralności z powodu zapalenia płuc w tej grupie wieku, blisko ośmiokrotnie większy niż u osób w wieku od 60 do 69 lat, był większy niż w poprzednim roku i wyniósł 305,2 (249,1) na 100 000 (mężczyźni- 381,2 (331,9); kobiety- 261,8 (202,4)). W całej populacji wyniósł 41,6 (34,7). We wszystkich grupach wieku współczynniki umieralności z powodu zapalenia płuc były większe u płci męskiej. Największe zmiany umieralności z powodu zapalenia płuc nastąpiły w ciągu lat u niemowląt. W 1965 roku zgony niemowląt (9145 przypadków) stanowiły aż 45,8% ogółu zgonów z powodu zapalenia płuc (była to obok biegunek najczęstsza przyczyna zgonu wśród najmłodszych). W 1965 roku współczynnik umieralności na zapalenie płuc w grupie niemowląt wynosił 756 na 100 000; w 2017 roku – 10,1 na 100 000.

W 2017 roku liczba osób, które zmarły z powodu przewlekłych chorób dolnych dróg oddechowych (J40 - J44) była większa niż w roku poprzednim – 6767 vs. 6102; współczynnik umieralności wynosił 17,6 (15,9). Współczynniki umieralności z tej przyczyny są od lat większe u mężczyzn, najwyższe u osób w wieku ≥ 70 lat. W 2017 roku z powodu przewlekłych chorób dolnych dróg oddechowych zmarło 204,0 (189,0) na 100 000 mężczyzn ≥ 70 lat (w grupie mężczyzn wieku od 60 do 69 lat – 42,8 na 100 000).

Współczynnik umieralności z powodu przewlekłej obturacyjnej choroby płuc (POChP-J44) wyniósł w 2017 roku 17,3 (15,6). Z tej przyczyny zmarło 6651 (5983) chorych. Współczynniki umieralności z powodu POChP rosły z wiekiem i były większe u mężczyzn, co jest zjawiskiem obserwowanym od lat. Najwyższy współczynnik stwierdzono u osób w wieku ≥ 70 lat – 115,6 (106,4) (u mężczyzn w tym wieku był 3 razy wyższy niż u kobiet – 201,0 vs. 66,9). Osoby w wieku ≥ 70 lat stanowiły większość zmarłych na POChP (71,1%).

W 2017 roku zarejestrowano 543 zgony z powodu astmy oskrzelowej (w 2016 roku – 453); współczynnik 1,4 (1,2). Największą umieralność z tej przyczyny – współczynnik 8,4 (7,6) – stwierdzono u osób ≥ 70 roku życia (większy u kobiet – 8,8 vs. 7,8). W 2017 roku astma była przyczyną zgonu dwojga dzieci do lat 9. Nie było zgonu z powodu astmy w grupie nastolatków między 10 a 19 rokiem życia. Umieralność z powodu astmy zmniejszyła się znacząco w ciągu ostatniego półwiecza. W 1965 roku współczynnik umieralności z powodu astmy wynosił 15,5; w 1990 roku – 6,1; w roku 2000 – 3,6.

Rok 2016 (z tego roku pochodzą ostatnie dane Centrum Onkologii) był kolejnym rokiem wzrostu zachorowań na nowotwory złośliwe (C00-D09, klasyfikacja wg. ICD-10) – współczynnik zapadalności wyniósł 427,1 na 100 000 (424,6). Na wszystkie nowotwory zachorowało w kraju 164 140 osób (163 281). Na nowotwory złośliwe tchawicy i płuca (C33-34) zachorowało 22232 (21997) osób: 14487 (14479) mężczyzn i 7745 (7518) kobiet. Zapadalność na nowotwory złośliwe tchawicy i płuca (C33-C34) wynosiła 57,9 (57,2). Współczynnik zapadalności wyniósł 77,9 (77,8) u mężczyzn i 39,0 (37,9) u kobiet. Na nowotwory płuca- C34 (bez nowotworów tchawicy- C33, które wystąpiły w liczbie 36 przypadków) zachorowało w 2016 roku 22196 osób (współczynnik 57,8); 14466 mężczyzn i 7730 kobiet (77,8 vs. 39,0).

Biorąc pod uwagę ogół chorych na nowotwory złośliwe płuca (C34), największy współczynnik – 413,5 (414,5) odnotowano u mężczyzn w wieku od 70 do 79 lat. Kobiety w tej grupie wieku miały współczynnik zapadalności na raka płuca także większy niż pozostałe – 134,9 (w roku 2015 – 118,7). W latach poprzednich największe współczynniki zapadalności na te postać nowotworów złośliwych u kobiet stwierdzano w grupie wieku od 60 do 69 lat. Zapadalność na nowotwory złośliwe płuca u kobiet wykazuje ciągły trend wzrostowy; u mężczyzn waha się ale z tendencją spadkową od kilkunastu lat. W 2016 roku nowotwory złośliwe C33-C34 – 17,5% – wszystkich nowotworów złośliwych były u mężczyzn drugim co do częstości rozpoznaniem onkologicznym po raku gruczołu krokowego, u kobiet drugim – 9,5% – po raku piersi (22,8%).

Wyraźne są różnice współczynników zapadalności na nowotwory między województwami. Największą zapadalność na nowotwory złośliwe C33-34 u kobiet odnotowano w 2016 roku w województwie kujawsko-pomorskim – 60,3 i zachodnio-pomorskim – 51,4; najmniejszą- w województwie podkarpackim – 23,6 i małopolskim – 26,8; u mężczyzn największe współczynniki zapadalności na nowotwory złośliwe C33-34 stwierdzono w województwie kujawsko-pomorskim – 100,5, świętokrzyskim – 93,8 i warmińsko-mazurskim oraz zachodnio-pomorskim – 92,9; najmniejsze- w województwie podlaskim – 57,7 i małopolskim – 63,5. W 2016 roku u mężczyzn w większości województw

najczęstszym nowotworem był rak gruczołu krokowego; w pozostałych- nowotwór złośliwy płuca (od 15% w woj. opolskim do 23% w woj. zachodnio-pomorskim).

W 2016 roku z powodu nowotworów złośliwych (C00-D09) zmarło w Polsce łącznie 99 965 (100 601) osób; współczynnik 260,1 (261,6) na 100 000. Na nowotwory złośliwe tchawicy i płuca (C33-C34) zmarło 16190 (16261) mężczyzn i 7643 (7484) kobiety; współczynniki umieralności w grupach płci wynosiły odpowiednio 87,1 (87,4) i 38,5 (37,7); dla całej populacji – 62,0 (61,7). Na raka płuca (C34) zmarło w 2016 roku 16177 mężczyzn 87,0 (87,3) i 7635 kobiet 38,5 (37,7). U mężczyzn stwierdzono spadki umieralności z powodu raka płuca we wszystkich grupach wieku w porównaniu z rokiem 2015. Nowotwory złośliwe płuca pozostają u mężczyzn nadal główną przyczyną zgonu z przyczyn nowotworowych – 29,3% (na drugim miejscu rak gruczołu krokowego – 9,4%). Największą umieralność z powodu nowotworów złośliwych C33-C34 stwierdzono u mężczyzn z woj. zachodnio-pomorskiego – 101,8; najmniejszą- z woj. opolskiego – 63,0. U mężczyzn obserwuje się w ostatnich latach nieduże wahania umieralności na złośliwe nowotwory płuca; wśród kobiet umieralność na ten typ nowotworów systematycznie rośnie. Dekadę wcześniej, w 2007 roku, współczynnik umieralności z tego powodu wynosił w grupie kobiet 28,3. Rak płuca był na czele nowotworowych przyczyn zgonów u kobiet w 11 województwach (12%- 20%); w pozostałych dominował rak piersi (12%- 18%) lub jelita grubego (11%- 14%). U kobiet największą umieralność z powodu nowotworów złośliwych C33-C34 stwierdzono w woj. pomorskim i dolnośląskim – 47,4 i 47,3; najmniejszą- w woj. podkarpackim – 21,9. W 2016 roku współczynnik umieralności z powodu nowotworów złośliwych C33-C34 był 44,3 razy większy niż współczynnik umieralności z powodu gruźlicy.

Piśmiennictwo: Wojciechowska U., Czaderny K., Ciuba A., Olasek P., Didkowska J.: Nowotwory złośliwe w Polsce w 2016 roku. Centrum Onkologii- Instytut im. Marii Skłodowskiej-Curie. Krajowy Rejestr Nowotworów. Warszawa 2018

INTRODUCTION

This bulletin provides an overview of the epidemiological situation of tuberculosis in Poland in 2018. The bulletins have been published annually for many years by the Department of TB Epidemiology and Surveillance of the National Tuberculosis and Lung Diseases Research Institute in Warsaw to present the current epidemiological situation of tuberculosis in the country. Absolute numbers and rates per 100 000 population are given. In addition to data on incidence of tuberculosis, data on mortality from TB, case finding methods, treatment results and BCG vaccination in newborn are also included. All the tables are self-explanatory. The data from the previous year are shown in the brackets. In the tables "0" means that no cases were reported. The epidemiological situation of tuberculosis has

been evaluated with respect to all forms of disease i.e. new pulmonary culture-positive, treated in the past, new pulmonary culture-negative, extrapulmonary and drug-resistant tuberculosis, including MDR-TB. Data on tuberculosis in cases of foreign origin, in prisoners and in HIV infected subjects are also presented. Since 1957, notification of tuberculosis is mandatory in Poland. The duty to report cases of tuberculosis is regulated by the Polish law.

INCIDENCE OF TUBERCULOSIS IN POLAND IN 2018.

In 2018, 5487 (5787) TB cases were reported in Poland. The incidence rate was 14.3 (15.1) cases per 100 000. with large variability between voivodeships from 7.3 to 23.4 per 100.000. The mean annual decrease of TB incidence in 2014-2018 was 3.8%. In 2018. 4852 (5127) cases were newly diagnosed with no history of previous treatment i.e. 12.6 (13.3) per 100 000. 635 (660) cases i.e. 1.7 (1.7) per 100 000 – 11.6% (11.4%) of all registered subjects were previously treated for tuberculosis.

In 2018, the number of all pulmonary tuberculosis cases was 5224 (5531) i.e. 13.7 (14.4) per 100 000. Pulmonary cases represented 95.2% (95.6%) of all TB cases. In 2018. 243 (256) extrapulmonary TB cases were found. In the whole country there were 52 (68) pediatric cases of tuberculosis. TB in children represented 0.9% (1.2%) of all cases notified in Poland in 2018. The incidence rates of tuberculosis were growing along with the age group from 0.9 per 100 000 among children to 24.7 per 100 000 among subjects in the age group 45-64 years (the highest incidence rate). In 2018. the incidence rate in the age group ≥ 65 years was 21.3 per 100 000.

The TB incidence among men i.e. 21.0 (22.2) per 100 000 was 2.6 times higher than among women i.e. 8.0 (8.4) per 100 000. The biggest difference in the TB incidence between the two sex groups occurred in persons aged 55 to 59 years – 44.9 vs. 9.8 and in age group 60-64 years – 43.7 vs. 10.2. The TB incidence in rural population was lower than in urban. respectively 13.4 (14.2) per 100 000 and 14.9 (15.6) per 100 000.

In 2018, the number of all registered culture positive TB cases was 4075 (4179). Pulmonary tuberculosis was bacteriologically confirmed in 3935 (4057) subjects. Culture-confirmed cases represented 74.3% (72.2%) of all TB cases and 75.3% (73.4%) of all pulmonary TB cases. The number of smear-positive pulmonary TB cases reported in 2018 was 2324 (2472) i.e. 6.4 (6.4) per 100 000 accounting for 44.3% (44.7%) of all pulmonary TB cases and 59.1% (60.9%) of culture confirmed pulmonary TB cases.

TB was AIDS indicative disease in 14 (16) subjects. In all patients with tuberculosis in Poland in 2018 there were 48 (44) cases with MDR-TB (among them 14 foreigners) and 83 (85) patients with resistance to isoniazid only. representing respectively 1.3% and 2.2% of cases with known DST results (DSTs were available in 90.7% of all culture-confirmed TB

cases). In 2018, there were 97 patients of foreign origin among all cases of tuberculosis in Poland.

CASE-FINDING METHODS

In 2018, 96.3% cases of pulmonary TB were detected because of symptoms. Contact examination allowed to detect 1.2% of these cases; other prophylactic examinations - 1.3%; all other methods- 1.3% (hospitalization due to different reasons. autopsy).

TUBERCULOSIS MORTALITY

There were 490 (543) deaths due to tuberculosis reported in 2017 – 1.3 (1.4) per 100 000; 468 (526) people died from pulmonary and 22 (17) from extrapulmonary tuberculosis. Mortality among males – 2.1 (2.2) per 100 000 – was 3.6 X higher than among females – 0.5 (0.6). 40.2% (37.9%) of all TB deaths were cases 65 years old and older – 3.1 (3.3) per 100 000. In 2017, there was no death from tuberculosis in children and in adolescents. In 2017, tuberculosis represented 0.1% of total mortality in Poland and 25.4% of mortality from infectious diseases.

BCG VACCINATIONS

BCG vaccination is obligatory in Poland since 1955. Since 2006, the vaccination is given only once, in newborns, without revaccination in later years. In 2018 – 355 804 newborn babies were BCG vaccinated (91,7% of live-born infants).

Spis tabel i rycin

- Tabela I. Zapadalność na gruźlicę wszystkich postaci w Polsce w latach 1957– 2018 w wybranych grupach wieku. Współczynniki na 100.000.
Tuberculosis cases and tuberculosis notification rates by age groups. Poland 1957 – 2018. Rates per 100 000 population.
- Tabela II. Zapadalność na gruźlicę wszystkich postaci w Polsce w latach 2009-2018 w grupach wieku. Współczynniki na 100.000 ludności.
Tuberculosis cases and tuberculosis notification rates by case status and age groups. Poland 2009-2018. Rates per 100.000 population.
- Tabela III. Zapadalność na gruźlicę potwierdzoną bakteriologicznie w Polsce w latach 2009-2018 w grupach wieku. Współczynniki na 100.000 ludności.
Culture confirmed tuberculosis cases and tuberculosis notification rates by case status and age groups. Poland 2009-2018. Rates per 100.000 population.
- Tabela IV. Zapadalność na gruźlicę płuc w Polsce w latach 2009-2018 w grupach wieku. Współczynniki na 100.000 ludności.
Pulmonary tuberculosis cases and tuberculosis notification rates by case status and age groups. Poland 2009-2018. Rates per 100.000 population.
- Tabela V. Zapadalność na gruźlicę płuc potwierdzoną bakteriologicznie w Polsce w latach 2009-2018 w grupach wieku. Współczynniki na 100.000 ludności.
Culture confirmed pulmonary cases of tuberculosis and notification rates by case status and age groups. Poland 2009-2018. Rates per 100.000 population.
- Tabela VI. Zapadalność na gruźlicę płuc potwierdzoną w posiewie, z dodatnim wynikiem badania bakterioskopowego. Polska w latach 1994– 2018 w grupach wieku. Współczynniki na 100.000 ludności.
Pulmonary sputum smear and culture positive cases and notification rates by age groups. Poland 1994-2018. Rates per 100.000 population.
- Tabela VII. Zapadalność na gruźlicę pozapłucną w Polsce w latach 2009-2018 w grupach wieku. Współczynniki na 100.000 ludności.
Extrapulmonary cases and notification rates by case status and age groups. Poland 2009-2018. Rates per 100.000 population.
- Rycina 1 Zapadalność na gruźlicę wszystkich postaci w Polsce w latach 1965-2018. Współczynniki na 100.000 ludności.
Tuberculosis notification rates. Poland 1965 – 2018. Rates per 100.000 population.
- Tabela VIII. Zapadalność na gruźlicę wszystkich postaci w Polsce wg województw w latach 2014-2018. Współczynniki na 100.000 ludności.
Tuberculosis cases and tuberculosis notification rates by voivodeships. Poland 2014-2018. Rates per 100.000 population.
- Tabela IX. Zapadalność na gruźlicę wszystkich postaci potwierdzoną bakteriologicznie w Polsce wg województw w latach 2014-2018. Współczynniki na 100.000 ludności.
Culture confirmed tuberculosis cases and notifications rates by voivodeships. Poland 2014-2018. Rates per 100.000 population.
- Tabela X. Zapadalność na gruźlicę wszystkich postaci wg wieku, płci i miejsca zamieszkania w Polsce w 2018 roku. Współczynniki na 100.000 ludności.
Tuberculosis cases and tuberculosis notification rates by sex, age groups and place of residence. Poland 2018. Rates per 100.000 population.
- Tabela XI. Zapadalność na gruźlicę w Polsce w 2018 roku wg lokalizacji zmian, płci, wieku i stanu bakteriologicznego. Liczby bezwzględne.
Tuberculosis cases by site of disease, culture result, sex and age groups. Poland 2018. (Numbers).
- Tabela XII. Zapadalność na gruźlicę w Polsce w 2018 roku wg lokalizacji zmian, płci, wieku i stanu bakteriologicznego. Współczynniki na 100.000 ludności.

Spis tabel i rycin

Tuberculosis notification rates by site of disease, culture confirmation, sex and age groups. Poland 2018. Rates per 100.000 population.

- Tabela XIII. Zapadalność na gruźlicę wszystkich postaci wśród dzieci (0-14 lat) w Polsce wg województw w latach 2014-2018. Współczynniki na 100.000.
Tuberculosis cases and tuberculosis notification rates in children (0-14 years old) by voivodeships. Poland 2014-2018. Rates per 100.000.
- Tabela XIV. Zapadalność na gruźlicę wszystkich postaci wśród młodzieży (15-19 lat) w Polsce wg województw w latach 2014-2018. Współczynniki na 100.000.
Tuberculosis cases and tuberculosis notification rates in adolescents (15-19 years old) by voivodeships. Poland 2014-2018. Rates per 100.000.
- Tabela XV. Zapadalność na gruźlicę wszystkich postaci w Polsce w roku 2018 wg płci, miejsca zamieszkania i województw. Współczynniki na 100.000 ludności.
Tuberculosis cases and tuberculosis notification rates by sex, place of residence and voivodeships. Poland 2018. Rates per 100.000 population.
- Rycina 2. Zapadalność na gruźlicę wszystkich postaci wg płci i wieku w Polsce w 2018 roku. Współczynniki na 100.000 ludności.
Tuberculosis notification rates by sex and age. Poland in 2018. Rates per 100.000 population.
- Rycina 3. Zapadalność na gruźlicę wszystkich postaci wg miejsca zamieszkania i wieku w Polsce w 2018 roku. Współczynniki na 100.000 ludności.
Tuberculosis notification rates by place of residence and age. Poland in 2018. Rates per 100.000 population.
- Tabela XVI. Struktura bakteriologiczna chorych na gruźlicę wszystkich postaci w Polsce w latach 1970-2018.
Tuberculosis cases by result of bacteriological examination (numbers and percentage). Poland 1970-2018.
- Tabela XVII. Zapadalność na gruźlicę układu oddechowego/ płuc wg stanu bakteriologicznego w Polsce w latach 1972- 2018. Współczynniki na 100.000 ludności.
Pulmonary /respiratory tuberculosis cases and pulmonary tuberculosis notification rates by result of bacteriological examination. Poland 1972-2018. Rates per 100.000 population.
- Tabela XVIII. Struktura bakteriologiczna chorych na gruźlicę układu oddechowego/ płuc wg metod badania bakteriologicznego w Polsce w latach 1972-2018.
Pulmonary /respiratory tuberculosis cases by result of bacteriological examination Poland 1972-2018.
- Rycina 4. Struktura bakteriologiczna chorych na gruźlicę płuc zarejestrowanych w Polsce w 2018r.
Pulmonary tuberculosis cases by result of bacteriological examination (percentage of total cases). Poland 2018.
- Tabela XIX. Struktura bakteriologiczna chorych na gruźlicę wszystkich postaci w Polsce w roku 2018 wg województw.
Tuberculosis cases by result of bacteriological examination and voivodeships (numbers and percentage). Poland 2018.
- Tabela XX. Struktura bakteriologiczna chorych na gruźlicę płuc w Polsce w roku 2018 wg województw.
Pulmonary tuberculosis by result of bacteriological examination and voivodeships. (numbers and percentage). Poland 2018.
- Rycina 5. Struktura bakteriologiczna zachorowań na gruźlicę układu oddechowego / płuc w Polsce w latach 1970-2018. (do r. 1995 bez MON i MSW)
Pulmonary / respiratory tuberculosis cases by result of bacteriological examination

Spis tabel i rycin

(percentage of total PTB cases). Poland 1970-2018.

- Rycina 6 Nowe zachorowania i wznovy gruźlicy płuc wg stanu bakteriologicznego w Polsce w 2018 roku.
Pulmonary tuberculosis cases by result of bacteriological examination (percentage of total cases). Poland 2018.
- Tabela XXI. Zapadalność na gruźlicę wszystkich postaci w Polsce w roku 2018 wg grup wieku i województw. Współczynniki na 100.000 ludności.
Tuberculosis cases (all forms) and tuberculosis notification rates by age groups and voivodeships. Poland 2018. Rates per 100.000 population.
- Tabela XXII. Zapadalność na gruźlicę wszystkich postaci (bez wznów) w Polsce w roku 2018 wg grup wieku i województw. Współczynniki na 100.000 ludności.
Tuberculosis cases (without relapses) and tuberculosis notification rates by age groups and voivodeships. Poland 2018. Rates per 100.000 population.
- Tabela XXIII. Zapadalność na gruźlicę płuc w Polsce w roku 2018 wg grup wieku i województw. Współczynniki na 100.000 ludności.
Pulmonary tuberculosis cases and notification rates by age groups and voivodeships. Poland 2018. Rates per 100.000 population.
- Tabela XXIV. Zapadalność na gruźlicę płuc (bez wznów) w Polsce w roku 2018 wg grup wieku i województw. Współczynniki na 100.000 ludności.
Pulmonary tuberculosis cases (without relapses) and notification rates by age groups and voivodeships. Poland 2018. Rates per 100.000 population.
- Tabela XXV. Zapadalność na gruźlicę płuc potwierdzoną bakteriologicznie w Polsce w roku 2018 wg grup wieku i województw. Współczynniki na 100.000 ludności.
Culture confirmed pulmonary tuberculosis cases and notification rates by age groups and voivodeships. Poland 2018. Rates per 100.000 population.
- Tabela XXVI. Zapadalność na gruźlicę płuc potwierdzoną bakteriologicznie (bez wznów) w Polsce w roku 2018 wg grup wieku i województw. Współczynniki na 100.000 ludności.
Culture confirmed pulmonary tuberculosis cases (without relapses) and notification rates by age groups and voivodeships. Poland 2018. Rates per 100.000 population.
- Tabela XXVII. Zapadalność na gruźlicę płuc potwierdzoną bakteriologicznie wg metod badania bakteriologicznego i województw w Polsce w roku 2018. Współczynniki na 100.000 ludności.
Culture confirmed pulmonary tuberculosis cases and notification rates by methods of bacteriological examination and voivodeships. Poland 2018. Rates per 100.000 population.
- Tabela XXVIII. Zapadalność na gruźlicę płuc z dodatnim wynikiem bakterioskopii i posiewu w Polsce w 2018 roku wg grup wieku i województw. Współczynniki na 100.000 ludności.
Sputum smear and culture positive pulmonary tuberculosis cases and notification rates by age groups and voivodeships. Poland 2018. Rates per 100.000 population.
- Tabela XXIX. Zapadalność na gruźlicę pozapłucną w Polsce w 2018 roku wg grup wieku i województw. Współczynniki na 100.000 ludności.
Extrapulmonary tuberculosis cases and notification rates by age groups and voivodeships. Poland 2018. Rates per 100.000 population.
- Tabela XXX. Zapadalność na gruźlicę pozapłucną potwierdzoną bakteriologicznie w Polsce w 2018 roku wg grup wieku i województw. Współczynniki na 100.000 ludności.
Culture confirmed extrapulmonary tuberculosis by age groups and voivodeships. Poland 2018.
- Tabela XXXI. Zachorowania na gruźlicę w Polsce w 2018 roku wg lokalizacji zmian, poprzedniego leczenia i województw.
Tuberculosis cases by site of disease, history of previous treatment and

Spis tabel i rycin

voivodeships. Poland 2018.

- Tabela XXXII. Zapadalność na gruźlicę w Polsce w 2018 roku wg lokalizacji zmian, poprzedniego leczenia i województw.
Tuberculosis notification rates by site of disease, history of previous treatment and voivodeships. Poland 2018. Rates per 100.000 population.
- Tabela XXXIII. Zapadalność na gruźlicę (bez wznów) w Polsce w 2018 roku wg lokalizacji zmian i województw. Współczynniki na 100.000 ludności.
Tuberculosis cases and notification rates (without relapses) by site of disease and voivodeships. Poland 2018. Rates per 100.000 population.
- Tabela XXXIV. Ranking województw wg zapadalności na gruźlicę wszystkich postaci w Polsce w roku 2018. Współczynniki na 100.000 ludności.
Rank-list of voivodeships by tuberculosis notification rates. Poland 2018. Rates per 100.000 population.
- Mapa 1. Zapadalność na gruźlicę w Polsce w 2018 roku wg województw. Współczynniki na 100.000 ludności.
Tuberculosis notification rates by voivodeships. Poland 2018. Rates per 100.000 population.
- Tabela XXXV. Ranking województw wg zapadalności na gruźlicę wszystkich postaci (bez wznów) w Polsce w roku 2018. Współczynniki na 100.000 ludności.
Rank-list of voivodeships by tuberculosis notification rates (without relapses). Poland 2018. Rates per 100.000 population.
- Tabela XXXVI. Ranking województw wg zapadalności na gruźlicę wszystkich postaci wg płci - mężczyźni - w Polsce w roku 2018. Współczynniki na 100.000 mężczyzn.
Rank-list of voivodeships by tuberculosis notification rates and sex. Males. Poland 2018. Rates per 100.000 males.
- Tabela XXXVII. Ranking województw wg zapadalności na gruźlicę wszystkich postaci wg płci - kobiety - w Polsce w roku 2018. Współczynniki na 100.000 kobiet.
Rank-list of voivodeships by tuberculosis notification rates and sex. Females. Poland 2018. Rates per 100.000 females.
- Tabela XXXVIII. Ranking województw wg zapadalności na gruźlicę wszystkich postaci wg miejsca zamieszkania - miasto - w Polsce w roku 2018. Współczynniki na 100.000 ludności.
Rank-list of voivodeships by tuberculosis notification rates and place of residence - urban areas. Poland 2018. Rates per 100.000 population.
- Tabela XXXIX. Ranking województw wg zapadalności na gruźlicę wszystkich postaci wg miejsca zamieszkania - wieś - w Polsce w roku 2018. Współczynniki na 100.000 ludności.
Rank-list of voivodeships by tuberculosis notification rates and place of residence - rural areas. Poland 2018. Rates per 100.000 population.
- Tabela XL. Ranking województw wg zapadalności na gruźlicę płuc w Polsce w roku 2018. Współczynniki na 100.000 ludności.
Rank-list of voivodeships by pulmonary tuberculosis notification rates. Poland 2018. Rates per 100.000 population.
- Tabela XLI. Ranking województw wg zapadalności na gruźlicę płuc (bez wznów) w Polsce w roku 2018. Współczynniki na 100.000 ludności.
Rank-list of voivodeships by pulmonary tuberculosis notification rates (without relapse). Poland 2018. Rates per 100.000 population.
- Tabela XLII. Ranking województw wg zapadalności na gruźlicę wszystkich postaci potwierdzoną bakteriologicznie. Polska 2018 rok. Współczynniki na 100.000 ludności.
Rank-list of voivodeships by culture confirmed tuberculosis notification rates. Poland 2018. Rates per 100.000 population.

Spis tabel i rycin

- Tabela XLIII. Ranking województw wg zapadalności na gruźlicę wszystkich postaci potwierdzoną bakteriologicznie (bez wznów). Polska 2018 rok. Współczynniki na 100.000 ludności.
Rank-list of voivodeships by culture confirmed tuberculosis notification rates (without relapses). Poland 2018. Rates per 100.000 population.
- Tabela XLIV. Ranking województw wg zapadalności na gruźlicę płuc z dodatnim wynikiem bakterioskopii i w posiewu. Polska 2018 rok. Współczynniki na 100.000 ludności.
Rank-list of voivodeships by sputum smear and culture positive pulmonary tuberculosis notification rates. Poland 2018. Rates per 100.000 population.
- Mapa 2 Zapadalność na gruźlicę płuc potwierdzoną bakteriologicznie w Polsce w 2018 roku wg województw. Współczynniki na 100.000 ludności.
Culture confirmed pulmonary tuberculosis notification rates by voivodeships. Poland 2018. Rates per 100.000 population.
- Tabela XLV. Ranking województw wg zapadalności na gruźlicę płuc potwierdzoną bakteriologicznie w Polsce w roku 2018. Współczynniki na 100.000 ludności.
Rank-list of voivodeships by culture confirmed pulmonary tuberculosis notification rates. Poland 2018. Rates per 100.000 population.
- Tabela XLVI. Ranking województw wg zapadalności na gruźlicę pozapłucną w Polsce w roku 2018. Współczynniki na 100.000 ludności.
Rank-list of voivodeships by extrapulmonary tuberculosis notification rates. Poland 2018. Rates per 100.000 population.
- Rycina 7 Udział chorych na gruźlicę płuc potwierdzoną bakteriologicznie wśród ogółu chorych na gruźlicę płuc wg województw. Polska 2018 rok.
Percentage of culture confirmed pulmonary tuberculosis cases in total PTB notified cases by voivodeships. Poland 2018.
- Tabela XLVII. Ranking województw wg udziału gruźlicy potwierdzonej bakteriologicznie wśród chorych na gruźlicę. Polska 2018 rok.
Rank-list of voivodeships by percentage of culture confirmed tuberculosis cases in total registered TB cases. Poland 2018.
- Mapa 3 Udział chorych na gruźlicę płuc potwierdzoną bakteriologicznie wśród ogółu chorych na gruźlicę płuc wg województw. Polska 2018 rok.
Percentage of culture confirmed pulmonary tuberculosis cases in total registered pulmonary TB cases. Poland 2018.
- Tabela XLVIII. Ranking województw wg udziału (w %) chorych na gruźlicę płuc potwierdzoną bakteriologicznie wśród ogółu chorych na gruźlicę płuc. Polska 2018 rok.
Rank-list of voivodeships by percentage culture confirmed pulmonary tuberculosis cases in total notified pulmonary cases. Poland 2018
- Tabela XLIX. Ranking województw wg udziału (w %) chorych na gruźlicę płuc z dodatnim wynikiem bakterioskopii i posiewu wśród ogółu chorych na gruźlicę płuc. Polska 2018 rok.
Rank-list of voivodeships by percentage of sputum smear and culture positive pulmonary tuberculosis cases in total notified pulmonary cases. Poland 2018.
- Tabela L. Ranking województw wg zapadalności na gruźlicę wszystkich postaci wśród dzieci (0-14 lat) w Polsce w 2018 roku. Współczynniki na 100.000 ludności.
Rank-list of voivodeships by pediatric tuberculosis notification rates. Poland 2018. Rates per 100.000 population.
- Tabela LI. Ranking województw wg zapadalności na gruźlicę wszystkich postaci u młodzieży (15-19 lat) w Polsce w 2018 roku. Współczynniki na 100.000 ludności.
Rank-list of voivodeships by tuberculosis notification rates in adolescents (15-19 years old). Poland 2018. Rates per 100.000 population.
- Rycina 8 Zapadalność na gruźlicę wszystkich postaci ogółem, dzieci i młodocianych w Polsce w latach 1957-2018.

Spis tabel i rycin

Tuberculosis notification rates – children, adolescents and total population. Poland 1957 – 2018. Rates per 100.000.

- Tabela LII. Ranking województw wg udziału (w%) ponownych zachorowań na gruźlicę (wznów) wśród ogółu chorych na gruźlicę zarejestrowanych w Polsce w 2018 roku.
Rank-list of voivodeships by percentage of relapses in total tuberculosis notified cases. Poland 2018 .
- Tabela LIII. Gruźlica wśród obywateli cudzoziemskich zarejestrowanych w Polsce w 2018 roku wg płci, wieku i historii poprzedniego leczenia.
Foreign origin tuberculosis cases registered in Poland 2018 by sex, age groups and history of previous treatment.
- Tabela LIV. Gruźlica wśród obywateli cudzoziemskich zarejestrowanych w Polsce w 2018 roku wg wieku i stanu bakteriologicznego.
Foreign origin tuberculosis cases registered in Poland 2018 by age groups and bacteriological status.
- Rycina 9 Struktura kliniczna zachorowań na gruźlicę w Polsce w 2018 roku.
Clinical profile of tuberculosis cases. Poland 2018.
- Tabela LV. Udział (w %) ostrych postaci gruźlicy w ogólnej zapadalności na gruźlicę w Polsce w 2018 roku wg województw.
Percentage of acute severe forms of tuberculosis cases in total tuberculosis cases by voivodeships. Poland 2018
- Tabela LVI. Ranking województw wg udziału (w %) gruźlicy włóknisto-jamistej w gruźlicy płuc w Polsce w 2018 roku.
Rank-list of voivodeships by percentage of chronic fibrocavernous pulmonary tuberculosis cases in total PTB cases. Poland 2018
- Tabela LVII. Chorzy z lekoopornością prątków zarejestrowani wg województw w Polsce na dzień 31 XII 2018 roku (chorobowość wg sprawozdania MZ-13).
Antituberculous drug resistant cases by voivodeships. Poland 2018 (prevalance)
- Tabela LVIII. Umieralność z powodu gruźlicy wszystkich postaci w Polsce wg grup wieku w latach 1950-2017. Współczynniki na 100.000 ludności.
Mortality from tuberculosis (all forms) by age group. Poland 1950- 2017.
Rates per 100.000 population.
- Rycina 10 Umieralność z powodu gruźlicy w Polsce w latach 1965-2017. Współczynniki na 100.000 ludności.
Mortality from tuberculosis (all forms) in Poland: 1965-2017. Rates per 100.000 population.
- Tabela LIX. Umieralność z powodu gruźlicy wg lokalizacji zmian, wieku, płci i miejsca zamieszkania w Polsce w 2017 roku. Współczynniki na 100.000 ludności.
Mortality from pulmonary and extrapulmonary tuberculosis by age groups, sex and place of residence. Poland 2017. Rates per 100.000 population.
- Tabela LX. Umieralność z powodu gruźlicy w Polsce wg płci, miejsca zamieszkania i województw w Polsce w 2017 roku. Współczynniki na 100.000 ludności.
Mortality from tuberculosis (all forms) by sex, place of residence and voivodeships. Poland 2017. Rates per 100.000 population.
- Tabela LXI. Umieralność na gruźlicę wszystkich postaci w Polsce wg województw w latach 2013-2017. Współczynniki na 100.000 ludności.
Mortality from tuberculosis (all forms) by voivodeships. Poland 2013-2017.
Rates per 100.000 population.
- Tabela LXII. Ranking województw wg umieralności z powodu gruźlicy w Polsce w roku 2017. Współczynniki na 100.000 ludności.

Spis tabel i rycin

- Rank-list of voivodeships by mortality from tuberculosis (all forms). Poland 2017. Rates per 100.000 population.
- Tabela LXIII. Szczepienia BCG noworodków w Polsce w roku 2018 wg województw. BCG vaccination coverage of newborns by voivodeships. Poland 2018.
- Tabela LXIV. Ranking województw wg udziału (w %) chorych na gruźlicę płuc wykrytych z objawów chorobowych w Polsce w 2018 roku. Rank-list of voivodeships by percentage of pulmonary TB cases detected by symptoms. Poland 2018
- Rycina 11 Metody wykrywania chorych na gruźlicę układu oddechowego/ płuc w Polsce w latach 1970-2018 . Methods of case finding of respiratory/ pulmonary tuberculosis. Poland 1970-2018.
- Tabela LXV. Ranking województw wg udziału chorych na gruźlicę płuc potwierdzoną oraz niepotwierdzoną bakteriologicznie, wykrytych z objawów chorobowych (wśród - odpowiednio – wszystkich chorych na gruźlicę płuc potwierdzoną bakteriologicznie lub wszystkich chorych na gruźlicę niepotwierdzoną bakteriologicznie) w Polsce w 2018 roku. Rank-list of voivodeships by percentage of pulmonary TB cases detected by symptoms in culture positive and culture negative pulmonary TB cases. Poland 2018.
- Tabela LXVI. Umieralność z powodu wybranych przyczyn w Polsce w latach: 1980, 1990, 2000, 2017. Współczynniki na 100.000 ludności. Mortality by selected causes. Poland 1980-2017. Rates per 100.000 population.
- Tabela LXVII. Umieralność z powodu chorób układu oddechowego wg wybranych przyczyn w Polsce w latach 1980, 1990, 2000, 2017. Współczynniki na 100 000 ludności. Mortality from selected respiratory diseases – Poland 1980, 1990, 2000, 2017. Rates per 100 000 population.
- Tabela LXVIII. Umieralność z powodu przewlekłych chorób dolnych dróg oddechowych (J40-J44) i astmy oskrzelowej w Polsce w latach 1980, 1990, 2000, 2017. Współczynniki na 100 000 ludności. Mortality from chronic lower respiratory tract diseases (J40-J44) and asthma. Poland 1980, 1990, 2000, 2017. Rates per 100 000 population.
- Tabela LXIX. Umieralność z powodu zapalenia płuc (J12-J18) w Polsce w latach 1965 – 2017 w wybranych grupach wieku wg płci. Współczynniki na 100.000 ludności. Mortality from pneumonia by sex and age groups. Poland 1965-2017. Rates per 100.000 population.
- Tabela LXX. Umieralność z powodu przewlekłych chorób dolnych dróg oddechowych (J40-44) w Polsce w latach 1965 – 2017 wg płci i wieku. Współczynniki na 100.000 ludności. Mortality from chronic lower respiratory tract diseases (J40-J44) by sex and age groups. Poland 1965-2017. Rates per 100.000 population.
- Tabela LXXI. Umieralność z powodu przewlekłej zaporowej choroby płuc (J44) w Polsce w latach 1999 – 2017 wg płci i wieku. Współczynniki na 100.000 ludności. Mortality from chronic obstructive pulmonary disease (J44) by sex and age groups. Poland 1999-2017. Rates per 100.000 population.
- Tabela LXXII. Umieralność z powodu astmy (J45-J46) w Polsce w latach 1965 – 2017 wg płci i wieku. Współczynniki na 100.000 ludności. Mortality from asthma by sex and age groups. Poland 1965-2017. Rates per 100.000 population.
- Tabela LXXIII. Zachorowania i zgony z powodu nowotworów złośliwych w Polsce w latach 1960-2016. Registered new cases and mortality from cancers (all sites, respiratory organs and lung). Poland 1960-2016.

Spis tabel i rycin

Tabela LXXIV.	Zapadalność i umieralność z powodu wszystkich nowotworów złośliwych i nowotworów układu oddechowego w Polsce w latach 1960-2016. Incidence and mortality from cancers (all sites, respiratory organs and lung). Poland 1960-2016.
Tabela LXXV.	Zachorowania i zgony z powodu nowotworów złośliwych układu oddechowego wg płci w Polsce w latach 1960-2016. Registered new cases and mortality from respiratory organs and lung cancer by sex. Poland 1960-2016. Rates per 100.000 population.
Tabela LXXVI.	Zapadalność i umieralność z powodu nowotworów złośliwych układu oddechowego wg płci w Polsce w latach 1960-2016. Współczynniki na 100 000 ludności. Incidence and mortality from respiratory organs and lung cancer by sex. Poland 1960-2016. Rates per 100.000 population.
Tabela LXXVII.	Zapadalność na nowotwory złośliwe płuca (C34) wg płci i wieku w Polsce w latach 1960-2016. Współczynniki na 100.000 ludności. Lung cancer notification rates by age groups and sex. Poland 1960-2016. Rates per 100.00 population.
Tabela LXXVIII.	Umieralność z powodu nowotworów złośliwych płuca (C34) wg płci i wieku w Polsce w latach 1960-2016. Współczynniki na 100.000 ludności. Lung cancer mortality rates by age groups and sex. Poland 1960-2016. Rates per 100.00 population.
Tabela LXXIX.	Zachorowania i zgony na nowotwory złośliwe (C33-C34) - kobiety 2016r. Współczynniki na 100.000 ludności.
Tabela LXXX.	Zachorowania i zgony na nowotwory złośliwe (C33-C34) - mężczyźni 2016r. Współczynniki na 100.000 ludności.
Tabela LXXXI.	Ludność Polski wg województw, płci i wieku – stan na 30 VI 2018 rok. Population by sex, age groups and voivodeships. Poland 30 VI 2018.

Definicje przypadków gruźlicy

Przypadek gruźlicy płuc lub gruźlicy pozapłucnej

- Gruźlica płuc oznacza chorobę mięszu płucnego, krtani lub drzewa tchawiczno-oskrzelowego. Choroba zajmująca inne miejsca ciała, włączając izolowaną gruźlicę opłucnej lub izolowaną gruźlicę węzłów chłonnych śródpiersia i wnęk, jest gruźlicą pozapłucną

- Chory na gruźlicę płuc i jednocześnie na gruźlicę pozapłucną jest określany jako przypadek gruźlicy płuc

- Jeśli gruźlica pozapłucna zajmuje jednocześnie kilka narządów, najcięższa postać określa typ chorego np. chory na gruźlicę opon mózgowo- rdzeniowych i opłucnej, stanowi przypadek gruźlicy opon mózgowo- rdzeniowych

Ciężkie postacie gruźlicy pozapłucnej: zapalenie opon mózgowo- rdzeniowych, prosówka gruźlicza, zapalenie osierdzia, zapalenie otrzewnej, obustronne lub masywne zapalenie opłucnej, gruźlica kręgosłupa, jelit

Historia leczenia przeciwpłatkowego

Dane o wcześniejszym leczeniu przeciwpłatkowym są ważne ponieważ umożliwiają wykrywanie rejestrowanie chorych o zwiększonym ryzyku nabytej odporności płatków na leki i podanie odpowiedniego schematu leczenia

1. Nowy przypadek - chory nigdy nie był leczony przeciwpłatkowo lubotrzymywał leczenie przeciwpłatkowe krócej niż 1 miesiąc
2. Przypadek poprzednio leczony- pozostali chorzy

Kryteria laboratoryjne rozpoznania gruźlicy

Przypadek pewny

- Wyhodowanie *M. tuberculosis* z materiału klinicznego
- Wykrycie materiału genetycznego *M. tuberculosis* w płwocinie **oraz** dodatni wynik bad. bakterioskopowego
- Obecność ziarniniaków w bad. histologicznym **oraz** wykrycie materiału genetycznego *M. tuberculosis*

Przypadek prawdopodobny

- Dodatni wynik badania bakterioskopowego
- Wykrycie materiału genetycznego *M. tuberculosis* w materiale klinicznym
- Ziarniniaki w badaniu histologicznym

Przypadek możliwy

- Objawy i/lub wynik badania radiologicznego oraz decyzja lekarza, by podać pełne leczenie przeciwprątkowe

Klasyfikacja wyników leczenia:

Wyleczony

Rozpoznanie gruźlicy płuc było potwierdzone dodatnim posiewem i:

Chory zakończył pełne leczenie przeciwprątkowe i:

Uzyskano ujemny wynik rozmazu lub posiewu w ostatnim miesiącu leczenia i najmniej raz wcześniej

Leczenie zakończone

Leczenie zakończone (pełne), ale nie spełnia kryterium ani wyleczenia ani niepowodzenia leczenia; bez możliwości udowodnienia wyleczenia (nie wykonano badań lub wyniki ni dostępne)

Suma „wyleczeń” i „leczenia zakończonego” stanowi „*sukces leczenia*”

Niepowodzenie leczenia

Chory w trakcie leczenia przeciwprątkowego, u którego rozmaz lub posiew płwociny jest dodatni w piątym miesiącu leczenia lub później

Zgon

Zgon z każdej przyczyny przed rozpoczęciem lub podczas leczenia gruźlicy

Niedostępny dla dalszej obserwacji (wcześniej- leczenie przerwane)

Chory, który nie rozpoczął leczenia lub którego leczenie zostało przerwane na dwa kolejne miesiące lub dłużej

Nie poddany ocenie

Chory na gruźlicę przeniesiony do innej placówki lub wyniki leczenia nieznane jednostce raportującej

Nadal leczony

Chory leczony po 12 miesiącach od rozpoczęcia lub w przypadku gruźlicy wielolekoopornej po 24 miesiącach, który nie uzyskał innego wyniku

Wyleczony w odniesieniu do przypadku gruźlicy wielolekoopornej

Leczenie ukończone zgodnie z zaleceniami, bez dowodów na niepowodzenie i ujemne najmniej trzy posiewy płwociny pobranej po zakończeniu fazy intensywnej leczenia w odstępach 30 dniowych lub dłuższych

Leczenie zakończone w odniesieniu do przypadku gruźlicy wielolekoopornej

Leczenie ukończone zgodnie z zaleceniami, bez dowodu na niepowodzenie ale chory nie spełnia kryterium „wyleczenia”, ponieważ nie ma w dyspozycji badań potwierdzających, że posiewy są ujemne.

Niepowodzenie leczenia w odniesieniu do przypadku gruźlicy wielolekoopornej

Zaprzestano leczenia lub doszło do trwałej zmiany co najmniej dwóch leków z powodu:

- 1) braku konwersji posiewu przed ukończeniem intensywnej fazy leczenia,

Spis tabel i rycin

- 2) rewersji posiewów na dodatnie w fazie kontynuacji,
- 3) wytworzenia w czasie leczenia oporności na fluorochinolony lub na leki drugiego rzutu podawane parenteralnie,
- 4) objawów niepożądanych.

Źródło: European Centre for Disease Prevention and Control/WHO Regional Office for Europe. Tuberculosis surveillance and monitoring in Europe 2018. Stockholm: European Centre for Disease Prevention and Control, 2018.

Tabela I

Zapadalność na gruźlicę wszystkich postaci w Polsce w latach 1957 – 2018 w wybranych grupach wieku. Współczynniki na 100.000 ludności.

Tuberculosis cases and tuberculosis notification rates by age groups. Poland 1957 – 2018. Rates per 100 000 population.

LATA Years	Ogółem	0-14	15-19	20-44	45-64	65+	Ogółem	0-14	15-19	20-44	45-64	65+
	Liczby bezwzględne/Number of cases in age groups						Współczynniki na 100 000 ludności					
1957	82201	16402	5757	37141	19255	3646	290,4	181,0	266,1	370,6	351,6	230,1
1960	85529	16580	4781	37244	22746	4178	289,3	167,6	245,2	365,7	390,3	244,9
1965	57511	4553	3879	23914	18520	6645	182,6	46,6	134,1	221,6	314,5	309,6
1970	42142	1273	2861	18440	13001	6567	128,5	14,3	83,1	158,3	209,6	242,0
1975	26255	535	1695	11844	7753	4428	77,2	6,5	49,5	94,8	116,0	136,5
1980	25807	573	990	11358	8434	4452	72,5	6,6	35,7	84,7	117,9	123,8
1985	21650	314	621	9226	7678	3811	58,2	3,3	24,7	66,3	98,7	108,8
1990	16136	225	421	6682	5818	2990	42,3	2,3	14,8	46,6	77,3	78,0
2000	11477	103	241	3978	4221	2934	29,7	1,4	7,2	28,0	47,2	62,4
2001	10672	124	199	3600	4052	2697	27,6	1,7	6,0	25,4	44,2	56,3
2002	10475	125	211	3203	4175	2761	27,4	1,8	6,4	23,1	44,8	56,8
2003	10124	100	184	3045	3968	2827	26,5	1,5	5,8	21,9	41,7	57,6
2004	9493	120	129	2836	3835	2573	24,9	1,9	4,2	20,3	39,5	51,7
2005	9269	99	156	2717	3760	2537	24,3	1,6	5,3	19,4	38,0	50,9
2006	8587	69	156	2529	3655	2178	22,5	1,1	5,5	18,0	36,4	42,8
2007	8614	74	135	2538	3762	2105	22,6	1,2	4,9	18,0	37,0	41,1
2008	8081	76	115	2248	3685	1957	21,2	1,3	4,3	15,9	35,8	38,1
2009	8236	99	131	2250	3704	2052	21,6	1,7	5,1	15,8	35,6	39,9
2010	7509	62	114	2086	3441	1806	19,7	1,1	4,6	14,6	32,8	34,9
2011	8478	111	130	2171	3895	2171	22,2	1,9	5,4	15,2	37,0	41,9
2012	7542	95	166	1996	3404	1881	19,6	1,6	7,3	13,8	32,1	34,8
2013	7250	116	113	1903	3241	1877	18,8	2,0	5,2	13,2	30,8	33,7
2014	6698	70	86	1787	3001	1754	17,4	1,2	4,1	12,4	28,7	30,4
2015	6430	81	83	1752	2909	1605	16,7	1,4	4,1	12,2	28,1	26,9
2016	6444	103	76	1801	2853	1611	16,8	1,8	3,9	12,6	27,8	26,0
2017	5787	68	69	1604	2601	1445	15,1	1,2	3,6	11,3	25,6	22,6
2018	5487	52	60	1473	2494	1408	14,3	0,9	3,3	10,5	24,7	21,3

Tabela II

**Zapadalność na gruźlicę wszystkich postaci w Polsce
w latach 2009 – 2018 w grupach wieku.
Współczynniki na 100.000 ludności.**

*Tuberculosis cases and tuberculosis notification rates by case status and age groups.
Poland 2009– 2018. Rates per 100.000 population.*

Rok Year	Liczba zachorowań w grupach wieku Number of cases in age groups (years)						Współczynniki na 100 000 ludności w każdej grupie wieku Rate per 100.000 population					
	Razem Total	0-14	15-19	20-44	45-64	65+	Razem Total	0-14	15-19	20-44	45-64	65+
RAZEM / TOTAL												
2009	8.236	99	131	2.250	3.704	2.025	21,6	1,7	5,1	15,8	35,6	39,9
2010	7.509	62	114	2.086	3.441	1.806	19,7	1,1	4,6	14,6	32,8	34,9
2011	8.478	111	130	2.171	3.895	2.171	22,2	1,9	5,4	15,2	37,0	41,9
2012	7.542	95	166	1.996	3.404	1.881	19,6	1,6	7,3	13,8	32,1	34,8
2013	7.250	116	113	1.903	3.241	1.877	18,8	2,0	5,2	13,2	30,8	33,7
2014	6.698	70	86	1.787	3.001	1.754	17,4	1,2	4,1	12,4	28,7	30,4
2015	6.430	81	83	1.752	2.909	1.605	16,7	1,4	4,1	12,2	28,1	26,9
2016	6.444	103	76	1.801	2.853	1.611	16,8	1,8	3,9	12,6	27,8	26,0
2017	5.787	68	69	1.604	2.601	1.445	15,1	1,2	3,6	11,3	25,6	22,6
2018	5.487	52	60	1.473	2.494	1.408	14,3	0,9	3,3	10,5	24,7	21,3
NOWE ZACHOROWANIA / NEW CASES												
2009	7.261	99	126	2.048	3.166	1.822	19,0	1,7	4,9	14,4	30,4	35,4
2010	6.610	61	112	1.903	2.917	1.617	17,3	1,1	4,5	13,3	27,8	31,3
2011	7.515	111	127	1.979	3.339	1.959	19,7	1,9	5,3	13,8	31,7	37,8
2012	6.665	94	165	1.781	2.908	1.717	17,3	1,6	7,3	12,3	27,4	31,8
2013	6.403	116	110	1.705	2.748	1.724	16,6	2,0	5,1	11,8	26,1	30,9
2014	6.066	69	84	1.623	2.656	1.634	15,8	1,2	4,0	11,3	25,4	28,3
2015	5.757	81	82	1.578	2.522	1.494	15,0	1,4	4,1	11,0	24,4	25,0
2016	5.713	103	75	1.643	2.412	1.480	14,9	1,8	3,8	11,5	23,5	23,9
2017	5.127	68	68	1.427	2.225	1.339	13,3	1,2	3,6	10,1	21,9	20,9
2018	4.852	52	58	1.316	2.134	1.292	12,6	0,9	3,1	9,4	21,1	19,5
WZNOWY / RELAPSES												
2009	975	-	5	202	538	230	2,6	-	0,2	1,4	5,2	4,5
2010	899	1	2	183	524	189	2,4	0,0	0,1	1,3	5,0	3,6
2011	963	-	3	192	556	212	2,5	-	0,1	1,4	5,3	4,1
2012	877	1	1	215	496	164	2,3	0,0	0,0	1,5	4,7	3,0
2013	847	-	3	198	493	153	2,2	-	0,1	1,4	4,7	2,7
2014	632	1	2	164	345	120	1,6	0,0	0,1	1,1	3,3	2,1
2015	673	-	1	174	387	111	1,8	-	0,0	1,2	3,7	1,9
2016	731	-	1	158	441	131	1,9	-	0,1	1,1	4,3	2,1
2017	660	-	1	177	376	106	1,7	-	0,1	1,3	3,7	1,7
2018	635	-	2	157	360	116	1,7	-	0,1	1,1	3,6	1,8

Tabela III

**Zapadalność na gruźlicę potwierdzoną bakteriologicznie
w Polsce w latach 2009-2018 w grupach wieku.
Współczynniki na 100.000 ludności.**

Culture confirmed tuberculosis cases and tuberculosis notification rates by case status and age groups. Poland 2009-2018. Rates per 100.000 population.

Rok Year	Liczba zachorowań w grupach wieku Number of cases in age groups (years)						Współczynniki na 100 000 ludności w każdej grupie wieku Rate per 100.000 population					
	Razem Total	0-14	15-19	20-44	45-64	65+	Razem Total	0-14	15-19	20-44	45-64	65+
R A Z E M / T O T A L												
2009	5.223	24	82	1.603	2.309	1.205	13,7	0,4	3,2	11,3	22,2	23,4
2010	4.756	20	73	1.432	2.161	1.070	12,5	0,3	3,0	10,0	20,6	20,7
2011	5.581	27	80	1.583	2.551	1.340	14,6	0,5	3,3	11,1	24,2	25,8
2012	5.070	23	95	1.505	2.310	1.137	13,2	0,4	4,2	10,4	21,8	21,0
2013	4.825	20	59	1.427	2.179	1.140	12,5	0,3	2,7	9,9	20,7	20,5
2014	4.781	23	59	1.405	2.126	1.168	12,4	0,4	2,8	9,7	20,4	20,2
2015	4.630	18	45	1.386	2.126	1.055	12,0	0,3	2,2	9,6	20,5	17,7
2016	4.619	15	50	1.422	2.077	1.055	12,0	0,3	2,6	10,0	20,2	17,1
2017	4.179	15	50	1.255	1.910	949	10,9	0,3	2,6	8,9	18,8	14,8
2018	4.075	21	54	1.194	1.892	914	10,6	0,4	2,9	8,5	18,7	13,8
N O W E Z A C H O R O W A N I A / N E W C A S E S												
2009	4.568	24	78	1.434	1.951	1.081	12,0	0,4	3,0	10,1	18,8	21,0
2010	4.162	19	71	1.291	1.823	958	10,9	0,3	2,9	9,0	17,4	18,5
2011	4.944	27	77	1.430	2.183	1.227	12,9	0,5	3,2	10,0	20,7	23,7
2012	4.475	22	94	1.337	1.971	1.051	11,6	0,4	4,1	9,3	18,6	19,4
2013	4.268	20	58	1.270	1.860	1.060	11,1	0,3	2,7	8,8	17,7	19,0
2014	4.323	22	57	1.271	1.878	1.095	11,2	0,4	2,7	8,8	18,0	19,0
2015	4.131	18	44	1.242	1.839	988	10,7	0,3	2,2	8,6	17,8	16,6
2016	4.106	15	49	1.291	1.765	986	10,7	0,3	2,5	9,0	17,2	15,9
2017	3.721	15	50	1.119	1.652	885	9,7	0,3	2,6	7,9	16,2	13,8
2018	3.587	21	52	1.065	1.616	833	9,3	0,4	2,8	7,6	16,0	12,6
W Z N O W Y / R E L A P S E S												
2009	655	-	4	169	358	124	1,7	-	0,2	1,2	3,4	2,4
2010	594	1	2	141	338	112	1,6	0,0	0,1	1,0	3,2	2,2
2011	637	-	3	153	368	113	1,7	-	0,1	1,1	3,5	2,2
2012	595	1	1	168	339	86	1,5	0,0	0,0	1,2	3,2	1,6
2013	557	-	1	157	319	80	1,4	-	0,0	1,1	3,0	1,4
2014	458	1	2	134	248	73	1,2	0,0	0,1	0,9	2,4	1,3
2015	499	-	1	144	287	67	1,3	-	0,0	1,0	2,8	1,1
2016	513	-	1	131	312	69	1,3	-	0,1	0,9	3,0	1,1
2017	458	-	-	136	258	64	1,2	-	-	1,0	2,5	1,0
2018	488	-	2	129	276	81	1,3	-	0,1	0,9	2,7	1,2

Tabela IV

**Zapadalność na gruźlicę płuc
w Polsce w latach 2009-2018 w grupach wieku.
Współczynniki na 100.000 ludności.**

Pulmonary tuberculosis cases and tuberculosis notification rates by case status and age groups. Poland 2009-2018. Rates per 100.000 population.

Rok Year	Liczba zachorowań w grupach wieku Number of cases in age groups (years)						Współczynniki na 100 000 ludności w każdej grupie wieku Rate per 100.000 population					
	Razem Total	0-14	15-19	20-44	45-64	65+	Razem Total	0-14	15-19	20-44	45-64	65+
RAZEM / TOTAL												
2009	7.654	36	114	2.103	3.503	1.898	20,1	0,6	4,4	14,8	33,7	36,9
2010	6.992	22	103	1.969	3.234	1.664	18,3	0,4	4,2	13,8	30,8	32,2
2011	7.879	60	109	2.046	3.692	1.972	20,6	1,0	4,5	14,3	35,0	38,1
2012	7.018	52	143	1.886	3.230	1.707	18,2	0,9	6,3	13,1	30,4	31,6
2013	6.835	62	104	1.822	3.129	1.718	17,8	1,1	4,8	12,6	29,7	30,8
2014	6.311	44	84	1.692	2.877	1.614	16,4	0,8	4,0	11,7	27,5	28,0
2015	6.078	51	70	1.650	2.812	1.495	15,8	0,9	3,5	11,5	27,2	25,0
2016	6.116	76	68	1.733	2.747	1.492	15,9	1,3	3,5	12,1	26,8	24,1
2017	5.531	45	63	1.544	2.526	1.353	14,4	0,8	3,3	10,9	24,8	21,1
2018	5.224	35	58	1.418	2.410	1.323	13,7	0,6	3,1	10,1	23,9	20,0
NOWE ZACHOROWANIA / NEW CASES												
2009	6.699	36	110	1.905	2.972	1.676	17,6	0,6	4,3	13,4	28,6	32,6
2010	6.109	22	101	1.788	2.717	1.481	16,0	0,4	4,1	12,5	25,9	28,6
2011	6.931	60	106	1.856	3.142	1.767	18,1	1,0	4,4	13,0	29,8	34,1
2012	6.162	51	142	1.677	2.741	1.551	16,0	0,9	6,3	11,6	25,8	28,7
2013	6.007	62	101	1.628	2.644	1.572	15,6	1,1	4,7	11,3	25,1	28,2
2014	5.692	43	82	1.532	2.537	1.498	14,8	0,7	3,9	10,6	24,3	26,0
2015	5.416	51	69	1.479	2.429	1.388	14,1	0,9	3,4	10,3	23,5	23,3
2016	5.407	76	67	1.582	2.314	1.368	14,1	1,3	3,4	11,1	22,6	22,1
2017	4.881	45	62	1.368	2.155	1.251	12,7	0,8	3,3	9,7	21,2	19,5
2018	4.616	35	56	1.263	2.053	1.209	12,0	0,6	3,0	9,0	20,3	18,3
WZNOWY / RELAPSES												
2009	955	-	4	198	531	222	2,5	-	0,2	1,4	5,1	4,3
2010	883	-	2	181	517	183	2,3	-	0,1	1,3	4,9	3,6
2011	948	-	3	190	550	205	2,5	-	0,1	1,3	5,2	4,0
2012	856	1	1	209	489	156	2,2	0,0	0,0	1,4	4,6	2,9
2013	828	-	3	194	485	146	2,2	-	0,1	1,3	4,6	2,6
2014	619	1	2	160	340	116	1,6	0,0	0,1	1,1	3,3	2,0
2015	662	-	1	171	383	107	1,7	-	0,1	1,2	3,7	1,8
2016	709	-	1	151	433	124	1,8	-	0,1	1,1	4,2	2,0
2017	650	-	1	176	371	102	1,7	-	0,1	1,2	3,6	1,6
2018	628	-	2	155	357	114	1,6	-	0,1	1,1	3,5	1,7

Tabela V

**Zapadalność na gruźlicę płuc potwierdzoną
bakteriologicznie w Polsce w latach 2009-2018 w grupach wieku.
Współczynniki na 100.000 ludności.**

Culture confirmed pulmonary cases of tuberculosis and notification rates by case status and age groups. Poland 2009-2018. Rates per 100.000 population.

Rok Year	Liczba zachorowań w grupach wieku Number of cases in age groups (years)						Współczynniki na 100 000 ludności w każdej grupie wieku Rate per 100.000 population					
	Razem Total	0-14	15-19	20-44	45-64	65+	Razem Total	0-14	15-19	20-44	45-64	65+
RAZEM / TOTAL												
2009	5.035	13	77	1.547	2.252	1.146	13,2	0,2	3,0	10,9	21,7	22,3
2010	4.585	15	71	1.395	2.098	1.006	12,0	0,3	2,9	9,8	20,0	19,4
2011	5.327	19	70	1.525	2.466	1.247	13,9	0,3	2,9	10,7	23,4	24,1
2012	4.870	17	87	1.458	2.246	1.062	12,6	0,3	3,8	10,1	21,2	19,7
2013	4.663	13	56	1.389	2.133	1.072	12,1	0,2	2,6	9,6	20,2	19,2
2014	4.603	14	58	1.356	2.073	1.102	12,0	0,2	2,8	9,4	19,8	19,1
2015	4.472	12	41	1.333	2.082	1.004	11,6	0,2	2,0	9,3	20,1	16,8
2016	4.475	10	45	1.387	2.039	994	11,6	0,2	2,3	9,7	19,9	16,1
2017	4.057	10	47	1.221	1.883	896	10,6	0,2	2,5	8,6	18,5	14,0
2018	3.935	14	52	1.158	1.852	859	10,2	0,2	2,8	8,3	18,3	13,0
NOWE ZACHORWANIA / NEW CASES												
2009	4.386	13	73	1.380	1.895	1.025	11,5	0,2	2,8	9,7	18,2	19,9
2010	3.998	15	69	1.254	1.762	898	10,5	0,3	2,8	8,8	16,8	17,4
2011	4.699	19	67	1.373	2.102	1.138	12,3	0,3	2,8	9,6	19,9	22,0
2012	4.282	16	86	1.291	1.910	979	11,1	0,3	3,8	8,9	18,0	18,1
2013	4.115	13	55	1.235	1.819	993	10,7	0,2	2,5	8,6	17,3	17,8
2014	4.153	13	56	1.225	1.828	1.031	10,8	0,2	2,7	8,5	17,5	17,9
2015	3.978	12	40	1.190	1.797	939	10,3	0,2	2,0	8,3	17,4	15,7
2016	3.973	10	44	1.260	1.730	929	10,3	0,2	2,3	8,8	16,9	15,0
2017	3.603	10	47	1.086	1.625	835	9,4	0,2	2,5	7,7	16,0	13,0
2018	3.451	14	50	1.030	1.577	780	9,0	0,2	2,7	7,4	15,6	11,8
WZNOWY / RELAPSES												
2009	649	-	4	167	357	121	1,7	-	0,2	1,2	3,4	2,4
2010	587	-	2	141	336	108	1,5	-	0,1	1,0	3,2	2,0
2011	628	-	3	152	364	109	1,6	-	0,1	1,1	3,5	2,1
2012	588	1	1	167	336	83	1,5	0,0	0,0	1,2	3,2	1,5
2013	548	-	1	154	314	79	1,4	-	0,0	1,1	3,0	1,4
2014	450	1	2	131	245	71	1,2	0,0	0,1	0,9	2,3	1,2
2015	494	-	1	143	285	65	1,3	-	0,0	1,0	2,8	1,1
2016	502	-	1	127	309	65	1,3	-	0,1	0,9	3,0	1,1
2017	454	-	-	135	258	61	1,2	-	-	1,0	2,5	1,0
2018	484	-	2	128	275	79	1,3	-	0,1	0,9	2,7	1,2

Tabela VI

Zapadalność na gruźlicę płuc* potwierdzoną w posiewie, z dodatnim wynikiem badania bakterioskopowego. Polska w latach 1994 – 2018 w grupach wieku.

Współczynniki na 100.000 ludności.

Pulmonary sputum smear and culture positive cases of tuberculosis and notification rates by age groups. Poland 1994-2018. Rates per 100.000 population.

Rok Year	Liczba zachorowań w grupach wieku Number of cases in age groups (years)						Współczynniki na 100 000 ludności w wybranych grupach wieku Rate per 100.000 population						
	Razem Total	0-14	15-19	20-44	45-64	65+	Razem Total	0-14	15-19	20-44	45-64	65+	
1994	4.603	5	64	2.053	1.579	902	11,9	0,1	2,0	14,3	20,2	21,6	
1995	4.273	6	77	1.910	1.453	827	11,1	0,1	2,4	13,3	18,2	19,4	
1996	4.137	11	51	1.807	1.393	875	10,7	0,1	1,6	12,6	17,2	20,0	
1997	4.054	10	60	1.747	1.424	813	10,5	0,1	1,8	12,2	17,1	18,2	
1998	4.049	9	44	1.728	1.430	838	10,5	0,1	1,3	12,1	16,8	18,4	
1999	3.711	10	69	1.471	1.434	727	9,6	0,1	2,1	10,3	16,4	15,7	
2000	3.713	2	54	1.525	1.321	811	9,6	0,0	1,6	10,7	14,8	17,3	
2001	3.636	9	55	1.442	1.347	783	9,4	0,1	1,6	10,2	14,7	16,4	
2002	3.432	6	58	1.228	1.394	746	9,0	0,1	1,8	8,9	15,0	15,3	
2003	3.501	5	66	1.235	1.391	804	9,2	0,1	2,1	8,9	14,6	16,4	
2004	3.219	3	37	1.166	1.355	658	8,4	0,0	1,2	8,4	13,9	13,9	
2005	3.253	6	53	1.115	1.361	718	8,5	0,1	1,8	8,0	13,8	14,4	
2006	3.307	2	44	1.125	1.463	673	8,7	0,0	1,6	8,0	14,6	11,3	
2007	3.291	4	30	1.026	1.481	640	8,6	0,1	1,1	7,3	14,6	12,5	
2008	3.047	9	36	981	1477	544	8,0	0,2	1,4	6,9	14,4	10,6	
2009	3.063	6	36	974	1.458	589	8,0	0,1	1,4	6,9	14,0	11,4	
2010	2.803	5	36	895	1.351	516	7,3	0,1	1,5	6,3	12,9	10,0	
2011	2.916	6	36	878	1.434	562	7,6	0,1	1,5	6,1	13,6	10,8	
2012	2.778	2	45	901	1.307	523	7,2	0,0	2,0	6,2	12,3	9,7	
2013	2.859	5	31	889	1.368	566	7,4	0,1	1,4	6,2	13,0	10,2	
2014	2.800	6	34	874	1.345	541	7,3	0,1	1,6	6,1	12,9	9,4	
2015	2.714	4	23	826	1.375	486	7,1	0,1	1,1	5,7	13,3	8,1	
2016	2.612	2	23	841	1.276	470	6,8	0,0	1,2	5,9	12,4	7,6	
2017	2.472	3	26	768	1.243	432	6,4	0,1	1,4	5,4	12,2	6,7	
2018	2.324	2	36	690	1.166	430	6,1	0,0	2,0	4,9	11,5	6,5	

*Do 2001 roku. gruźlica układu oddechowego. Od 2002 gruźlica płuc.
Until 2001 – respiratory tuberculosis. Since 2002 pulmonary tuberculosis

Tabela VII

**Zapadalność na gruźlicę pozapłucną* w Polsce
w latach 2009-2018 w grupach wieku.
Współczynniki na 100.000 ludności.**

***Extrapulmonary cases and notification rates by case status and age groups. Poland 2009-2018.
Rates per 100.000 population.***

Rok Year	Liczba zachorowań w grupach wieku Number of cases in age groups (years)						Współczynniki na 100 000 ludności w każdej grupie wieku Rate per 100.000 population					
	Razem Total	0-14	15-19	20-44	45-64	65+	Razem Total	0-14	15-19	20-44	45-64	65+
RAZEM / TOTAL												
2009	582	63	17	147	201	154	1,5	1,1	0,7	1,0	1,9	3,0
2010	517	40	11	117	207	142	1,4	0,7	0,4	0,8	2,0	2,7
2011	599	51	21	125	203	199	1,6	0,9	0,9	0,9	1,9	3,8
2012	524	43	23	110	174	174	1,4	0,7	1,0	0,8	1,6	3,2
2013	415	54	9	81	112	159	1,1	0,9	0,4	0,6	1,1	2,9
2014	387	26	2	95	124	140	1,0	0,5	0,1	0,7	1,2	2,4
2015	352	30	13	102	97	110	0,9	0,5	0,6	0,7	0,9	1,8
2016	328	27	8	68	106	119	0,9	0,5	0,4	0,5	1,0	1,9
2017	256	23	6	60	75	92	0,7	0,4	0,3	0,4	0,7	1,4
2018	243	17	2	55	84	85	0,6	0,3	0,1	0,4	0,8	1,3
NOWE ZACHOROWANIA / NEW CASES												
2009	562	63	16	143	194	146	1,5	1,1	0,6	1,0	1,9	2,8
2010	501	39	11	115	200	136	1,3	0,7	0,4	0,8	1,9	2,6
2011	584	51	21	123	197	192	1,5	0,9	0,9	0,9	1,9	3,7
2012	503	43	23	104	167	166	1,3	0,7	1,0	0,7	1,6	3,1
2013	396	54	9	77	104	152	1,0	0,9	0,4	0,5	1,0	2,7
2014	374	26	2	91	119	136	1,0	0,5	0,1	0,6	1,1	2,4
2015	341	30	13	99	93	106	0,9	0,5	0,6	0,7	0,9	1,8
2016	306	27	8	61	98	112	0,8	0,5	0,4	0,4	1,0	1,8
2017	246	23	6	59	70	88	0,6	0,4	0,3	0,4	0,7	1,4
2018	236	17	2	53	81	83	0,6	0,3	0,1	0,4	0,8	1,3
WZNOWY / RELAPSES												
2009	20	-	1	4	7	8	0,1	-	0,0	0,0	0,1	0,2
2010	16	1	-	2	7	6	0,1	0,0	-	0,0	0,1	0,1
2011	15	-	-	2	6	7	0,1	-	-	0,0	0,9	0,1
2012	21	-	-	6	7	8	0,1	-	-	0,1	0,0	0,1
2013	19	-	-	4	8	7	0,1	-	-	0,0	0,1	0,1
2014	13	0	0	4	5	4	0,0	-	-	0,0	0,0	0,1
2015	11	-	-	3	4	4	0,0	-	-	0,0	0,0	0,1
2016	22	-	-	7	8	7	0,1	-	-	0,0	0,1	0,1
2017	10	-	-	1	5	4	0,0	-	-	0,0	0,0	0,1
2018	7	-	-	2	3	2	0,0	-	-	0,0	0,0	0,0

Rycina 1

Zapadalność na gruźlicę wszystkich postaci w Polsce w latach 1965-2018.
Współczynniki na 100.000 ludności.

*Tuberculosis notification rates. Poland 1965 – 2018.
Rates per 100.000 population.*

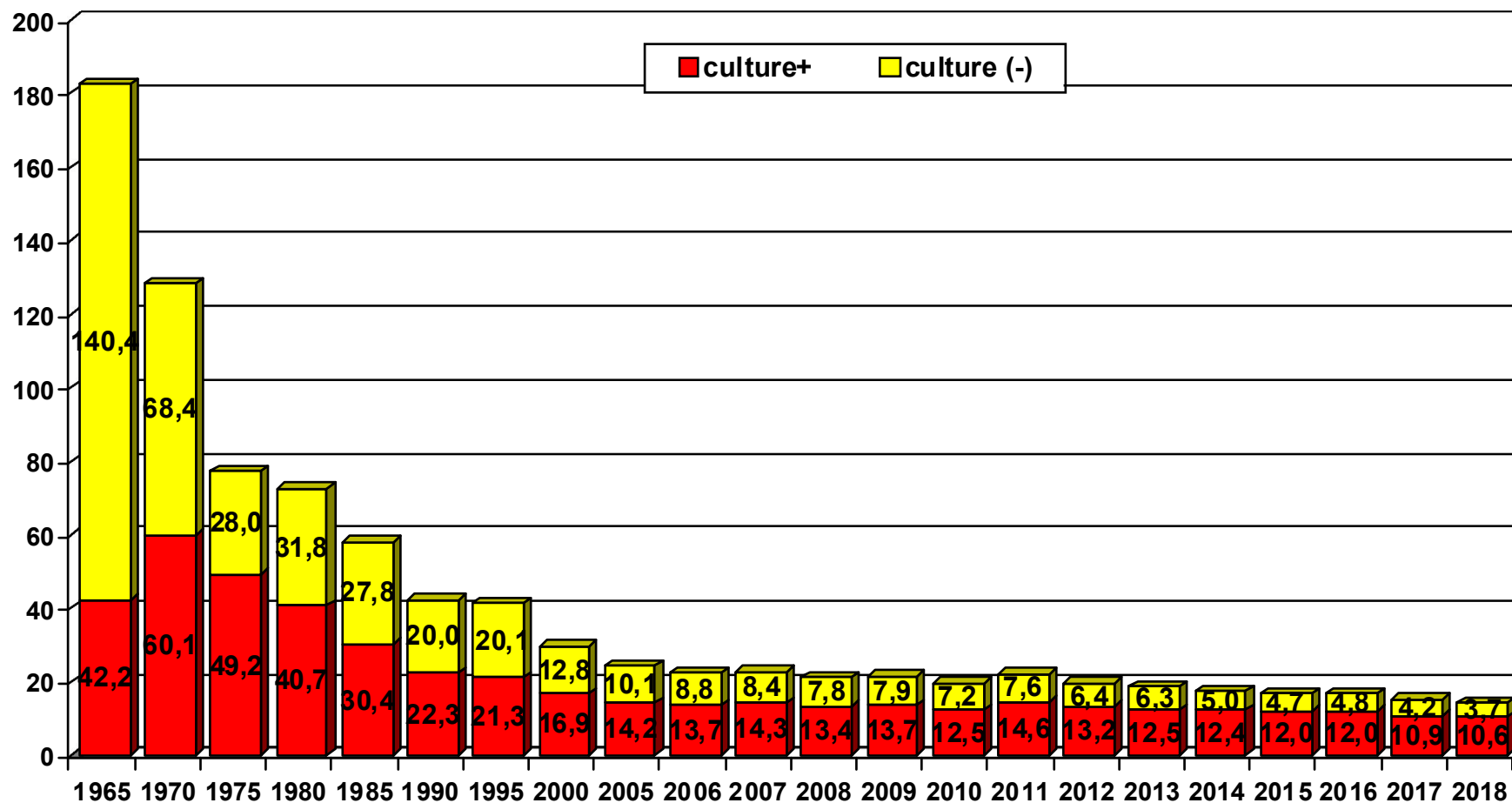

Tabela VIII

**Zapadalność na gruźlicę wszystkich postaci w Polsce
wg województw w latach 2014-2018. Współczynniki na 100.000 ludności.**

Tuberculosis cases and tuberculosis notification rates by voivodeships. Poland 2014-2018. Rates per 100.000 population.

Województwa Voivodships	Liczby bezwzględne/ Numbers					Współczynniki/ Rates				
	2014	2015	2016	2017	2018	2014	2015	2016	2017	2018
POLSKA	6.698	6.430	6.444	5.787	5.487	17,4	16,7	16,8	15,1	14,3
1. Dolnośląskie	547	484	435	427	377	18,8	16,7	15,0	14,7	13,0
2. Kujawsko- pomorskie	287	297	279	239	211	13,7	14,2	13,4	11,5	10,1
3. Lubelskie	570	486	444	466	497	26,5	22,7	20,8	21,9	23,4
4. Lubuskie	143	115	130	131	119	14,0	11,3	12,8	12,9	11,7
5. Łódzkie	572	554	518	456	406	22,8	22,2	20,8	18,4	16,4
6. Małopolskie	538	555	497	458	440	16,0	16,5	14,7	13,5	13,0
7. Mazowieckie	973	794	1.304	1.038	954	18,3	14,9	24,3	19,3	17,7
8. Opolskie	132	165	154	133	127	13,2	16,5	15,5	13,4	12,9
9. Podkarpackie	336	348	326	257	263	15,8	16,4	15,3	12,1	12,4
10. Podlaskie	134	125	121	131	86	11,2	10,5	10,2	11,1	7,3
11. Pomorskie	330	361	332	265	349	14,4	15,7	14,4	11,4	15,0
12. Śląskie	1.154	1.213	972	952	844	25,1	26,5	21,3	20,9	18,6
13. Świętokrzyskie	296	277	289	206	209	23,4	22,0	23,0	16,5	16,8
14. Warmińsko- mazurskie	166	132	152	132	124	11,5	9,2	10,6	9,2	8,7
15. Wielkopolskie	321	289	281	311	279	9,3	8,3	8,1	8,9	8,0
16. Zachodnio- pomorskie	199	235	210	185	202	11,6	13,7	12,3	10,8	11,9

Tabela IX

**Zapadalność na gruźlicę wszystkich postaci potwierdzoną bakteriologicznie w Polsce
wg województw w latach 2014-2018. Współczynniki na 100.000 ludności.**

*Culture confirmed tuberculosis cases and notifications rates by voivodeships.
Poland 2014-2018. Rates per 100.000 population.*

Województwa Voivodships	Liczby bezwzględne/ Numbers					Współczynniki/ Rates				
	2014	2015	2016	2017	2018	2014	2015	2016	2017	2018
POLSKA	4.781	4.630	4.619	4.179	4.075	12,4	12,0	12,0	10,9	10,6
1. Dolnośląskie	420	384	367	364	350	14,4	13,2	12,6	12,5	12,1
2. Kujawsko- pomorskie	253	245	255	221	197	12,1	11,7	12,2	10,6	9,5
3. Lubelskie	387	337	329	279	325	18,0	15,7	15,4	13,1	15,3
4. Lubuskie	88	79	83	101	83	8,6	7,7	8,2	9,9	8,2
5. Łódzkie	370	362	371	308	270	14,8	14,5	14,9	12,4	10,9
6. Małopolskie	400	399	374	336	313	11,9	11,8	11,1	9,9	9,2
7. Mazowieckie	667	538	757	679	680	12,5	10,1	14,1	12,6	12,6
8. Opolskie	91	126	108	94	94	9,1	12,6	10,9	9,5	9,5
9. Podkarpackie	263	258	228	191	205	12,4	12,1	10,7	9,0	9,6
10. Podlaskie	116	106	99	118	77	9,7	8,9	8,3	10,0	6,5
11. Pomorskie	289	289	274	218	279	12,6	12,5	11,9	9,4	12,0
12. Śląskie	707	797	636	632	541	15,4	17,4	13,9	13,9	11,9
13. Świętokrzyskie	218	182	217	129	155	17,2	14,4	17,3	10,3	12,5
14. Warmińsko- mazurskie	111	101	113	85	87	7,7	7,0	7,9	5,9	6,1
15. Wielkopolskie	247	241	241	267	241	7,1	6,9	6,9	7,7	6,9
16. Zachodnio- pomorskie	154	186	167	157	178	9,0	10,9	9,8	9,2	10,5

Tabela X

**Zapadalność na gruźlicę wszystkich postaci wg wieku, płci i miejsca zamieszkania w Polsce w 2018 roku.
Współczynniki na 100.000 ludności.**

*Tuberculosis cases and tuberculosis notification rates by sex, age groups and place of residence.
Poland 2018. Rates per 100.000 population.*

		Grupy wieku / Age groups															Razem Total
		0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70+	
Polska Poland	L.N	20	14	18	60	136	196	285	362	494	516	572	687	719	529	879	5487
	wsp.R	1,0	0,7	0,9	3,3	6,3	7,4	9,3	11,4	16,8	20,9	24,9	26,8	25,9	22,2	20,8	14,3
Mężczyźni Males	L.N	8	5	8	31	76	116	205	260	372	410	458	557	568	383	443	3900
	wsp.R	0,8	0,5	0,8	3,3	6,9	8,6	13,1	16,1	25,0	33,1	40,2	44,9	43,7	36,0	28,5	21,0
Kobiety Females	L.N	12	9	10	29	60	80	80	102	122	106	114	130	151	146	436	1587
	wsp.R	1,3	0,9	1,1	3,2	5,7	6,2	5,3	6,5	8,4	8,6	9,9	9,8	10,2	11,1	16,3	8,0
Miasto Urban areas	L.N	10	5	8	34	78	134	183	259	331	314	342	433	458	348	502	3439
	wsp.R	0,9	0,4	0,8	3,4	6,8	9,0	9,6	13,1	18,5	21,7	25,6	28,0	25,6	22,0	18,2	14,9
Wieś Rural areas	L.N	10	9	10	26	58	62	102	103	163	202	230	254	261	181	377	2048
	wsp.R	1,3	1,0	1,2	3,1	5,7	5,4	8,6	8,6	14,2	19,8	24,0	25,1	26,5	22,7	25,5	13,4

Tabela XI

Zapadalność na gruźlicę w Polsce w 2018 roku wg lokalizacji zmian, płci, wieku i stanu bakteriologicznego. Liczby bezwzględne.

Tuberculosis cases by site of disease, culture result, sex and age groups. Poland 2018 (Numbers).

Wiek Age	Wszystkie postacie gruźlicy TB all forms			Gruźlica płuc Pulmonary TB						Gruźlica pozapłucna Extrapulmonary TB					
				Ogółem Total		culture+		culture(-)		Ogółem Total		culture+		culture(-)	
	Ogółem Total	Mężczyźni Male	Kobiety Female	Mężczyźni Male	Kobiety Female	Mężczyźni Male	Kobiety Female	Mężczyźni Male	Kobiety Female	Mężczyźni Male	Kobiety Female	Mężczyźni Male	Kobiety Female	Mężczyźni Male	Kobiety Female
0-4	20	8	12	4	8	3	3	1	5	4	4	1	2	3	2
5-14	32	13	19	9	14	3	5	6	9	4	5	3	1	1	4
15-19	60	31	29	30	28	29	23	1	5	1	1	1	1	-	-
20-24	136	76	60	72	56	54	47	18	9	4	4	4	2	-	2
25-34	481	321	160	307	153	264	119	43	34	14	7	10	4	4	3
35-44	856	632	224	614	216	515	159	99	57	18	8	13	3	5	5
45-54	1088	868	220	851	207	709	153	142	54	17	13	13	3	4	10
55-64	1406	1125	281	1089	263	824	166	265	97	36	18	18	6	18	12
65+	1408	826	582	782	541	503	356	279	185	44	41	27	28	17	13
Razem	5487	3900	1587	3758	1486	2904	1031	854	455	142	101	90	50	52	51
Ogółem	5487			5244		3935		1309		243		140		103	

Tabela XII

**Zapadalność na gruźlicę w Polsce w 2018 roku wg lokalizacji zmian, płci, wieku i stanu bakteriologicznego.
Współczynniki na 100.000 ludności.**

*Tuberculosis notification rates by site of disease, culture confirmation, sex and age groups. Poland 2018.
Rates per 100.000 population.*

Wiek Age	Wszystkie postacie gruźlicy TB all forms			Gruźlica płuc Pulmonary TB						Gruźlica pozapłucna Extrapulmonary TB					
				Ogółem Total		culture+		culture(-)		Ogółem Total		culture+		culture(-)	
	Ogółem Total	Mężczyźni Male	Kobiety Female	Mężczyźni Male	Kobiety Female	Mężczyźni Male	Kobiety Female	Mężczyźni Male	Kobiety Female	Mężczyźni Male	Kobiety Female	Mężczyźni Male	Kobiety Female	Mężczyźni Male	Kobiety Female
0-4	1,0	0,8	1,3	0,4	0,9	0,3	0,3	0,1	0,5	0,4	0,4	0,1	0,2	0,3	0,2
5-14	0,9	0,6	1,0	0,4	0,7	0,1	0,3	0,3	0,5	0,2	0,3	0,1	0,1	0,0	0,2
15-19	3,3	3,3	3,2	3,2	3,1	3,1	2,6	0,1	0,6	0,1	0,1	0,1	0,1	-	-
20-24	6,3	6,9	5,7	6,5	5,3	4,9	4,4	1,6	0,9	0,4	0,4	0,4	0,2	-	0,2
25-34	8,4	11,0	5,7	10,6	5,4	9,1	4,2	1,5	1,2	0,5	0,2	0,3	0,1	0,1	0,1
35-44	14,0	20,4	7,4	19,8	7,1	16,6	5,2	3,2	1,9	0,6	0,3	0,4	0,1	0,2	0,2
45-54	22,8	36,5	9,2	35,8	8,7	29,8	6,4	6,0	2,3	0,7	0,5	0,5	0,1	0,2	0,4
55-64	26,4	44,3	10,1	42,9	9,4	32,4	5,9	10,4	3,5	1,4	0,6	0,7	0,2	0,7	0,4
65+	21,3	31,6	14,5	29,9	13,5	19,2	8,9	10,7	4,6	1,7	1,0	1,0	0,7	0,6	0,3
Razem	14,3	21,0	8,0	20,2	7,5	15,6	5,2	4,6	2,3	0,8	0,5	0,5	0,3	0,3	0,3
Ogółem	14,3			13,7		10,2		3,4		0,6		0,4		0,3	

Tabela XIII

**Zapadalność na gruźlicę wszystkich postaci wśród dzieci (0-14 lat) w Polsce wg województw w latach 2014-2018.
Współczynniki na 100.000 ludności.**

*Tuberculosis cases and tuberculosis notification rates in children (0-14 years old) by voivodeships. Poland 2014-2018.
Rates per 100.000 population.*

Województwa Voivodeships	Liczby / Numbers					Współczynniki / Rates				
	2014	2015	2016	2017	2018	2014	2015	2016	2017	2018
P O L S K A	70	81	103	68	52	1,2	1,4	1,8	1,2	0,9
1. Dolnośląskie	5	2	2	2	2	1,2	0,5	0,5	0,5	0,5
2. Kujawsko-pomorskie	2	9	6	6	1	0,6	2,9	1,9	1,9	0,3
3. Lubelskie	2	5	7	2	3	0,6	1,6	2,2	0,6	1,0
4. Lubuskie	-	-	-	-	1	-	-	-	-	0,6
5. Łódzkie	2	2	2	2	2	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
6. Małopolskie	4	2	7	2	5	0,8	0,4	1,3	0,4	0,9
7. Mazowieckie	28	34	60	27	18	3,4	4,1	7,1	3,1	2,1
8. Opolskie	-	-	-	2	-	-	-	-	1,5	-
9. Podkarpackie	2	1	2	4	5	0,6	0,3	0,6	1,2	1,6
10. Podlaskie	2	2	-	1	2	1,2	1,2	-	0,6	1,2
11. Pomorskie	1	2	2	5	1	0,3	0,5	0,5	1,3	0,3
12. Śląskie	18	6	8	15	6	2,8	0,9	1,2	2,3	0,9
13. Świętokrzyskie	-	11	2	-	-	-	6,3	1,2	-	-
14. Warmińsko-mazurskie	-	1	3	-	1	-	0,4	1,4	-	0,5
15. Wielkopolskie	4	1	-	-	4	0,7	0,2	-	-	0,7
16. Zachodnio - pomorskie	-	3	2	-	1	-	1,2	0,8	-	0,4

Tabela XIV

Zapadalność na gruźlicę wszystkich postaci wśród młodzieży (15-19 lat) w Polsce wg województw w latach 2014- 2018.
Współczynniki na 100.000.

*Tuberculosis cases and tuberculosis notification rates in adolescents (15-19 years old) by voivodeships. Poland 2014-2018.
Rates per 100.000.*

Województwa Voivodeships	Liczby / Numbers					Współczynniki / Rates				
	2014	2015	2016	2017	2018	2014	2015	2016	2017	2018
P O L S K A	86	83	76	69	60	4,1	4,1	3,9	3,6	3,3
1. Dolnośląskie	4	7	5	4	2	2,8	5,0	3,7	3,1	1,6
2. Kujawsko-pomorskie	2	7	7	6	6	1,7	6,1	6,3	5,6	5,8
3. Lubelskie	5	3	8	4	7	4,0	2,5	6,9	3,6	6,5
4. Lubuskie	-	4	-	3	-	-	7,4	-	6,0	-
5. Łódzkie	11	7	3	10	3	8,6	5,7	2,5	8,7	2,7
6. Małopolskie	2	4	4	3	6	1,0	2,1	2,2	1,7	3,4
7. Mazowieckie	19	20	28	15	7	7,0	7,6	10,9	5,9	2,8
8. Opolskie	5	-	1	1	1	9,5	-	2,1	2,1	2,2
9. Podkarpackie	4	5	-	4	5	3,1	4,0	-	3,4	4,4
10. Podlaskie	2	1	-	2	-	2,9	1,5	-	3,3	-
11. Pomorskie	2	6	2	1	3	1,6	4,8	1,6	0,8	2,6
12. Śląskie	14	11	10	8	9	6,2	5,0	4,7	3,9	4,5
13. Świętokrzyskie	3	3	3	2	2	4,2	4,4	4,6	3,2	3,3
14. Warmińsko-mazurskie	3	1	2	3	2	3,5	1,2	2,5	4,0	2,7
15. Wielkopolskie	7	4	1	2	6	3,6	2,1	0,5	1,1	3,5
16. Zachodnio - pomorskie	3	-	2	1	1	3,2	-	2,3	1,2	1,2

Tabela XV

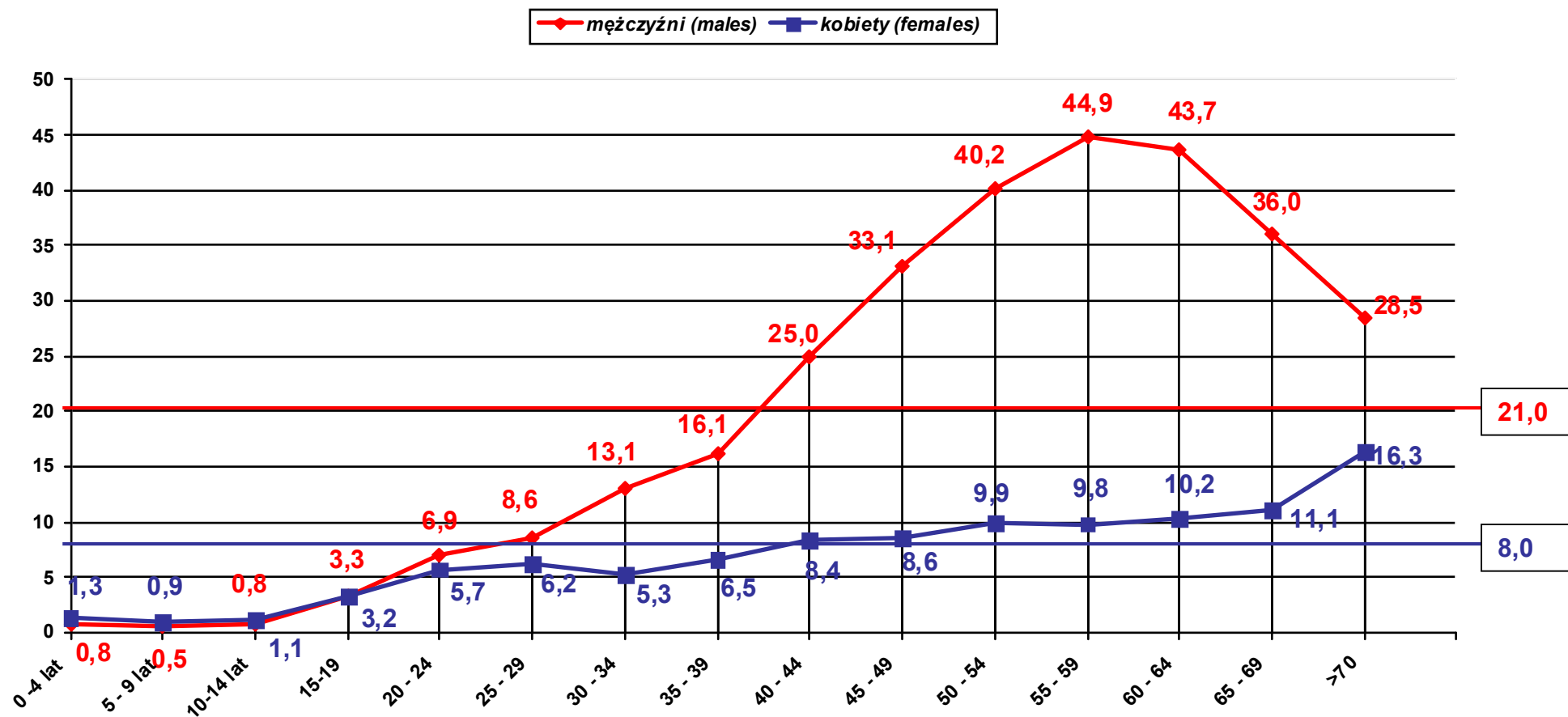
**Zapadalność na gruźlicę wszystkich postaci w Polsce w roku 2018 wg płci, miejsca zamieszkania i województw.
Współczynniki na 100.000.**

*Tuberculosis cases and tuberculosis notification rates by sex, place of residence
and voivodeships. Poland 2018. Rates per 100.000.*

Województwa Voivodeships	Liczby / Numbers					Współczynniki / Rates				
	Ogółem Total	Mężczyźni Male	Kobiety Female	Miasto Urban areas	Wieś Rural areas	Ogółem Total	Mężczyźni Male	Kobiety Female	Miasto Urban areas	Wieś Rural areas
Polska	5487	3900	1587	3439	2048	14,3	21,0	8,0	14,9	13,4
1. Dolnośląskie	377	281	96	263	114	13,0	20,1	6,4	13,2	12,6
2. Kujawsko-pomorskie	211	153	58	134	77	10,1	15,2	5,4	10,9	9,1
3. Lubelskie	497	360	137	199	298	23,4	35,0	12,5	20,2	26,3
4. Lubuskie	119	81	38	92	27	11,7	16,4	7,3	13,9	7,6
5. Łódzkie	406	277	129	262	144	16,4	23,5	10,0	16,9	15,6
6. Małopolskie	440	285	155	200	240	13,0	17,3	8,9	12,2	13,7
7. Mazowieckie	954	659	295	628	326	17,7	25,5	10,5	18,1	17,0
8. Opolskie	127	94	33	83	44	12,9	19,7	6,5	15,7	9,5
9. Podkarpackie	263	188	75	105	158	12,4	18,0	6,9	12,0	12,6
10. Podlaskie	86	63	23	47	39	7,3	10,9	3,8	6,5	8,4
11. Pomorskie	349	279	70	243	106	15,0	24,6	5,9	16,4	12,6
12. Śląskie	844	625	219	699	145	18,6	28,6	9,3	20,0	13,8
13. Świętokrzyskie	209	135	74	98	111	16,8	22,2	11,6	17,5	16,2
14. Warmińsko-mazurskie	124	86	38	61	63	8,7	12,3	5,2	7,2	10,7
15. Wielkopolskie	279	192	87	174	105	8,0	11,3	4,9	9,2	6,6
16. Zachodnio-pomorskie	202	142	60	151	51	11,9	17,1	6,9	12,9	9,5

Rycina 2

Zapadalność na gruźlicę wszystkich postaci wg płci i wieku w Polsce w 2018 roku.
 Współczynniki na 100.000 ludności.
 Tuberculosis notification rates by sex and age. Poland in 2018. Rates per 100.000 population.

Rycina 3

Zapadalność na gruźlicę wszystkich postaci wg miejsca zamieszkania i wieku w Polsce w 2018 roku.
Współczynniki na 100.000 ludności.

Tuberculosis notification rates by place of residence and age. Poland in 2018. Rates per 100.000 population.

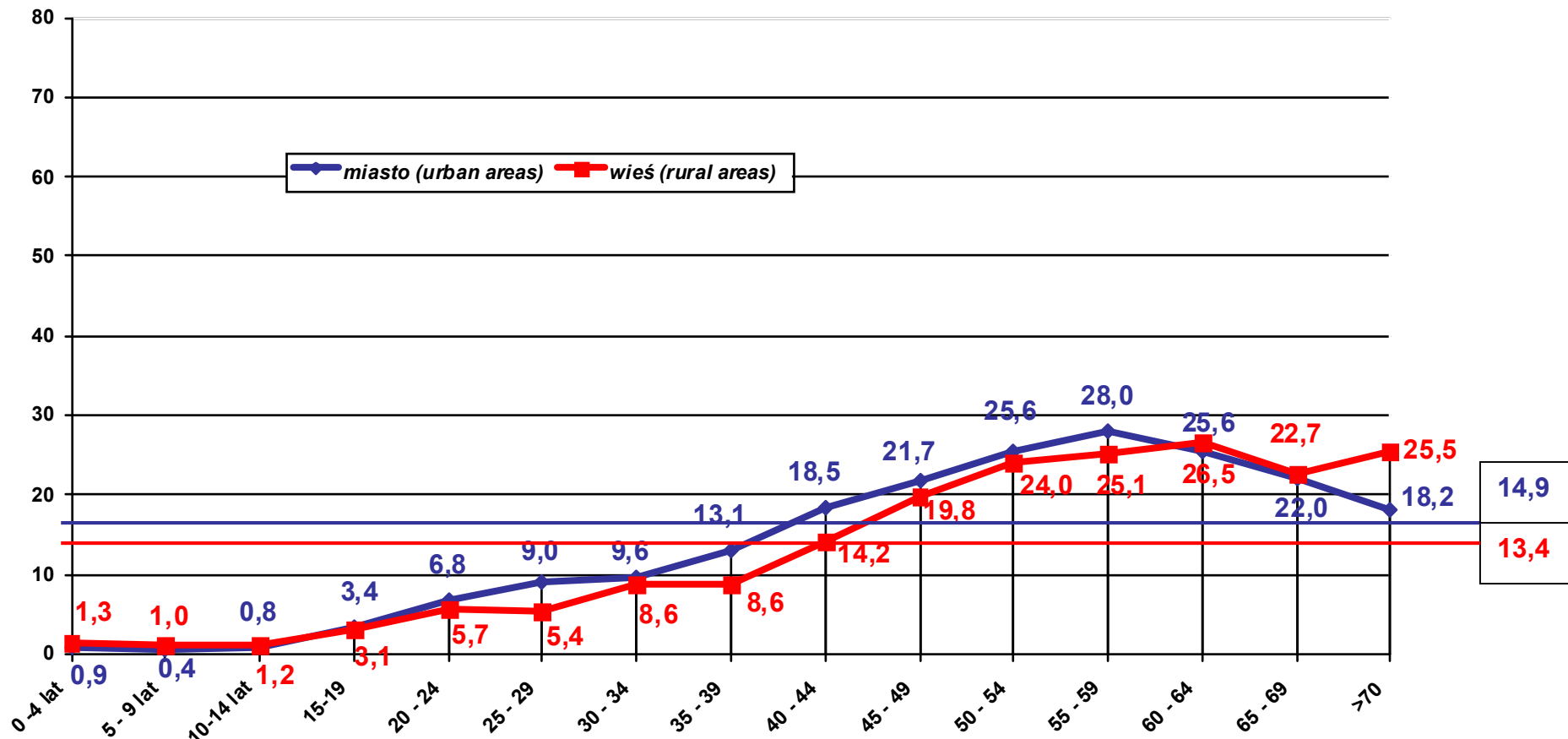

Tabela XVI

**Struktura bakteriologiczna chorych na gruźlicę wszystkich postaci
w Polsce w latach 1970-2018*.**
*Tuberculosis cases by result of bacteriological examination(numbers and percentage).
Poland 1970-2018.*

Rok Year	Wszystkie przypadki Total cases		Potwierdzone bakteriologicznie Bacteriologically confirmed				Niepotwierdzone bakteriologicznie Not confirmed	
			w bakterioskopii i w posiewie / smear and culture positive		tylko w posiewie only culture positive			
	liczba (N)	%	liczba (N)	%	liczba (N)	%	liczba (N)	%
1970	41.536	100,0	22.541	54,3
1972	35.205	100,0	9.371	26,6	8.270	23,5	17.564	49,9
1975	25.924	100,0	9.535	36,8	7.067	27,2	9.322	36,0
1980	25.451	100,0	7.802	30,7	6.556	25,7	11.093	43,6
1990	15.961	100,0	4.593	28,8	3.843	24,1	7.525	47,1
1991	16.324	100,0	4.922	30,2	3.929	24,0	7.473	45,8
1993	16.672	100,0	4.973	29,8	4.004	24,0	7.695	46,2
1994	16.466	100,0	4.663	28,3	3.834	23,3	7.969	48,4
1995	15.771	100,0	4.318	27,4	3.825	24,2	7.628	48,4
1996	15.358	100,0	4.199	27,3	3.888	25,3	7.271	47,4
1997	13.967	100,0	4.117	29,5	3.367	24,1	6.483	46,4
1998	13.302	100,0	4.090	30,7	3.411	25,7	5.801	43,6
1999	12.179	100,0	3.765	30,9	2.944	24,2	5.470	44,9
2000	11.477	100,0	3.770	32,9	2.748	23,9	4.959	43,2
2001	10.672	100,0	3.699	34,7	2.384	22,3	4.589	43,0
2002	10.475	100,0	3.511	33,5	2.385	22,8	4.579	43,7
2003	10.124	100,0	3.573	35,3	2.257	22,3	4.294	42,4
2004	9.493	100,0	3.264	34,4	2.044	21,5	4.185	44,1
2005	9.296	100,0	3.253	35,1	2.146	23,2	3.870	41,8
2006	8.587	100,0	3.307	38,5	1.922	22,4	3.358	39,1
2007	8.614	100,0	3.291	38,2	2.119	24,6	3.204	37,2
2008	8.081	100,0	3.047	37,7	2.047	25,3	2.987	37,0
2009	8.236	100,0	3.063	37,2	2.160	26,2	3.013	36,6
2010	7.509	100,0	2.803	37,3	1.953	26,0	2.753	36,7
2011	8.478	100,0	2.916	34,4	2.665	31,4	2.897	34,2
2012	7.542	100,0	2.778	36,8	2.292	30,4	2.472	32,8
2013	7.250	100,0	2.859	39,4	1.966	27,1	2.425	33,4
2014	6.698	100,0	2.800	41,8	1.981	29,6	1.917	28,6
2015	6.430	100,0	2.714	42,2	1.916	29,8	1.800	28,0
2016	6.444	100,0	2.612	40,5	2.007	31,1	1.825	28,3
2017	5.787	100,0	2.497	43,1	1.682	29,1	1.608	27,8
2018	5.487	100,0	2.324	42,4	1.751	31,9	1.412	25,7

* W latach 1970-1995 bez chorych zarejestrowanych w poradniach MON i MSW.

Od 1996 roku – także chorzy zarejestrowani w poradniach MON i MSW.

In years 1970-1995 excluding patients registered in dispensaries of Ministries of National Defense and Internal Affairs.

Since 1996 including patients registered in dispensaries of Ministries National Defense and Internal Affairs

Tabela XVII

Zapadalność na gruźlicę układu oddechowego/ płuc* wg stanu bakteriologicznego w Polsce w latach 1972- 2018. Współczynniki na 100.000 ludności.

Pulmonary /respiratory tuberculosis cases and pulmonary tuberculosis notification rates by result of bacteriological examination. Poland 1972-2018. Rates per 100.000 population.*

ROK Year	Gruźlica płuc Pulmonary TB		Potwierdzone bakteriologicznie Bacteriologically confirmed				Niepotwierdzone bakteriologicznie Not confirmed	
			w bakterioskopii i w posiewie/ smear and culture positive		tylko w posiewie only culture positive			
	Liczba N	Wsp. R	Liczba N	Wsp. R	Liczba N	Wsp. R	Liczba N	Wsp. R
1972*	33.458	101,2	9.328	28,2	8.084	24,5	16.046	48,5
1975	24.454	71,9	9.468	27,9	6.812	20,0	8.174	24,0
1980	24.082	67,7	7.698	21,6	6.325	17,8	10.059	28,3
1990	15.316	40,2	4.556	12,0	3.716	9,7	7.044	18,5
1995	15.130	39,2	4.273	11,1	3.664	9,5	7.193	18,6
1996	14.761	38,2	4.137	10,7	3.753	9,7	6.871	17,8
1997	13.396	34,7	4.054	10,5	3.225	8,4	6.117	15,8
1998	12.799	33,1	4.049	10,5	3.228	8,5	5.462	14,1
1999	11.641	30,1	3.711	9,6	2.818	7,3	5.112	14,1
2000	10.960	28,4	3.713	9,6	2.640	6,8	4.607	11,9
2001	10.183	26,4	3.636	9,4	2.258	5,8	4.289	11,1
2002	9.438	24,7	3.432	9,0	2.162	5,7	3.844	10,1
2003	9.207	24,1	3.501	9,2	2.057	5,4	3.649	9,6
2004	8.691	22,8	3.219	8,4	1.889	4,9	3.583	9,4
2005	8.449	22,1	3.253	8,5	1.916	5,0	3.280	8,6
2006	7.879	20,7	3.307	8,7	1.682	4,4	2.890	7,6
2007	7.986	21,0	3.291	8,6	1.909	5,0	2.786	7,3
2008	7.484	19,6	3.047	8,0	1.845	4,8	2.592	6,8
2009	7.654	20,1	3.063	8,0	1.972	5,2	2.619	6,9
2010	6.992	18,3	2.803	7,3	1.782	4,7	2.407	6,3
2011	7.879	20,6	2.916	7,6	2.411	6,3	2.552	6,7
2012	7.018	18,2	2.778	7,2	2.092	5,4	2.148	5,6
2013	6.835	17,8	2.859	7,4	1.804	4,7	2.172	5,6
2014	6.311	16,4	2.800	7,3	1.803	4,7	1.708	4,4
2015	6.078	15,8	2.714	7,1	1.758	4,6	1.606	4,2
2016	6.116	15,9	2.612	6,8	1.863	4,8	1.641	4,3
2017	5.531	14,4	2.472	6,4	1.585	4,1	1.474	3,8
2018	5.244	13,7	2.324	6,1	1.611	4,2	1.309	3,4

* Do 2001 roku gruźlica układu oddechowego. Od 2002 roku gruźlica płuc.
Until 2001- respiratory TB cases. Since 2002 pulmonary tuberculosis

Tabela XVIII

Struktura bakteriologiczna chorych na gruźlicę układu oddechowego/ płuc* wg wyniku badania bakteriologicznego w Polsce w latach 1972-2018.

Pulmonary /respiratory tuberculosis cases by result of bacteriological examination. Poland 1972-2018.*

ROK Year	Gruźlica ukł. oddech./płuc Pulmonary TB		Potwierdzone bakteriologicznie Bacteriologically confirmed				Niepotwierdzone bakteriologicznie Not confirmed	
			w bakterioskopii i w posiewie / smear and culture positive		tylko w posiewie only culture positive			
			liczba (N)	%	liczba (N)	%		
1972	33.458	100,0	9.328	27,9	8.084	24,2	16.046	47,9
1975	24.456	100,0	9.468	38,7	6.812	27,9	8.176	33,4
1980	24.082	100,0	7.698	32,0	6.325	26,3	10.059	41,7
1990	15.316	100,0	4.556	29,7	3.716	24,3	7.044	46,0
1991	15.625	100,0	4.866	31,1	3.771	24,1	6.988	44,7
1992	15.717	100,0	4.990	31,7	3.632	23,1	7.095	45,2
1993	15.953	100,0	4.931	30,9	3.836	24,1	7.186	45,0
1994	15.752	100,0	4.603	29,2	3.657	23,2	7.492	47,6
1995	15.130	100,0	4.273	28,2	3.664	24,2	7.193	47,6
1996	14.761	100,0	4.137	28,0	3.753	25,4	6.871	46,6
1997	13.396	100,0	4.054	30,2	3.225	24,1	6.117	45,7
1998	12.799	100,0	4.049	31,6	3.288	25,7	5.462	42,7
1999	11.641	100,0	3.711	31,9	2.818	24,2	5.112	43,9
2000	10.960	100,0	3.713	33,9	2.640	24,1	4.607	42,0
2001	10.183	100,0	3.636	35,7	2.258	22,2	4.289	42,1
2002	9.438	100,0	3.432	36,4	2.162	22,9	3.844	40,7
2003	9.207	100,0	3.501	38,0	2.057	22,4	3.649	39,6
2004	8.691	100,0	3.219	37,0	1.889	21,7	3.583	41,3
2005	8.449	100,0	3.253	38,5	1.916	22,7	3.280	38,8
2006	7.879	100,0	3.307	42,0	1.682	21,4	2.890	36,7
2007	7.986	100,0	3.291	41,2	1.909	23,9	2.786	34,9
2008	7.484	100,0	3.047	40,7	1.845	24,7	2.592	34,6
2009	7.654	100,0	3.063	40,0	1.972	25,8	2.619	34,2
2010	6.992	100,0	2.803	40,1	1.782	25,5	2.407	34,4
2011	7.879	100,0	2.916	37,0	2.411	30,6	2.552	32,4
2012	7.018	100,0	2.778	39,6	2.092	29,8	2.148	30,6
2013	6.835	100,0	2.859	41,8	1.804	26,4	2.172	31,8
2014	6.311	100,0	2.800	44,4	1.803	28,6	1.708	27,1
2015	6.078	100,0	2.714	44,7	1.758	28,9	1.606	26,4
2016	6.116	100,0	2.612	42,7	1.863	30,5	1.641	26,8
2017	5.531	100,0	2.472	44,7	1.585	28,7	1.474	26,6
2018	5.244	100,0	2.324	44,3	1.611	30,7	1.309	25,0

* Do 2001 roku gruźlica układu oddechowego. Od 2002 roku gruźlica płuc.
Until 2001- respiratory TB cases. Since 2002 pulmonary tuberculosis

Rycina 4

**Struktura bakteriologiczna chorych na gruźlicę płuc zarejestrowanych w Polsce w 2018r.
Pulmonary tuberculosis cases by result of bacteriological examination (percentage of total cases). Poland 2018.**

Gruźlica płuc / Pulmonary TB:	5.244	
Bakterioskopia i posiew (+)/ s+c+	2.324	/44,3/
Tylko posiew (+)/ only culture positive:	1.611	/30,7/
Not confirmed:	1.309	/25,0/

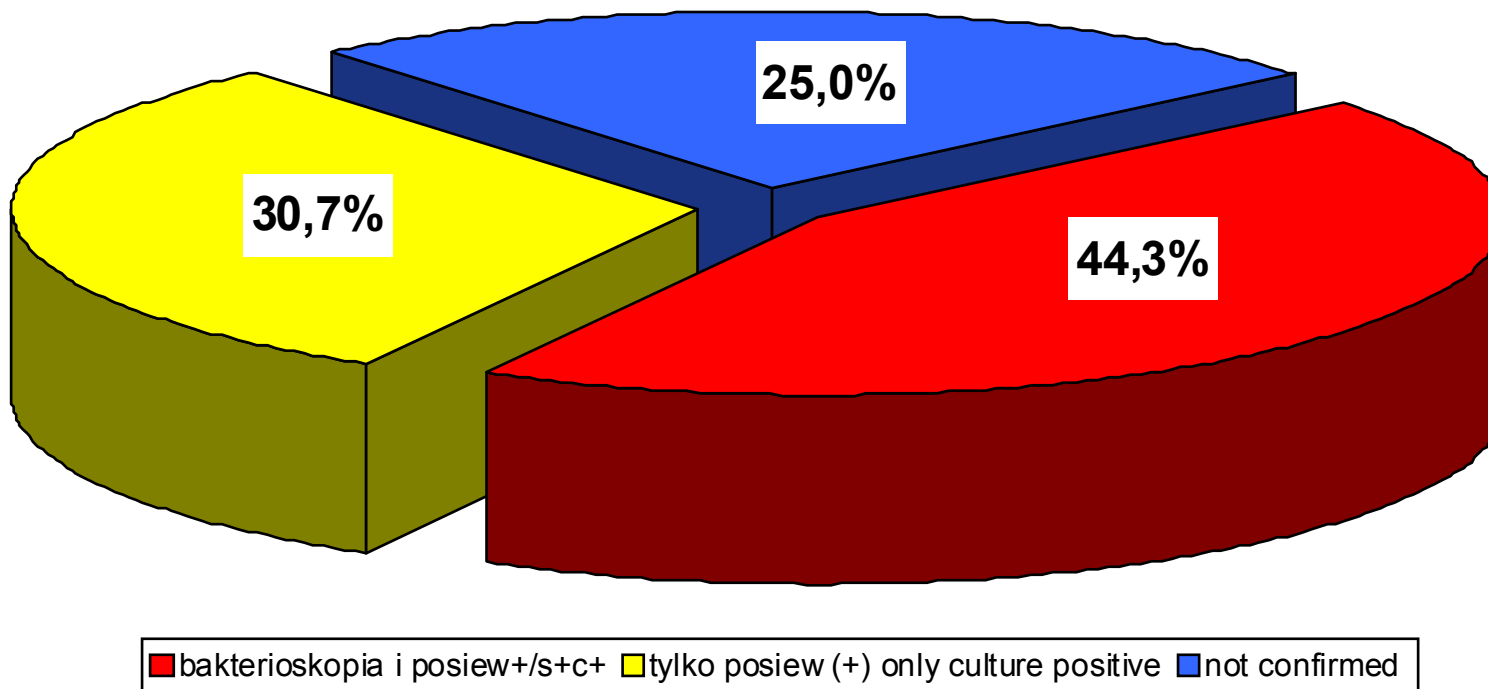

Tabela XIX

**Struktura bakteriologiczna chorych na gruźlicę wszystkich postaci
w Polsce w roku 2018 wg województw.**

Tuberculosis cases by result of bacteriological examination and voivodeships (numbers and percentage). Poland 2018.

Województwa Voivodeships	Wszystkie przypadki Total registered cases		Przypadki potwierdzone bakteriologicznie Bacteriologically confirmed cases				Przypadki niepotwierdzone bakteriologicznie Not confirmed cases	
			w bakterioskopii i w posiewie smear and culture positive		tylko w posiewie only culture positive			
	liczba / N	%	liczba / N	%	liczba / N	%	liczba / N	%
POLSKA	5487	100	2324	42,4	1751	31,9	1412	25,7
1. Dolnośląskie	377	100	225	59,7	125	33,2	27	7,2
2. Kujawsko- pomorskie	211	100	101	47,9	96	45,5	14	6,6
3. Lubelskie	497	100	139	28,0	186	37,4	172	34,6
4. Lubuskie	119	100	33	27,7	50	42,0	36	30,3
5. Łódzkie	406	100	85	20,9	185	45,6	136	33,5
6. Małopolskie	440	100	190	43,2	123	28,0	127	28,9
7. Mazowieckie	954	100	377	39,5	303	31,8	274	28,7
8. Opolskie	127	100	43	33,9	51	40,2	33	26,0
9. Podkarpackie	263	100	133	50,6	72	27,4	58	22,1
10. Podlaskie	86	100	47	54,7	30	34,9	9	10,5
11. Pomorskie	349	100	186	53,3	93	26,6	70	20,1
12. Śląskie	844	100	346	41,0	195	23,1	303	35,9
13. Świętokrzyskie	209	100	93	44,5	62	29,7	54	25,8
14. Warmińsko- mazurskie	124	100	56	45,2	31	25,0	37	29,8
15. Wielkopolskie	279	100	132	47,3	109	39,1	38	13,6
16. Zachodnio- pomorskie	202	100	138	68,3	40	19,8	24	11,9

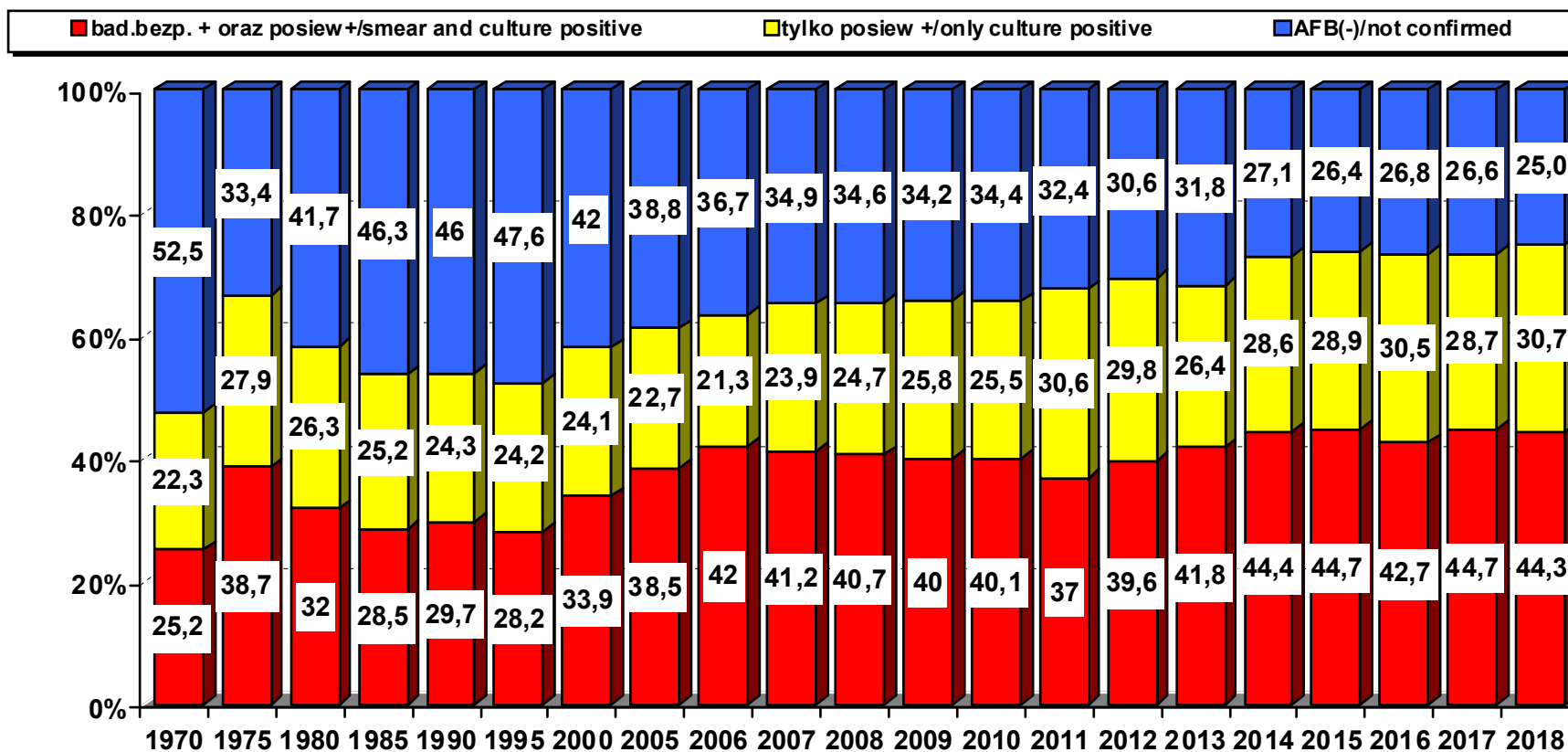
Tabela XX

Struktura bakteriologiczna chorych na gruźlicę płuc w Polsce w 2018r. wg województw.
Pulmonary tuberculosis cases by result of bacteriological examination and voivodeships (numbers and percentage).
Poland 2018.

Województwa Voivodeships	Wszystkie przypadki Total registered cases		Przypadki potwierdzone bakteriologicznie Bacteriologically confirmed cases				Przypadki niepotwierdzone bakteriologicznie Not confirmed cases	
			w bakterioskopii i w posiewie smear and culture positive		tylko w posiewie only culture positive			
	Liczba/ N	%	Liczba/ N	%	Liczba/ N	%	Liczba/ N	%
POLSKA	5244	100	2324	44,3	1611	30,7	1309	25,0
1. Dolnośląskie	366	100	225	61,5	117	32,0	24	6,6
2. Kujawsko-pomorskie	197	100	101	51,3	83	42,1	13	6,6
3. Lubelskie	474	100	139	29,3	168	35,4	167	35,2
4. Lubuskie	114	100	33	28,9	49	43,0	32	28,1
5. Łódzkie	392	100	85	21,7	177	45,2	130	33,2
6. Małopolskie	409	100	190	46,5	103	25,2	116	28,4
7. Mazowieckie	906	100	377	41,6	282	31,1	247	27,3
8. Opolskie	120	100	43	35,8	50	41,7	27	22,5
9. Podkarpackie	244	100	133	54,5	61	25,0	50	20,5
10. Podlaskie	84	100	47	56,0	29	34,5	8	9,5
11. Pomorskie	332	100	186	56,0	84	25,3	62	18,7
12. Śląskie	814	100	346	42,5	184	22,6	284	34,9
13. Świętokrzyskie	205	100	93	45,4	58	28,3	54	26,3
14. Warmińsko-mazurskie	121	100	56	46,3	30	24,8	35	28,9
15. Wielkopolskie	269	100	132	49,1	101	37,5	36	13,4
16. Zachodnio-pomorskie	197	100	138	70,1	35	17,8	24	12,2

Rycina 5

**Struktura bakteriologiczna zachorowań na gruźlicę
układu oddechowego/płuc w Polsce w latach 1970 – 2018 (do r. 1995 bez MON i MSW).
Pulmonary /respiratory tuberculosis cases by result of bacteriological examination (percentage of total PTB cases).
Poland 1970 – 2018.**

Rycina 6

**Nowe zachorowania i wznowy gruźlicy płuc
wg stanu bakteriologicznego w Polsce w 2018 roku.**
Pulmonary tuberculosis cases by result of bacteriological examination (percentage of total cases). Poland 2018.

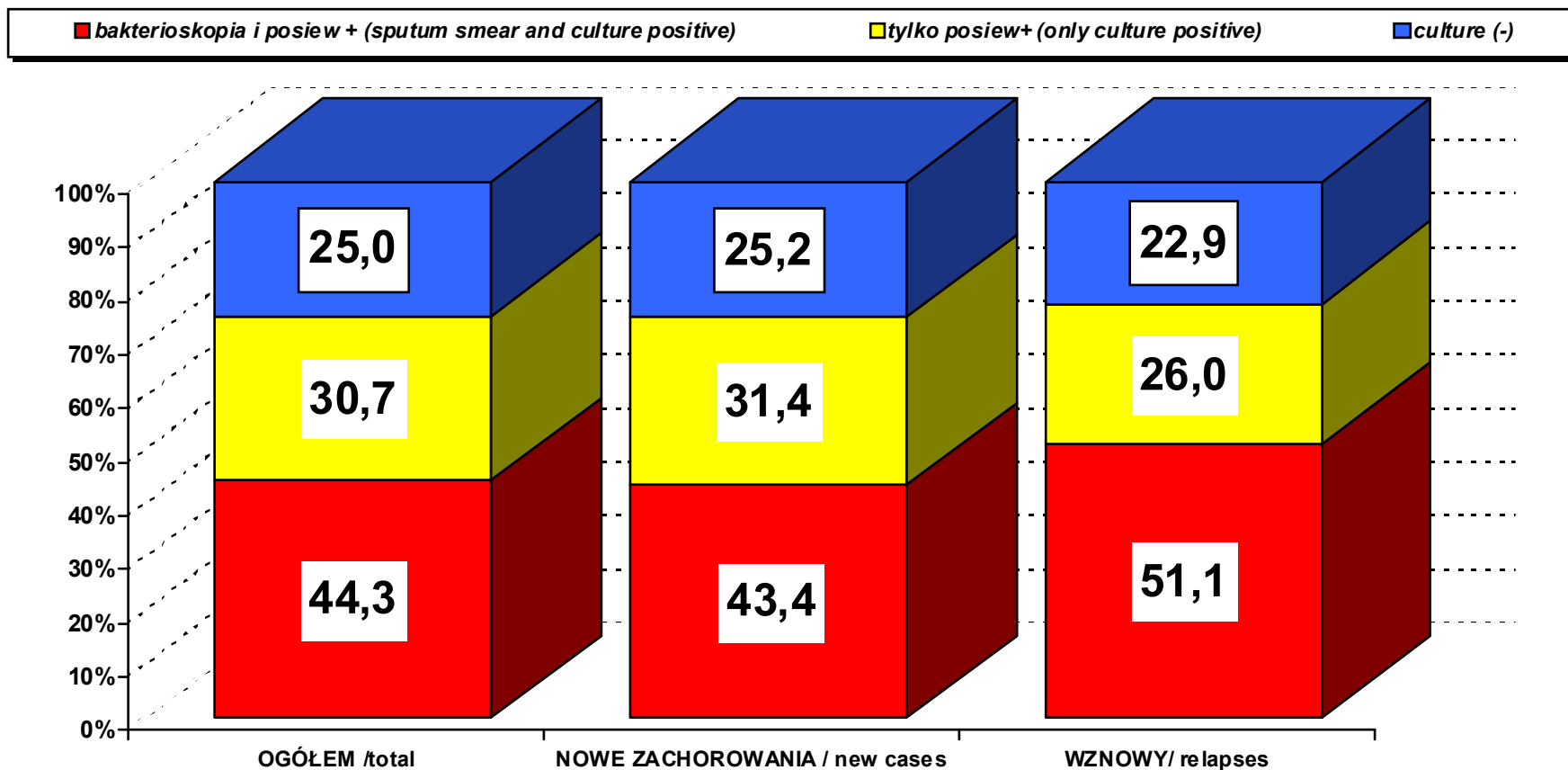

Tabela XXI

**Zapadalność na gruźlicę wszystkich postaci w Polsce w roku 2018 wg grup wieku i województw.
Współczynniki na 100.000 ludności.
Tuberculosis cases (all forms) and tuberculosis notification rates by age groups and voivodeships. Poland 2018
Rates per 100.000 population.**

Województwa Voivodeships	Liczby / Numbers						Współczynniki / Rates					
	razem	0-14	15-19	20-44	45-64	65+	razem	0-14	15-19	20-44	45-64	65+
POLSKA	5.487	52	60	1.473	2.494	1.408	14,3	0,9	3,3	10,5	24,7	21,3
1. Dolnośląskie	377	2	2	112	181	80	13,0	0,5	1,6	10,5	23,5	15,3
2. Kujawsko-pomorskie	211	1	6	80	75	49	10,1	0,3	5,8	10,6	13,5	14,0
3. Lubelskie	497	3	7	118	200	169	23,4	1,0	6,5	15,3	35,9	45,0
4. Lubuskie	119	1	-	26	55	37	11,7	0,6	-	7,0	20,4	22,0
5. Łódzkie	406	2	3	96	190	115	16,4	0,6	2,7	11,1	28,5	24,3
6. Małopolskie	440	5	6	92	176	161	13,0	0,9	3,4	7,3	20,5	29,0
7. Mazowieckie	954	18	7	272	434	223	17,7	2,1	2,8	13,8	32,0	23,8
8. Opolskie	127	-	1	29	59	38	12,9	-	2,2	8,2	21,1	21,5
9. Podkarpackie	263	5	5	53	119	81	12,4	1,6	4,4	6,6	21,6	23,6
10. Podlaskie	86	2	-	26	34	24	7,3	1,2	-	6,0	10,6	11,9
11. Pomorskie	349	1	3	110	176	59	15,0	0,3	2,6	12,8	29,8	15,7
12. Śląskie	844	6	9	241	404	184	18,6	0,9	4,5	15,0	32,3	22,2
13. Świętokrzyskie	209	-	2	47	100	60	16,8	-	3,3	10,6	29,8	25,8
14. Warmińsko-mazurskie	124	1	2	26	63	32	8,7	0,5	2,7	4,9	16,3	14,4
15. Wielkopolskie	279	4	6	83	135	51	8,0	0,7	3,5	6,4	15,2	9,1
16. Zachodnio-pomorskie	202	1	1	62	93	45	11,9	0,4	1,2	10,0	20,1	15,3

Tabela XXII

**Zapadalność na gruźlicę wszystkich postaci (bez wznów) w Polsce w roku 2018 wg grup wieku i województw.
Współczynniki na 100.000 ludności.**

*Tuberculosis cases (without relapses) and tuberculosis notification rates by age groups and voivodeships. Poland 2018.
Rates per 100.000 population.*

Województwa Voivodeships	Liczby / Numbers						Współczynniki / Rates					
	razem	0-14	15-19	20-44	45-64	65+	razem	0-14	15-19	20-44	45-64	65+
POLSKA	4.852	52	58	1.316	2.134	1.292	12,6	0,9	3,1	9,4	21,1	19,5
1. Dolnośląskie	326	2	1	97	153	73	11,2	0,5	0,8	9,1	19,9	14,0
2. Kujawsko-pomorskie	192	1	6	73	66	46	9,2	0,3	5,8	9,6	11,9	13,2
3. Lubelskie	443	3	7	109	172	152	20,9	1,0	6,5	14,2	30,9	40,5
4. Lubuskie	112	1	-	23	51	37	11,0	0,6	-	6,2	18,9	22,0
5. Łódzkie	363	2	3	83	165	110	14,7	0,6	2,7	9,6	24,8	23,2
6. Małopolskie	387	5	6	79	151	146	11,4	0,9	3,4	6,2	17,6	26,3
7. Mazowieckie	822	18	6	240	358	200	15,2	2,1	2,4	12,2	26,4	21,3
8. Opolskie	114	-	1	26	52	35	11,5	-	2,2	7,3	18,6	19,8
9. Podkarpackie	231	5	5	47	102	72	10,9	1,6	4,4	5,9	18,5	21,0
10. Podlaskie	72	2	-	22	28	20	6,1	1,2	-	5,1	8,8	9,9
11. Pomorskie	293	1	3	96	140	53	12,6	0,3	2,6	11,2	23,7	14,1
12. Śląskie	763	6	9	223	352	173	16,8	0,9	4,5	13,9	28,2	20,9
13. Świętokrzyskie	191	-	2	43	90	56	15,3	-	3,3	9,7	26,8	24,1
14. Warmińsko-mazurskie	114	1	2	24	55	32	8,0	0,5	2,7	4,5	14,2	14,4
15. Wielkopolskie	247	4	6	74	119	44	7,1	0,7	3,5	5,7	13,4	7,9
16. Zachodnio-pomorskie	182	1	1	57	80	43	10,7	0,4	1,2	9,2	17,3	14,6

Tabela XXIII

Zapadalność na gruźlicę płuc w Polsce w roku 2018 wg grup wieku i województw.

Współczynniki na 100.000 ludności.

Pulmonary tuberculosis cases and notification rates by age groups and voivodeships. Poland 2018

Rates per 100.000 population.

Województwa Voivodeships	Liczby / Numbers						Współczynniki / Rates					
	razem	0-14	15-19	20-44	45-64	65+	razem	0-14	15-19	20-44	45-64	65+
POLSKA	5.244	35	58	1.418	2.410	1.323	13,7	0,6	3,1	10,1	23,9	20,0
1. Dolnośląskie	366	2	2	109	175	78	12,6	0,5	1,6	10,2	22,7	14,9
2. Kujawsko-pomorskie	197	1	5	74	72	45	9,5	0,3	4,8	9,8	13,0	12,9
3. Lubelskie	474	1	7	113	194	159	22,3	0,3	6,5	14,7	34,8	42,4
4. Lubuskie	114	1	-	26	51	36	11,2	0,6	-	7,0	18,9	21,4
5. Łódzkie	392	2	3	92	185	110	15,9	0,6	2,7	10,6	27,8	23,2
6. Małopolskie	409	3	5	88	169	144	12,0	0,6	2,9	7,0	19,7	25,9
7. Mazowieckie	906	15	7	257	418	209	16,8	1,7	2,8	13,0	30,8	22,3
8. Opolskie	120	-	1	26	56	37	12,1	-	2,2	7,3	20,0	20,9
9. Podkarpackie	244	3	5	52	110	74	11,5	0,9	4,4	6,5	19,9	21,5
10. Podlaskie	84	2	-	25	33	24	7,1	1,2	-	5,8	10,3	11,9
11. Pomorskie	332	-	3	107	169	53	14,3	-	2,6	12,5	28,6	14,1
12. Śląskie	814	2	9	235	392	176	17,9	0,3	4,5	14,6	31,4	21,2
13. Świętokrzyskie	205	-	2	46	100	57	16,5	-	3,3	10,4	29,8	24,5
14. Warmińsko-mazurskie	121	1	2	26	63	29	8,5	0,5	2,7	4,9	16,3	13,0
15. Wielkopolskie	269	1	6	82	130	50	7,7	0,2	3,5	6,3	14,6	9,0
16. Zachodnio-pomorskie	197	1	1	60	93	42	11,6	0,4	1,2	9,7	20,1	14,2

Tabela XXIV

**Zapadalność na gruźlicę płuc (bez wznów) w Polsce w roku 2018 wg grup wieku i województw.
Współczynniki na 100.000 ludności.
*Pulmonary tuberculosis cases (without relapses) and notification rates by age groups and voivodeships.
Poland 2018. Rates per 100.000 population.***

Województwa Voivodeships	Liczby / Numbers						Współczynniki / Rates					
	razem	0-14	15-19	20-44	45-64	65+	razem	0-14	15-19	20-44	45-64	65+
POLSKA	4.616	35	56	1.263	2.053	1.209	12,0	0,6	3,0	9,0	20,3	18,3
1. Dolnośląskie	316	2	1	95	147	71	10,9	0,5	0,8	8,9	19,1	13,6
2. Kujawsko-pomorskie	178	1	5	67	63	42	8,6	0,3	4,8	8,8	11,4	12,0
3. Lubelskie	421	1	7	104	167	142	19,8	0,3	6,5	13,5	30,0	37,8
4. Lubuskie	107	1	-	23	47	36	10,5	0,6	-	6,2	17,4	21,4
5. Łódzkie	349	2	3	79	160	105	14,1	0,6	2,7	9,1	24,0	22,1
6. Małopolskie	356	3	5	75	144	129	10,5	0,6	2,9	5,9	16,8	23,2
7. Mazowieckie	776	15	6	226	342	187	14,4	1,7	2,4	11,5	25,2	19,9
8. Opolskie	107	-	1	23	49	34	10,8	-	2,2	6,5	17,5	19,2
9. Podkarpackie	213	3	5	46	93	66	10,0	0,9	4,4	5,8	16,9	19,2
10. Podlaskie	70	2	-	21	27	20	5,9	1,2	-	4,9	8,4	9,9
11. Pomorskie	277	-	3	93	134	47	11,9	-	2,6	10,8	22,7	12,5
12. Śląskie	734	2	9	217	341	165	16,2	0,3	4,5	13,5	27,3	19,9
13. Świętokrzyskie	187	-	2	42	90	53	15,0	-	3,3	9,5	26,8	22,8
14. Warmińsko-mazurskie	111	1	2	24	55	29	7,8	0,5	2,7	4,5	14,2	13,0
15. Wielkopolskie	237	1	6	73	114	43	6,8	0,2	3,5	5,6	12,8	7,7
16. Zachodnio-pomorskie	177	1	1	55	80	40	10,4	0,4	1,2	8,9	17,3	13,6

Tabela XXV

**Zapadalność na gruźlicę płuc potwierdzoną bakteriologicznie w Polsce w roku 2018 wg grup wieku i województw.
Współczynniki na 100.000 ludności.**

***Culture confirmed pulmonary tuberculosis cases and notification rates by age groups and voivodeships. Poland 2018.
Rates per 100.000 population.***

Województwa Voivodeships	Liczby / Numbers						Współczynniki / Rates					
	razem	0-14	15-19	20-44	45-64	65+	razem	0-14	15-19	20-44	45-64	65+
POLSKA	3.935	14	52	1.158	1.852	859	10,2	0,2	2,8	8,3	18,3	13,0
1. Dolnośląskie	342	2	2	103	166	69	11,8	0,5	1,6	9,7	21,6	13,2
2. Kujawsko-pomorskie	184	-	4	72	66	42	8,8	-	3,9	9,5	11,9	12,0
3. Lubelskie	307	-	7	88	132	80	14,5	-	6,5	11,4	23,7	21,3
4. Lubuskie	82	-	-	21	38	23	8,1	-	-	5,6	14,1	13,7
5. Łódzkie	262	1	3	73	123	62	10,6	0,3	2,7	8,4	18,5	13,1
6. Małopolskie	293	3	5	69	129	87	8,6	0,6	2,9	5,5	15,0	15,7
7. Mazowieckie	659	2	5	191	326	135	12,2	0,2	2,0	9,7	24,0	14,4
8. Opolskie	93	-	1	19	45	28	9,4	-	2,2	5,4	16,1	15,8
9. Podkarpackie	194	-	5	47	84	58	9,1	-	4,4	5,9	15,2	16,9
10. Podlaskie	76	2	-	24	31	19	6,4	1,2	-	5,6	9,7	9,4
11. Pomorskie	270	-	3	90	137	40	11,6	-	2,6	10,5	23,2	10,7
12. Śląskie	530	2	9	177	264	78	11,7	0,3	4,5	11,0	21,1	9,4
13. Świętokrzyskie	151	-	-	36	75	40	12,1	-	-	8,1	22,3	17,2
14. Warmińsko-mazurskie	86	-	2	22	42	20	6,0	-	2,7	4,2	10,9	9,0
15. Wielkopolskie	233	1	6	72	113	41	6,7	0,2	3,5	5,6	12,7	7,3
16. Zachodnio-pomorskie	173	1	-	54	81	37	10,2	0,4	-	8,7	17,5	12,5

Tabela XXVI

Zapadalność na gruźlicę płuc potwierdzoną bakteriologicznie (bez wznów) w Polsce w roku 2018 wg grup wieku i województw. Współczynniki na 100.000 ludności.

Culture confirmed pulmonary tuberculosis cases (without relapses) and notification rates by age groups and voivodeships. Poland 2018. Rates per 100.000 population.

Województwa Voivodeships	Liczby / Numbers						Współczynniki / Rates					
	razem	0-14	15-19	20-44	45-64	65+	razem	0-14	15-19	20-44	45-64	65+
POLSKA	3.451	14	50	1.030	1.577	780	9,0	0,2	2,7	7,4	15,6	11,8
1. Dolnośląskie	293	2	1	89	139	62	10,1	0,5	0,8	8,4	18,1	11,9
2. Kujawsko-pomorskie	165	-	4	65	57	39	7,9	-	3,9	8,6	10,3	11,2
3. Lubelskie	278	-	7	82	117	72	13,1	-	6,5	10,7	21,0	19,2
4. Lubuskie	75	-	-	18	34	23	7,4	-	-	4,8	12,6	13,7
5. Łódzkie	232	1	3	62	106	60	9,4	0,3	2,7	7,2	15,9	12,7
6. Małopolskie	254	3	5	58	112	76	7,5	0,6	2,9	4,6	13,0	13,7
7. Mazowieckie	562	2	4	169	268	119	10,4	0,2	1,6	8,6	19,7	12,7
8. Opolskie	83	-	1	16	39	27	8,4	-	2,2	4,5	13,9	15,3
9. Podkarpackie	166	-	5	41	69	51	7,8	-	4,4	5,1	12,5	14,8
10. Podlaskie	63	2	-	20	25	16	5,3	1,2	-	4,6	7,8	7,9
11. Pomorskie	227	-	3	80	108	36	9,7	-	2,6	9,3	18,3	9,6
12. Śląskie	477	2	9	165	229	72	10,5	0,3	4,5	10,3	18,3	8,7
13. Świętokrzyskie	137	-	-	32	68	37	11,0	-	-	7,2	20,3	15,9
14. Warmińsko-mazurskie	77	-	2	20	35	20	5,4	-	2,7	3,8	9,1	9,0
15. Wielkopolskie	204	1	6	63	99	35	5,8	0,2	3,5	4,9	11,1	6,3
16. Zachodnio-pomorskie	158	1	-	50	72	35	9,3	0,4	-	8,1	15,6	11,9

Tabela XXVII

Zapadalność na gruźlicę płuc potwierdzoną bakteriologicznie wg metod badania bakteriologicznego i województw w Polsce w roku 2018. Współczynniki na 100.000 ludności.

Culture confirmed pulmonary tuberculosis cases and notification rates by methods of bacteriological examination and voivodeships. Poland 2018. Rates per 100.000 population.

Województwa Voivodeships	Liczby / Numbers			Współczynniki / Rates		
	Gruźlica płuc ogółem Total PTB	Gruźlica płuc potwierdzona bakteriologicznie PTB confirmed	Gruźlica płuc rozmaz i posiew dodatnie PTB s+c+	Gruźlica płuc ogółem Total PTB	Gruźlica płuc potwierdzona bakteriologicznie PTB confirmed	Gruźlica płuc rozmaz i posiew dodatnie PTB s+c+
POLSKA	5.244	3.935	2.324	13,7	10,2	6,1
1. Dolnośląskie	366	342	225	12,6	11,8	7,8
2. Kujawsko-pomorskie	197	184	101	9,5	8,8	4,9
3. Lubelskie	474	307	139	22,3	14,5	6,6
4. Lubuskie	114	82	33	11,2	8,1	3,2
5. Łódzkie	392	262	85	15,9	10,6	3,4
6. Małopolskie	409	293	190	12,0	8,6	5,6
7. Mazowieckie	906	659	377	16,8	12,2	7,0
8. Opolskie	120	93	43	12,1	9,4	4,4
9. Podkarpackie	244	194	133	11,5	9,1	6,2
10. Podlaskie	84	76	47	7,1	6,4	4,0
11. Pomorskie	332	270	186	14,3	11,6	8,0
12. Śląskie	814	530	346	17,9	11,7	7,6
13. Świętokrzyskie	205	151	93	16,5	12,1	7,5
14. Warmińsko-mazurskie	121	86	56	8,5	6,0	3,9
15. Wielkopolskie	269	233	132	7,7	6,7	3,8
16. Zachodnio-pomorskie	197	173	138	11,6	10,2	8,1

Tabela XXVIII

**Zapadalność na gruźlicę płuc z dodatnim wynikiem bakterioskopii i posiewu w Polsce w 2018 roku
wg grup wieku i województw. Współczynniki na 100.000 ludności.**
*Sputum smear and culture positive pulmonary tuberculosis cases and notification rates by age groups and voivodeships.
Poland 2018. Rates per 100.000 population.*

Województwa Voivodeships	Liczby / Numbers						Współczynniki / Rates					
	razem	0-14	15-19	20-44	45-64	65+	razem	0-14	15-19	20-44	45-64	65+
POLSKA	2.324	2	36	690	1.166	430	6,1	0,0	2,0	4,9	11,5	6,5
1. Dolnośląskie	225	1	1	65	117	41	7,8	0,2	0,8	6,1	15,2	7,8
2. Kujawsko-pomorskie	101	-	3	42	39	17	4,9	-	2,9	5,5	7,0	4,9
3. Lubelskie	139	-	6	39	56	38	6,6	-	5,6	5,1	10,1	10,1
4. Lubuskie	33	-	-	8	19	6	3,2	-	-	2,1	7,0	3,6
5. Łódzkie	85	-	1	27	42	15	3,4	-	0,9	3,1	6,3	3,2
6. Małopolskie	190	-	2	43	94	51	5,6	-	1,1	3,4	10,9	9,2
7. Mazowieckie	377	1	4	110	197	65	7,0	0,1	1,6	5,6	14,5	6,9
8. Opolskie	43	-	1	10	23	9	4,4	-	2,2	2,8	8,2	5,1
9. Podkarpackie	133	-	3	30	63	37	6,2	-	2,6	3,8	11,4	10,8
10. Podlaskie	47	-	-	16	22	9	4,0	-	-	3,7	6,9	4,5
11. Pomorskie	186	-	3	58	99	26	8,0	-	2,6	6,8	16,8	6,9
12. Śląskie	346	-	7	121	174	44	7,6	-	3,5	7,5	13,9	5,3
13. Świętokrzyskie	93	-	-	23	48	22	7,5	-	-	5,2	14,3	9,5
14. Warmińsko-mazurskie	56	-	2	15	30	9	3,9	-	2,7	2,8	7,8	4,0
15. Wielkopolskie	132	-	3	38	73	18	3,8	-	1,7	2,9	8,2	3,2
16. Zachodnio-pomorskie	138	-	-	45	70	23	8,1	-	-	7,3	15,2	7,8

Tabela XXIX

**Zapadalność na gruźlicę pozapłucną w Polsce w 2018 roku
wg grup wieku i województw. Współczynniki na 100.000 ludności.
Extrapulmonary tuberculosis cases and notification rates by age groups and voivodeships.
Poland 2018. Rates per 100.000 population.**

Województwa Voivodeships	Liczby / Numbers						Współczynniki / Rates					
	razem	0-14	15-19	20-44	45-64	65+	razem	0-14	15-19	20-44	45-64	65+
POLSKA	243	17	2	55	84	85	0,6	0,3	0,1	0,4	0,8	1,3
1. Dolnośląskie	11	-	-	3	6	2	0,4	-	-	0,3	0,8	0,4
2. Kujawsko-pomorskie	14	-	1	6	3	4	0,7	-	1,0	0,8	0,5	1,1
3. Lubelskie	23	2	-	5	6	10	1,1	0,6	-	0,7	1,1	2,7
4. Lubuskie	5	-	-	-	4	1	0,5	-	-	-	1,5	0,6
5. Łódzkie	14	-	-	4	5	5	0,6	-	-	0,5	0,8	1,1
6. Małopolskie	31	2	1	4	7	17	0,9	0,4	0,6	0,3	0,8	3,1
7. Mazowieckie	48	3	-	15	16	14	0,9	0,3	-	0,8	1,2	1,5
8. Opolskie	7	-	-	3	3	1	0,7	-	-	0,8	1,1	0,6
9. Podkarpackie	19	2	-	1	9	7	0,9	0,6	-	0,1	1,6	2,0
10. Podlaskie	2	-	-	1	1	-	0,2	-	-	0,2	0,3	-
11. Pomorskie	17	1	-	3	7	6	0,7	0,3	-	0,3	1,2	1,6
12. Śląskie	30	4	-	6	12	8	0,7	0,6	-	0,4	1,0	1,0
13. Świętokrzyskie	4	-	-	1	-	3	0,3	-	-	0,2	-	1,3
14. Warmińsko-mazurskie	3	-	-	-	-	3	0,2	-	-	-	-	1,3
15. Wielkopolskie	10	3	-	1	5	1	0,3	0,5	-	0,1	0,6	0,2
16. Zachodnio-pomorskie	5	-	-	2	-	3	0,3	-	-	0,3	-	1,0

Tabela XXX

**Zachorowania na gruźlicę pozapłucną potwierdzoną bakteriologicznie w Polsce w 2018 roku
wg grup wieku i województw.**

Culture confirmed extrapulmonary tuberculosis by age groups and voivodeships. Poland 2018.

Województwa Voivodeships	Liczby / Numbers					
	razem	0-14	15-19	20-44	45-64	65+
POLSKA	140	7	2	36	40	55
1. Dolnośląskie	8	-	-	2	5	1
2. Kujawsko-pomorskie	13	-	1	6	2	4
3. Lubelskie	18	1	-	5	4	8
4. Lubuskie	1	-	-	-	1	-
5. Łódzkie	8	-	-	2	3	3
6. Małopolskie	20	2	1	3	4	10
7. Mazowieckie	21	-	-	6	7	8
8. Opolskie	1	-	-	1	-	-
9. Podkarpackie	11	-	-	1	4	6
10. Podlaskie	1	-	-	1	-	-
11. Pomorskie	9	-	-	2	3	4
12. Śląskie	11	1	-	3	4	3
13. Świętokrzyskie	4	-	-	1	-	3
14. Warmińsko-mazurskie	1	-	-	-	-	1
15. Wielkopolskie	8	3	-	1	3	1
16. Zachodnio-pomorskie	5	-	-	2	-	3

Tabela XXXI

Zachorowania na gruźlicę w Polsce w 2018 roku wg lokalizacji zmian, poprzedniego leczenia i województw.
Tuberculosis cases by site of disease, history of previous treatment and voivodeships. Poland 2018.

Województwa Voivodeships	Gruźlica wszystkich postaci TB all forms			Gruźlica płuc. Pulmonary TB			Gruźlica pozapłucna Extrapulmonary TB		
	Razem/ Total	Nowe zach./ New cases	Wznowy/ Relapses	Razem/ Total	Nowe zach./ New cases	Wznowy/ Relapses	Razem/ Total	Nowe zach./ New cases	Wznowy/ Relapses
Polska	5.487	4.852	635	5.244	4.616	628	243	236	7
1. Dolnośląskie	377	326	51	366	316	50	11	10	1
2. Kujawsko-pomorskie	211	192	19	197	178	19	14	14	-
3. Lubelskie	497	443	54	474	421	53	23	22	1
4. Lubuskie	119	112	7	114	107	7	5	5	-
5. Łódzkie	406	363	43	392	349	43	14	14	-
6. Małopolskie	440	387	53	409	356	53	31	31	-
7. Mazowieckie	954	822	132	906	776	130	48	46	2
8. Opolskie	127	114	13	120	107	13	7	7	-
9. Podkarpackie	263	231	32	244	213	31	19	18	1
10. Podlaskie	86	72	14	84	70	14	2	2	-
11. Pomorskie	349	293	56	332	277	55	17	16	1
12. Śląskie	844	763	81	814	734	80	30	29	1
13. Świętokrzyskie	209	191	18	205	187	18	4	4	-
14. Warmińsko-mazurskie	124	114	10	121	111	10	3	3	-
15. Wielkopolskie	279	247	32	269	237	32	10	10	-
16. Zachodnio-pomorskie	202	182	20	197	177	20	5	5	-

Tabela XXXII

Zapadalność na gruźlicę w Polsce w 2018 roku
wg lokalizacji zmian, poprzedniego leczenia i województw. Współczynniki na 100.000 ludności.
Tuberculosis notification rates by site of disease, history of previous treatment and voivodeships.
Poland 2018. Rates per 100.000 population.

Województwa Voivodeships	Gruźlica wszystkich postaci TB all forms			Gruźlica płuc. Pulmonary TB			Gruźlica pozapłucna Extrapulmonary TB		
	Razem/ Total	Nowe zach./ New cases	Wznowy/ Relapses	Razem/ Total	Nowe zach./ New cases	Wznowy/ Relapses	Razem/ Total	Nowe zach./ New cases	Wznowy/ Relapses
Polska	14,3	12,6	1,7	13,7	12,0	1,6	0,6	0,6	0,0
1. Dolnośląskie	13,0	11,2	1,8	12,6	10,9	1,7	0,4	0,3	0,0
2. Kujawsko-pomorskie	10,1	9,2	0,9	9,5	8,6	0,9	0,7	0,7	-
3. Lubelskie	23,4	20,9	2,5	22,3	19,8	2,5	1,1	1,0	0,0
4. Lubuskie	11,7	11,0	0,7	11,2	10,5	0,7	0,5	0,5	-
5. Łódzkie	16,4	14,7	1,7	15,9	14,1	1,7	0,6	0,6	-
6. Małopolskie	13,0	11,4	1,6	12,0	10,5	1,6	0,9	0,9	-
7. Mazowieckie	17,7	15,2	2,4	16,8	14,4	2,4	0,9	0,9	0,0
8. Opolskie	12,9	11,5	1,3	12,1	10,8	1,3	0,7	0,7	-
9. Podkarpackie	12,4	10,9	1,5	11,5	10,0	1,5	0,9	0,8	0,0
10. Podlaskie	7,3	6,1	1,2	7,1	5,9	1,2	0,2	0,2	-
11. Pomorskie	15,0	12,6	2,4	14,3	11,9	2,4	0,7	0,7	0,0
12. Śląskie	18,6	16,8	1,8	17,9	16,2	1,8	0,7	0,6	0,0
13. Świętokrzyskie	16,8	15,3	1,4	16,5	15,0	1,4	0,3	0,3	-
14. Warmińsko-mazurskie	8,7	8,0	0,7	8,5	7,8	0,7	0,2	0,2	-
15. Wielkopolskie	8,0	7,1	0,9	7,7	6,8	0,9	0,3	0,3	-
16. Zachodnio-pomorskie	11,9	10,7	1,2	11,6	10,4	1,2	0,3	0,3	-

Tabela XXXIII

Zapadalność na gruźlicę (bez wznów) w Polsce w 2018 roku wg lokalizacji zmian i województw.

Współczynniki na 100.000 ludności.

Tuberculosis cases and notification rates (without relapses) by site of disease and voivodeships.

Poland 2018. Rates per 100.000 population.

Województwa Voivodeships	Gruźlica czynna ogółem TB total		Gruźlica płuc. Pulmonary TB		Gruźlica pozapłucna Extrapulmonary TB	
	Liczba / Number	Wsp. /Rate	Liczba / Number	Wsp. /Rate	Liczba / Number	Wsp. /Rate
Polska	4.852	12,6	4.616	12,0	236	0,6
1. Dolnośląskie	326	11,2	316	10,9	10	0,3
2. Kujawsko-pomorskie	192	9,2	178	8,6	14	0,7
3. Lubelskie	443	20,9	421	19,8	22	1,0
4. Lubuskie	112	11,0	107	10,5	5	0,5
5. Łódzkie	363	14,7	349	14,1	14	0,6
6. Małopolskie	387	11,4	356	10,5	31	0,9
7. Mazowieckie	822	15,2	776	14,4	46	0,9
8. Opolskie	114	11,5	107	10,8	7	0,7
9. Podkarpackie	231	10,9	213	10,0	18	0,8
10. Podlaskie	72	6,1	70	5,9	2	0,2
11. Pomorskie	293	12,6	277	11,9	16	0,7
12. Śląskie	763	16,8	734	16,2	29	0,6
13. Świętokrzyskie	191	15,3	187	15,0	4	0,3
14. Warmińsko-mazurskie	114	8,0	111	7,8	3	0,2
15. Wielkopolskie	247	7,1	237	6,8	10	0,3
16. Zachodnio-pomorskie	182	10,7	177	10,4	5	0,3

Tabela XXXIV

**Ranking województw wg zapadalności na gruźlicę wszystkich postaci
w Polsce w roku 2018. Współczynniki na 100.000 ludności.**

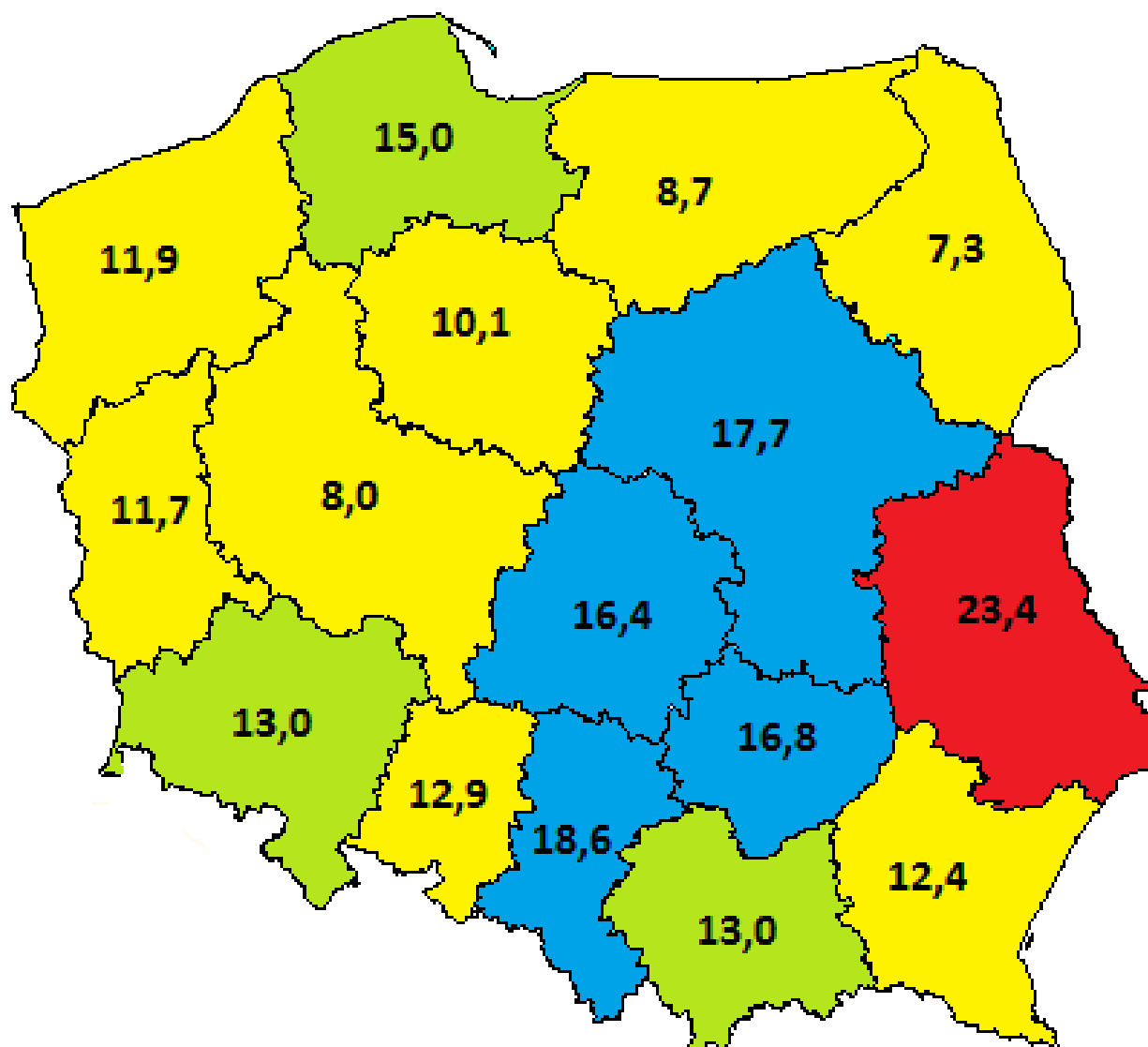
*Rank-list of voivodeships by tuberculosis notification rates.
Poland 2018. Rates per 100.000 population.*

Województwa Voivodeships	Współczynniki Rates	Ranking województw Rank-list	Współczynniki Rates
Polska	14,3	Polska	14,3
1. Dolnośląskie	13,0	1. Podlaskie	7,3
2. Kujawsko-pomorskie	10,1	2. Wielkopolskie	8,0
3. Lubelskie	23,4	3. Warmińsko- mazurskie	8,7
4. Lubuskie	11,7	4. Kujawsko- pomorskie	10,1
5. Łódzkie	16,4	5. Lubuskie	11,7
6. Małopolskie	13,0	6. Zachodnio- pomorskie	11,9
7. Mazowieckie	17,7	7. Podkarpackie	12,4
8. Opolskie	12,9	8. Opolskie	12,9
9. Podkarpackie	12,4	9. Dolnośląskie	13,0
10. Podlaskie	7,3	10. Małopolskie	13,0
11. Pomorskie	15,0	11. Pomorskie	15,0
12. Śląskie	18,6	12. Łódzkie	16,4
13. Świętokrzyskie	16,8	13. Świętokrzyskie	16,8
14. Warmińsko-mazurskie	8,7	14. Mazowieckie	17,7
15. Wielkopolskie	8,0	15. Śląskie	18,6
16. Zachodnio-pomorskie	11,9	16. Lubelskie	23,4

Mapa 1

Zapadalność na gruźlicę w Polsce w 2018 roku wg województw.
Współczynniki na 100.000 ludności.

*Tuberculosis notification rates by voivodeships. Poland 2018.
Rates per 100.000 population.*

POLSKA – 14,3

< 13

13 – 16

16 – 20

> 20

Tabela XXXV

Ranking województw wg zapadalności na gruźlicę wszystkich postaci (bez wznów) w Polsce w roku 2018. Współczynniki na 100.000 ludności.

Rank-list of voivodeships by tuberculosis notification rates (without relapses). Poland 2018. Rates per 100.000 population.

Województwa Voivodeships	Współczynniki Rates	Ranking województw Rank-list	Współczynniki Rates
Polska	12,6	Polska	12,6
1. Dolnośląskie	11,2	1. Podlaskie	6,1
2. Kujawsko-pomorskie	9,2	2. Wielkopolskie	7,1
3. Lubelskie	20,9	3. Warmińsko-mazurskie	8,0
4. Lubuskie	11,0	4. Kujawsko-pomorskie	9,2
5. Łódzkie	14,7	5. Zachodnio-pomorskie	10,7
6. Małopolskie	11,4	6. Podkarpackie	10,9
7. Mazowieckie	15,2	7. Lubuskie	11,0
8. Opolskie	11,5	8. Dolnośląskie	11,2
9. Podkarpackie	10,9	9. Małopolskie	11,4
10. Podlaskie	6,1	10. Opolskie	11,5
11. Pomorskie	12,6	11. Pomorskie	12,6
12. Śląskie	16,8	12. Łódzkie	14,7
13. Świętokrzyskie	15,3	13. Mazowieckie	15,2
14. Warmińsko-mazurskie	8,0	14. Świętokrzyskie	15,3
15. Wielkopolskie	7,1	15. Śląskie	16,8
16. Zachodnio-pomorskie	10,7	16. Lubelskie	20,9

Tabela XXXVI

Ranking województw wg zapadalności na gruźlicę wszystkich postaci wg płci - mężczyźni - w Polsce w roku 2018. Współczynniki na 100.000 mężczyzn.

*Rank-list of voivodeships by tuberculosis notification rates and sex.
Males. Poland 2018. Rates per 100.000 males.*

Województwa Voivodeships	Współczynniki Rates	Ranking województw Rank-list	Współczynniki Rates
Polska	21,0	Polska	21,0
1. Dolnośląskie	20,1	1. Podlaskie	10,9
2. Kujawsko-pomorskie	15,2	2. Wielkopolskie	11,3
3. Lubelskie	35,0	3. Warmińsko- mazurskie	12,3
4. Lubuskie	16,4	4. Kujawsko- pomorskie	15,2
5. Łódzkie	23,5	5. Lubuskie	16,4
6. Małopolskie	17,3	6. Zachodnio- pomorskie	17,1
7. Mazowieckie	25,5	7. Małopolskie	17,3
8. Opolskie	19,7	8. Podkarpackie	18,0
9. Podkarpackie	18,0	9. Opolskie	19,7
10. Podlaskie	10,9	10. Dolnośląskie	20,1
11. Pomorskie	24,6	11. Świętokrzyskie	22,2
12. Śląskie	28,6	12. Łódzkie	23,5
13. Świętokrzyskie	22,2	13. Pomorskie	24,6
14. Warmińsko-mazurskie	12,3	14. Mazowieckie	25,5
15. Wielkopolskie	11,3	15. Śląskie	28,6
16. Zachodnio-pomorskie	17,1	16. Lubelskie	35,0

Tabela XXXVII

**Ranking województw wg zapadalności na gruźlicę wszystkich postaci wg płci - kobiety
- w Polsce w roku 2018. Współczynniki na 100.000 kobiet.**

*Rank-list of voivodeships by tuberculosis notification rates and sex.
Females. Poland 2018. Rates per 100.000 females.*

Województwa Voivodeships	Współczynniki Rates	Ranking województw Rank-list	Współczynniki Rates
Polska	8,0	Polska	8,0
1. Dolnośląskie	6,4	1. Podlaskie	3,8
2. Kujawsko-pomorskie	5,4	2. Wielkopolskie	4,9
3. Lubelskie	12,5	3. Warmińsko- mazurskie	5,2
4. Lubuskie	7,3	4. Kujawsko- pomorskie	5,4
5. Łódzkie	10,0	5. Pomorskie	5,9
6. Małopolskie	8,9	6. Dolnośląskie	6,4
7. Mazowieckie	10,5	7. Opolskie	6,5
8. Opolskie	6,5	8. Podkarpackie	6,9
9. Podkarpackie	6,9	9. Zachodnio- pomorskie	6,9
10. Podlaskie	3,8	10. Lubuskie	7,3
11. Pomorskie	5,9	11. Małopolskie	8,9
12. Śląskie	9,3	12. Śląskie	9,3
13. Świętokrzyskie	11,6	13. Łódzkie	10,0
14. Warmińsko-mazurskie	5,2	14. Mazowieckie	10,5
15. Wielkopolskie	4,9	15. Świętokrzyskie	11,6
16. Zachodnio-pomorskie	6,9	16. Lubelskie	12,5

Tabela XXXVIII

**Ranking województw wg zapadalności na gruźlicę wszystkich postaci wg miejsca zamieszkania – miasto - w Polsce w roku 2018
Współczynniki na 100.000 ludności.**

Rank-list of voivodeships by tuberculosis notification rates and place of residence – urban areas. Poland 2018. Rates per 100.000 population.

Województwa Voivodeships	Współczynniki Rates	Ranking województw Rank-list	Współczynniki Rates
Polska	14,9	Polska	14,9
1. Dolnośląskie	13,2	1. Podlaskie	6,5
2. Kujawsko-pomorskie	10,9	2. Warmińsko-mazurskie	7,2
3. Lubelskie	20,2	3. Wielkopolskie	9,2
4. Lubuskie	13,9	4. Kujawsko-pomorskie	10,9
5. Łódzkie	16,9	5. Podkarpackie	12,0
6. Małopolskie	12,2	6. Małopolskie	12,2
7. Mazowieckie	18,1	7. Zachodnio-pomorskie	12,9
8. Opolskie	15,7	8. Dolnośląskie	13,2
9. Podkarpackie	12,0	9. Lubuskie	13,9
10. Podlaskie	6,5	10. Opolskie	15,7
11. Pomorskie	16,4	11. Pomorskie	16,4
12. Śląskie	20,0	12. Łódzkie	16,9
13. Świętokrzyskie	17,5	13. Świętokrzyskie	17,5
14. Warmińsko-mazurskie	7,2	14. Mazowieckie	18,1
15. Wielkopolskie	9,2	15. Śląskie	20,0
16. Zachodnio-pomorskie	12,9	16. Lubelskie	20,2

Tabela XXXIX

Ranking województw wg zapadalności na gruźlicę wszystkich postaci wg miejsca zamieszkania – wieś - w Polsce w roku 2018.

Współczynniki na 100.000 ludności.

Rank-list of voivodships by tuberculosis notification rates and place of residence – rural areas. Poland 2018. Rates per 100.000 population.

Województwa Voivodeships	Współczynniki Rates	Ranking województw Rank-list	Współczynniki Rates
Polska	13,4	Polska	13,4
1. Dolnośląskie	12,6	1. Wielkopolskie	6,6
2. Kujawsko-pomorskie	9,1	2. Lubuskie	7,6
3. Lubelskie	26,3	3. Podlaskie	8,4
4. Lubuskie	7,6	4. Kujawsko-pomorskie	9,1
5. Łódzkie	15,6	5. Opolskie	9,5
6. Małopolskie	13,7	6. Zachodnio-pomorskie	9,5
7. Mazowieckie	17,0	7. Warmińsko-mazurskie	10,7
8. Opolskie	9,5	8. Dolnośląskie	12,6
9. Podkarpackie	12,6	9. Podkarpackie	12,6
10. Podlaskie	8,4	10. Pomorskie	12,6
11. Pomorskie	12,6	11. Małopolskie	13,7
12. Śląskie	13,8	12. Śląskie	13,8
13. Świętokrzyskie	16,2	13. Łódzkie	15,6
14. Warmińsko-mazurskie	10,7	14. Świętokrzyskie	16,2
15. Wielkopolskie	6,6	15. Mazowieckie	17,0
16. Zachodnio-pomorskie	9,5	16. Lubelskie	26,3

Tabela XL

**Ranking województw wg zapadalności na gruźlicę płuc w Polsce w roku 2018.
Współczynniki na 100.000 ludności.**

*Rank-list of voivodeships by pulmonary tuberculosis notification rates.
Poland 2018. Rates per 100.000 population.*

Województwa Voivodeships	Współczynniki Rates	Ranking województw Rank-list	Współczynniki Rates
Polska	13,7	Polska	13,7
1. Dolnośląskie	12,6	1. Podlaskie	7,1
2. Kujawsko-pomorskie	9,5	2. Wielkopolskie	7,7
3. Lubelskie	22,3	3. Warmińsko- mazurskie	8,5
4. Lubuskie	11,2	4. Kujawsko- pomorskie	9,5
5. Łódzkie	15,9	5. Lubuskie	11,2
6. Małopolskie	12,0	6. Podkarpackie	11,5
7. Mazowieckie	16,8	7. Zachodnio- pomorskie	11,6
8. Opolskie	12,1	8. Małopolskie	12,0
9. Podkarpackie	11,5	9. Opolskie	12,1
10. Podlaskie	7,1	10. Dolnośląskie	12,6
11. Pomorskie	14,3	11. Pomorskie	14,3
12. Śląskie	17,9	12. Łódzkie	15,9
13. Świętokrzyskie	16,5	13. Świętokrzyskie	16,5
14. Warmińsko-mazurskie	8,5	14. Mazowieckie	16,8
15. Wielkopolskie	7,7	15. Śląskie	17,9
16. Zachodnio-pomorskie	11,6	16. Lubelskie	22,3

Tabela XLI

**Ranking województw wg zapadalności na gruźlicę płuc (bez wznów)
w Polsce w roku 2018. Współczynniki na 100.000 ludności.
Rank-list of voivodeships by pulmonary tuberculosis notification rates (without relapse).
Poland 2018. Rates per 100.000 population.**

Województwa Voivodeships	Współczynniki Rates	Ranking województw Rank-list	Współczynniki Rates
Polska	12,0	Polska	12,0
1. Dolnośląskie	10,9	1. Podlaskie	5,9
2. Kujawsko-pomorskie	8,6	2. Wielkopolskie	6,8
3. Lubelskie	19,8	3. Warmińsko- mazurskie	7,8
4. Lubuskie	10,5	4. Kujawsko- pomorskie	8,6
5. Łódzkie	14,1	5. Podkarpackie	10,0
6. Małopolskie	10,5	6. Zachodnio- pomorskie	10,4
7. Mazowieckie	14,4	7. Lubuskie	10,5
8. Opolskie	10,8	8. Małopolskie	10,5
9. Podkarpackie	10,0	9. Opolskie	10,8
10. Podlaskie	5,9	10. Dolnośląskie	10,9
11. Pomorskie	11,9	11. Pomorskie	11,9
12. Śląskie	16,2	12. Łódzkie	14,1
13. Świętokrzyskie	15,0	13. Mazowieckie	14,4
14. Warmińsko-mazurskie	7,8	14. Świętokrzyskie	15,0
15. Wielkopolskie	6,8	15. Śląskie	16,2
16. Zachodnio-pomorskie	10,4	16. Lubelskie	19,8

Tabela XLII

Ranking województw wg zapadalności na gruźlicę wszystkich postaci potwierdzoną bakteriologicznie. Polska 2018 rok. Współczynniki na 100.000 ludności.

Rank-list of voivodeships by culture confirmed tuberculosis notification rates. Poland 2018. Rates per 100.000 population.

Województwa Voivodeships	Współczynniki Rates	Ranking województw Rank-list	Współczynniki Rates
Polska	10,6	Polska	10,6
1. Dolnośląskie	12,1	1. Warmińsko- mazurskie	6,1
2. Kujawsko-pomorskie	9,5	2. Podlaskie	6,5
3. Lubelskie	15,3	3. Wielkopolskie	6,9
4. Lubuskie	8,2	4. Lubuskie	8,2
5. Łódzkie	10,9	5. Małopolskie	9,2
6. Małopolskie	9,2	6. Kujawsko- pomorskie	9,5
7. Mazowieckie	12,6	7. Opolskie	9,5
8. Opolskie	9,5	8. Podkarpackie	9,6
9. Podkarpackie	9,6	9. Zachodnio- pomorskie	10,5
10. Podlaskie	6,5	10. Łódzkie	10,9
11. Pomorskie	12,0	11. Śląskie	11,9
12. Śląskie	11,9	12. Pomorskie	12,0
13. Świętokrzyskie	12,5	13. Dolnośląskie	12,1
14. Warmińsko- mazurskie	6,1	14. Świętokrzyskie	12,5
15. Wielkopolskie	6,9	15. Mazowieckie	12,6
16. Zachodnio-pomorskie	10,5	16. Lubelskie	15,3

Tabela XLIII

**Ranking województw wg zapadalności na gruźlicę wszystkich postaci potwierdzoną bakteriologicznie (bez wznów). Polska 2018 rok.
Współczynniki na 100.000 ludności.**

Rank-list of voivodeships by culture confirmed tuberculosis notification rates (without relapses). Poland 2018. Rates per 100.000 population.

Województwa Voivodeships	Współczynniki Rates	Ranking województw Rank-list	Współczynniki Rates
Polska	9,3	Polska	9,3
1. Dolnośląskie	10,3	1. Podlaskie	5,4
2. Kujawsko-pomorskie	8,6	2. Warmińsko-mazurskie	5,4
3. Lubelskie	13,9	3. Wielkopolskie	6,1
4. Lubuskie	7,5	4. Lubuskie	7,5
5. Łódzkie	9,7	5. Małopolskie	8,1
6. Małopolskie	8,1	6. Podkarpackie	8,3
7. Mazowieckie	10,8	7. Opolskie	8,5
8. Opolskie	8,5	8. Kujawsko-pomorskie	8,6
9. Podkarpackie	8,3	9. Zachodnio-pomorskie	9,6
10. Podlaskie	5,4	10. Łódzkie	9,7
11. Pomorskie	10,1	11. Pomorskie	10,1
12. Śląskie	10,7	12. Dolnośląskie	10,3
13. Świętokrzyskie	11,3	13. Śląskie	10,7
14. Warmińsko-mazurskie	5,4	14. Mazowieckie	10,8
15. Wielkopolskie	6,1	15. Świętokrzyskie	11,3
16. Zachodnio-pomorskie	9,6	16. Lubelskie	13,9

Tabela XLIV

Ranking województw wg zapadalności na gruźlicę płuc z dodatnim wynikiem bakterioskopii i posiewu. Polska 2018 rok. Współczynniki na 100.000 ludności.

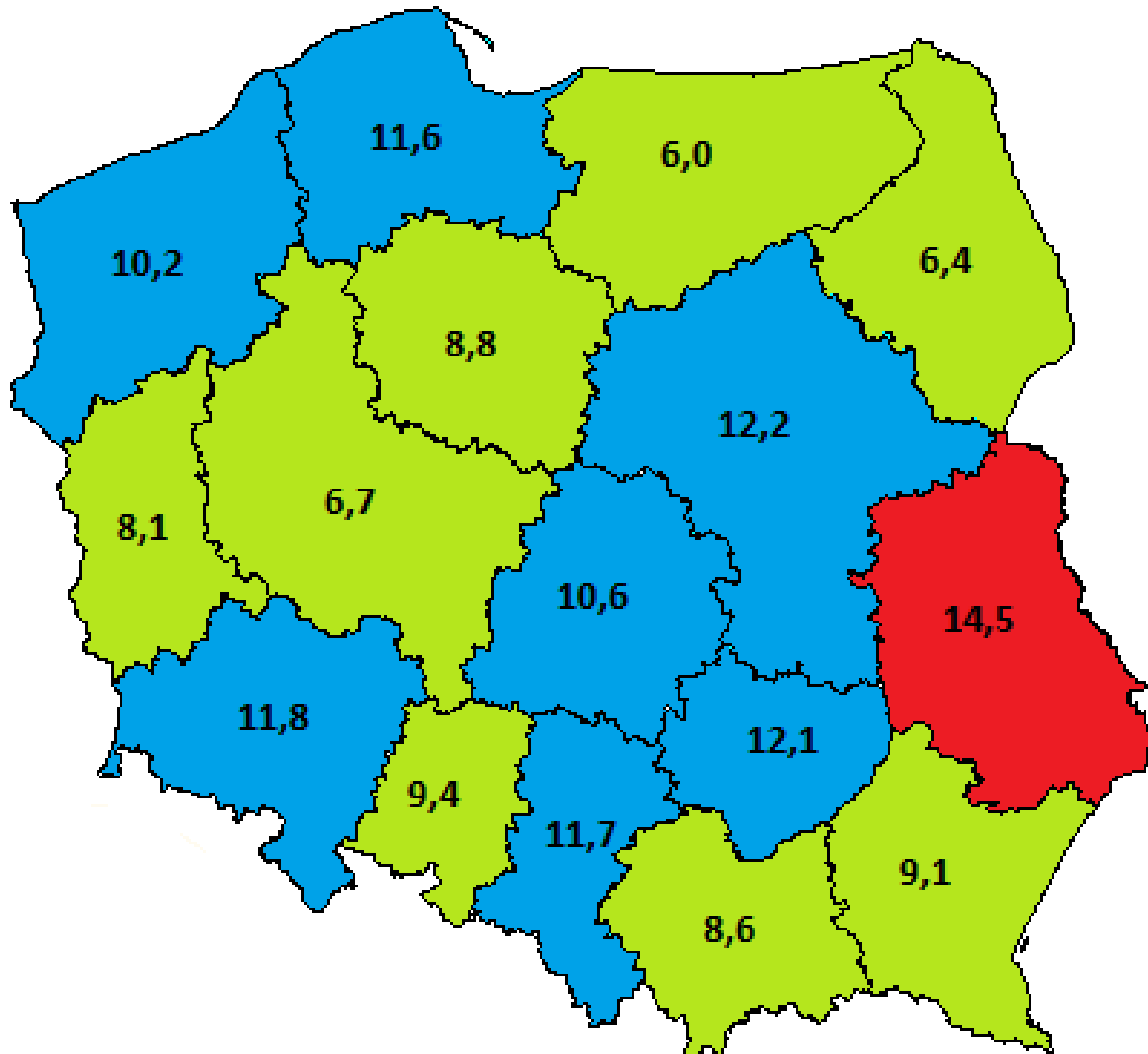
Rank-list of voivodeships by sputum smear and culture positive pulmonary tuberculosis notification rates. Poland 2018. Rates per 100.000 population.

Województwa Voivodeships	Współczynniki Rates	Ranking województw Rank-list	Współczynniki Rates
Polska	6,1	Polska	6,1
1. Dolnośląskie	7,8	1. Lubuskie	3,2
2. Kujawsko-pomorskie	4,9	2. Łódzkie	3,4
3. Lubelskie	6,6	3. Wielkopolskie	3,8
4. Lubuskie	3,2	4. Warmińsko- mazurskie	3,9
5. Łódzkie	3,4	5. Podlaskie	4,0
6. Małopolskie	5,6	6. Opolskie	4,4
7. Mazowieckie	7,0	7. Kujawsko- pomorskie	4,9
8. Opolskie	4,4	8. Małopolskie	5,6
9. Podkarpackie	6,2	9. Podkarpackie	6,2
10. Podlaskie	4,0	10. Lubelskie	6,6
11. Pomorskie	8,0	11. Mazowieckie	7,0
12. Śląskie	7,6	12. Świętokrzyskie	7,5
13. Świętokrzyskie	7,5	13. Śląskie	7,6
14. Warmińsko-mazurskie	3,9	14. Dolnośląskie	7,8
15. Wielkopolskie	3,8	15. Pomorskie	8,0
16. Zachodnio-pomorskie	8,1	16. Zachodnio- pomorskie	8,1

Mapa 2

Zapadalność na gruźlicę płuc potwierdzoną bakteriologicznie w Polsce w 2018 roku wg województw. Współczynniki na 100.000 ludności.

*Culture confirmed tuberculosis notification rates by voivodeships.
Poland 2018. Rates per 100.000 population.*

POLSKA - 10,2

< 10,0

10,0 – 13,0

>13,0

Tabela XLV

Ranking województw wg zapadalności na gruźlicę płuc potwierdzoną bakteriologicznie w Polsce w roku 2018. Współczynniki na 100.000 ludności.

Rank-list of voivodeships by culture confirmed pulmonary tuberculosis notification rates. Poland 2018. Rates per 100.000 population.

Województwa Voivodeships	Współczynniki Rates	Ranking województw Rank-list	Współczynniki Rates
Polska	10,2	Polska	10,2
1. Dolnośląskie	11,8	1. Warmińsko- mazurskie	6,0
2. Kujawsko-pomorskie	8,8	2. Podlaskie	6,4
3. Lubelskie	14,5	3. Wielkopolskie	6,7
4. Lubuskie	8,1	4. Lubuskie	8,1
5. Łódzkie	10,6	5. Małopolskie	8,6
6. Małopolskie	8,6	6. Kujawsko- pomorskie	8,8
7. Mazowieckie	12,2	7. Podkarpackie	9,1
8. Opolskie	9,4	8. Opolskie	9,4
9. Podkarpackie	9,1	9. Zachodnio- pomorskie	10,2
10. Podlaskie	6,4	10. Łódzkie	10,6
11. Pomorskie	11,6	11. Pomorskie	11,6
12. Śląskie	11,7	12. Śląskie	11,7
13. Świętokrzyskie	12,1	13. Dolnośląskie	11,8
14. Warmińsko-mazurskie	6,0	14. Świętokrzyskie	12,1
15. Wielkopolskie	6,7	15. Mazowieckie	12,2
16. Zachodnio-pomorskie	10,2	16. Lubelskie	14,5

Tabela XLVI

**Ranking województw wg zapadalności na gruźlicę pozapłucną
w Polsce w roku 2018. Współczynniki na 100.000 ludności.**

*Rank-list of voivodeships by extrapulmonary tuberculosis notification rates.
Poland 2018. Rates per 100.000 population.*

Województwa Voivodeships	Współczynniki Rates	Ranking województw Rank-list	Współczynniki Rates
Polska	0,6	Polska	0,6
1. Dolnośląskie	0,4	1. Podlaskie	0,2
2. Kujawsko-pomorskie	0,7	2. Warmińsko- mazurskie	0,2
3. Lubelskie	1,1	3. Świętokrzyskie	0,3
4. Lubuskie	0,5	4. Wielkopolskie	0,3
5. Łódzkie	0,6	5. Zachodnio- pomorskie	0,3
6. Małopolskie	0,9	6. Dolnośląskie	0,4
7. Mazowieckie	0,9	7. Lubuskie	0,5
8. Opolskie	0,7	8. Łódzkie	0,6
9. Podkarpackie	0,9	9. Kujawsko- pomorskie	0,7
10. Podlaskie	0,2	10. Opolskie	0,7
11. Pomorskie	0,7	11. Pomorskie	0,7
12. Śląskie	0,7	12. Śląskie	0,7
13. Świętokrzyskie	0,3	13. Małopolskie	0,9
14. Warmińsko-mazurskie	0,2	14. Mazowieckie	0,9
15. Wielkopolskie	0,3	15. Podkarpackie	0,9
16. Zachodnio-pomorskie	0,3	16. Lubelskie	1,1

Rycina 7

Udział chorych na gruźlicę płuc potwierdzoną bakteriologicznie wśród ogółu chorych na gruźlicę płuc
wg województw. Polska 2018 rok.

Percentage of culture confirmed pulmonary tuberculosis cases in total PTB notified cases by voivodships. Poland 2018.

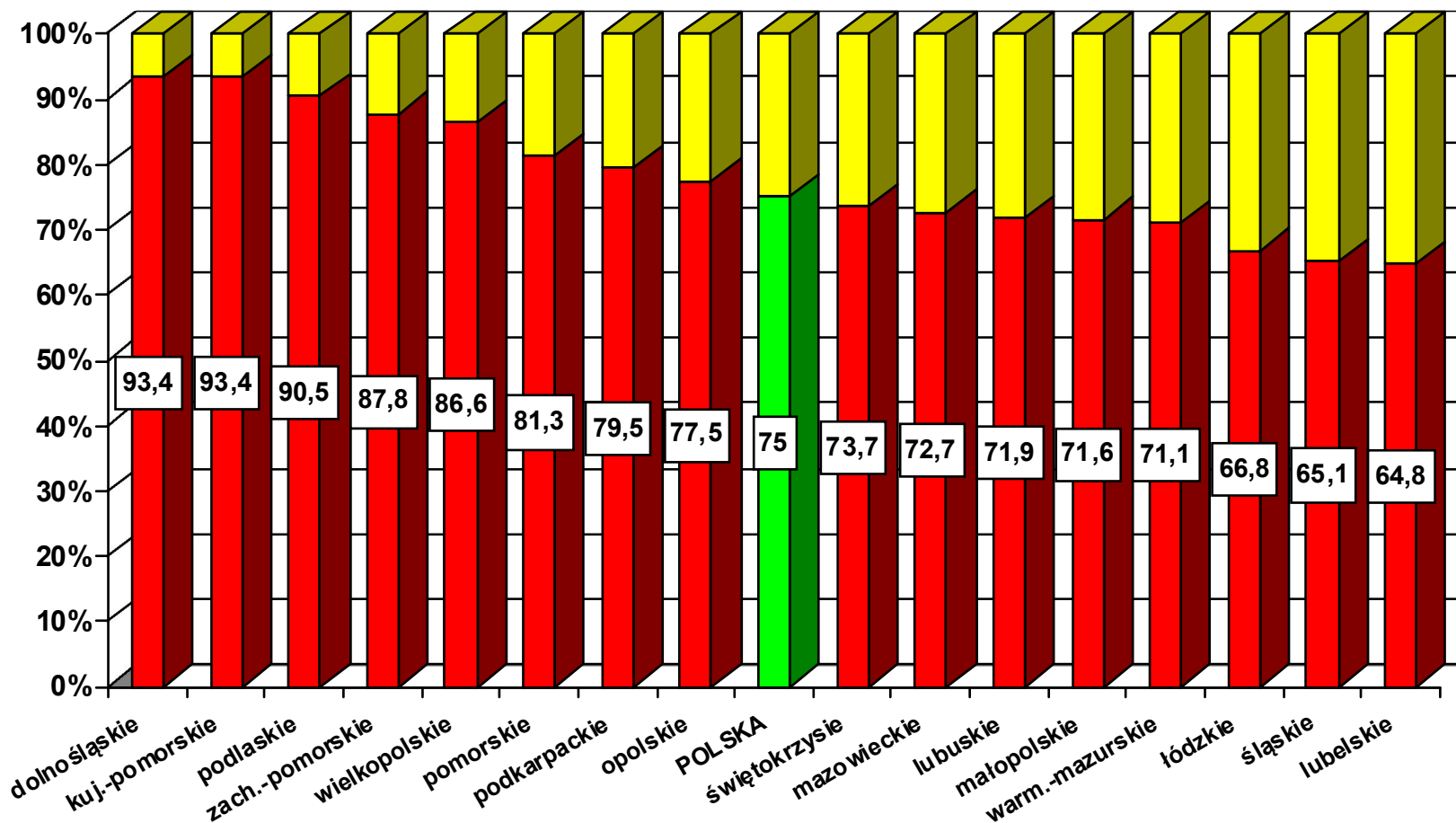

Tabela XLVII

Ranking województw wg udziału gruźlicy potwierdzonej bakteriologicznie wśród chorych na gruźlicę. Polska 2018 rok.

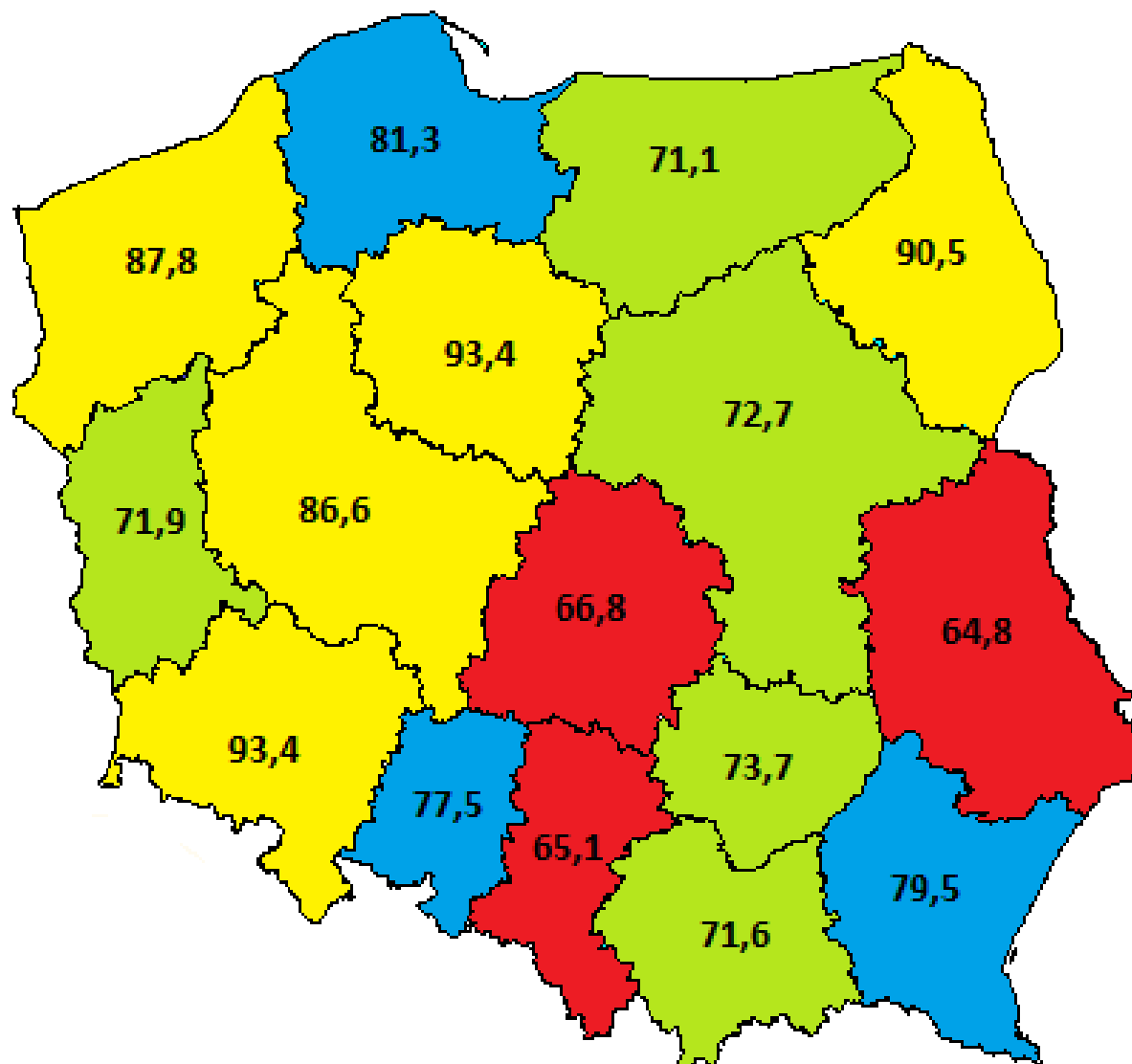
Rank-list of voivodeships by percentage of culture confirmed tuberculosis cases in total registered TB cases. Poland 2018.

Województwa Voivodeships	%	Ranking województw Rank-list	%
Polska	74,3	Polska	74,3
1. Dolnośląskie	92,8	1. Kujawsko-pomorskie	93,4
2. Kujawsko-pomorskie	93,4	2. Dolnośląskie	92,8
3. Lubelskie	65,4	3. Podlaskie	89,5
4. Lubuskie	69,7	4. Zachodnio-pomorskie	88,1
5. Łódzkie	66,5	5. Wielkopolskie	86,4
6. Małopolskie	71,1	6. Pomorskie	79,9
7. Mazowieckie	71,3	7. Podkarpackie	77,9
8. Opolskie	74,0	8. Świętokrzyskie	74,2
9. Podkarpackie	77,9	9. Opolskie	74,0
10. Podlaskie	89,5	10. Mazowieckie	71,3
11. Pomorskie	79,9	11. Małopolskie	71,1
12. Śląskie	64,1	12. Warmińsko-mazurskie	70,2
13. Świętokrzyskie	74,2	13. Lubuskie	69,7
14. Warmińsko-mazurskie	70,2	14. Łódzkie	66,5
15. Wielkopolskie	86,4	15. Lubelskie	65,4
16. Zachodnio-pomorskie	88,1	16. Śląskie	64,1

Mapa 3

Udział chorych na gruźlicę płuc potwierdzoną bakteriologicznie wśród ogółu chorych na gruźlicę płuc wg województw. Polska 2018 rok.

Percentage of culture confirmed pulmonary tuberculosis cases in total registered pulmonary TB cases. Poland 2018.

POLSKA - 75,0

< 68,0

68,0 – 77,0

77,0 – 84,0

> 84,0

Tabela XLVIII

**Ranking województw wg udziału (w %) chorych na gruźlicę płuc potwierdzoną bakteriologicznie wśród ogółu chorych na gruźlicę płuc.
Polska 2018 rok.**

Rank-list of voivodeships by percentage of culture confirmed pulmonary tuberculosis cases in total notified pulmonary cases. Poland 2018.

Województwa Voivodeships	%	Ranking województw Rank-list	%
Polska	75,0	Polska	75,0
1. Dolnośląskie	93,4	1. Dolnośląskie	93,4
2. Kujawsko-pomorskie	93,4	2. Kujawsko-pomorskie	93,4
3. Lubelskie	64,8	3. Podlaskie	90,5
4. Lubuskie	71,9	4. Zachodnio-pomorskie	87,8
5. Łódzkie	66,8	5. Wielkopolskie	86,6
6. Małopolskie	71,6	6. Pomorskie	81,3
7. Mazowieckie	72,7	7. Podkarpackie	79,5
8. Opolskie	77,5	8. Opolskie	77,5
9. Podkarpackie	79,5	9. Świętokrzyskie	73,7
10. Podlaskie	90,5	10. Mazowieckie	72,7
11. Pomorskie	81,3	11. Lubuskie	71,9
12. Śląskie	65,1	12. Małopolskie	71,6
13. Świętokrzyskie	73,7	13. Warmińsko-mazurskie	71,1
14. Warmińsko-mazurskie	71,1	14. Łódzkie	66,8
15. Wielkopolskie	86,6	15. Śląskie	65,1
16. Zachodnio-pomorskie	87,8	16. Lubelskie	64,8

Tabela XLIX

**Ranking województw wg udziału (w %) chorych na gruźlicę płuc z dodatnim wynikiem bakterioskopii i posiewu wśród ogółu chorych na gruźlicę płuc.
Polska 2018 rok.**

Rank-list of voivodeships by percentage of sputum smear and culture positive pulmonary tuberculosis cases in total notified pulmonary cases. Poland 2018.

Województwa Voivodeships	%	Ranking województw Rank-list	%
Polska	44,3	Polska	44,3
1. Dolnośląskie	61,5	1. Zachodnio-pomorskie	70,1
2. Kujawsko-pomorskie	51,3	2. Dolnośląskie	61,5
3. Lubelskie	29,3	3. Podlaskie	56,0
4. Lubuskie	28,9	4. Pomorskie	56,0
5. Łódzkie	21,7	5. Podkarpackie	54,5
6. Małopolskie	46,5	6. Kujawsko-pomorskie	51,3
7. Mazowieckie	41,6	7. Wielkopolskie	49,1
8. Opolskie	35,8	8. Małopolskie	46,5
9. Podkarpackie	54,5	9. Warmińsko-mazurskie	46,3
10. Podlaskie	56,0	10. Świętokrzyskie	45,4
11. Pomorskie	56,0	11. Śląskie	42,5
12. Śląskie	42,5	12. Mazowieckie	41,6
13. Świętokrzyskie	45,4	13. Opolskie	35,8
14. Warmińsko-mazurskie	46,3	14. Lubelskie	29,3
15. Wielkopolskie	49,1	15. Lubuskie	28,9
16. Zachodnio-pomorskie	70,1	16. Łódzkie	21,7

Tabela L

**Ranking województw wg zapadalności na gruźlicę wszystkich postaci
wśród dzieci (0-14 lat) w Polsce w 2018 roku.
Współczynnik na 100.000 dzieci.**

*Rank-list of voivodeships by pediatric tuberculosis notification rates.
Poland 2018. Rates per 100.000 children.*

Województwa Voivodeships	Współczynniki Rates	Ranking województw Rank-list	Współczynniki Rates
Polska	0,9	Polska	0,9
1. Dolnośląskie	0,5	1. Opolskie	-
2. Kujawsko-pomorskie	0,3	2. Świętokrzyskie	-
3. Lubelskie	1,0	3. Kujawsko-pomorskie	0,3
4. Lubuskie	0,6	4. Pomorskie	0,3
5. Łódzkie	0,6	5. Zachodnio-pomorskie	0,4
6. Małopolskie	0,9	6. Dolnośląskie	0,5
7. Mazowieckie	2,1	7. Warmińsko-mazurskie	0,5
8. Opolskie	-	8. Lubuskie	0,6
9. Podkarpackie	1,6	9. Łódzkie	0,6
10. Podlaskie	1,2	10. Wielkopolskie	0,7
11. Pomorskie	0,3	11. Małopolskie	0,9
12. Śląskie	0,9	12. Śląskie	0,9
13. Świętokrzyskie	-	13. Lubelskie	1,0
14. Warmińsko-mazurskie	0,5	14. Podlaskie	1,2
15. Wielkopolskie	0,7	15. Podkarpackie	1,6
16. Zachodnio-pomorskie	0,4	16. Mazowieckie	2,1

Tabela LI

**Ranking województw wg zapadalności na gruźlicę wszystkich postaci
u młodzieży (15-19 lat) w Polsce w 2018 roku.
Współczynnik na 100.000 młodocianych.**

*Rank-list of voivodeships by tuberculosis notification rates in adolescents (15-19 years old).
Poland 2018. Rates per 100.000 adolescents.*

Województwa Voivodeships	Współczynniki Rates	Ranking województw Rank-list	Współczynniki Rates
Polska	3,3	Polska	3,3
1. Dolnośląskie	1,6	1. Lubuskie	-
2. Kujawsko-pomorskie	5,8	2. Podlaskie	-
3. Lubelskie	6,5	3. Zachodnio- pomorskie	1,2
4. Lubuskie	-	4. Dolnośląskie	1,6
5. Łódzkie	2,7	5. Opolskie	2,2
6. Małopolskie	3,4	6. Pomorskie	2,6
7. Mazowieckie	2,8	7. Łódzkie	2,7
8. Opolskie	2,2	8. Warmińsko- mazurskie	2,7
9. Podkarpackie	4,4	9. Mazowieckie	2,8
10. Podlaskie	-	10. Świętokrzyskie	3,3
11. Pomorskie	2,6	11. Małopolskie	3,4
12. Śląskie	4,5	12. Wielkopolskie	3,5
13. Świętokrzyskie	3,3	13. Podkarpackie	4,4
14. Warmińsko-mazurskie	2,7	14. Śląskie	4,5
15. Wielkopolskie	3,5	15. Kujawsko- pomorskie	5,8
16. Zachodnio-pomorskie	1,2	16. Lubelskie	6,5

Rycina 8

Zapadalność na gruźlicę wszystkich postaci ogółem, dzieci i młodocianych w Polsce w latach 1957-2018. Współczynniki na 100.000 ludności.
Tuberculosis notification rates –children, adolescents and total population. Poland 1957 – 2018. Rates per 100.000.

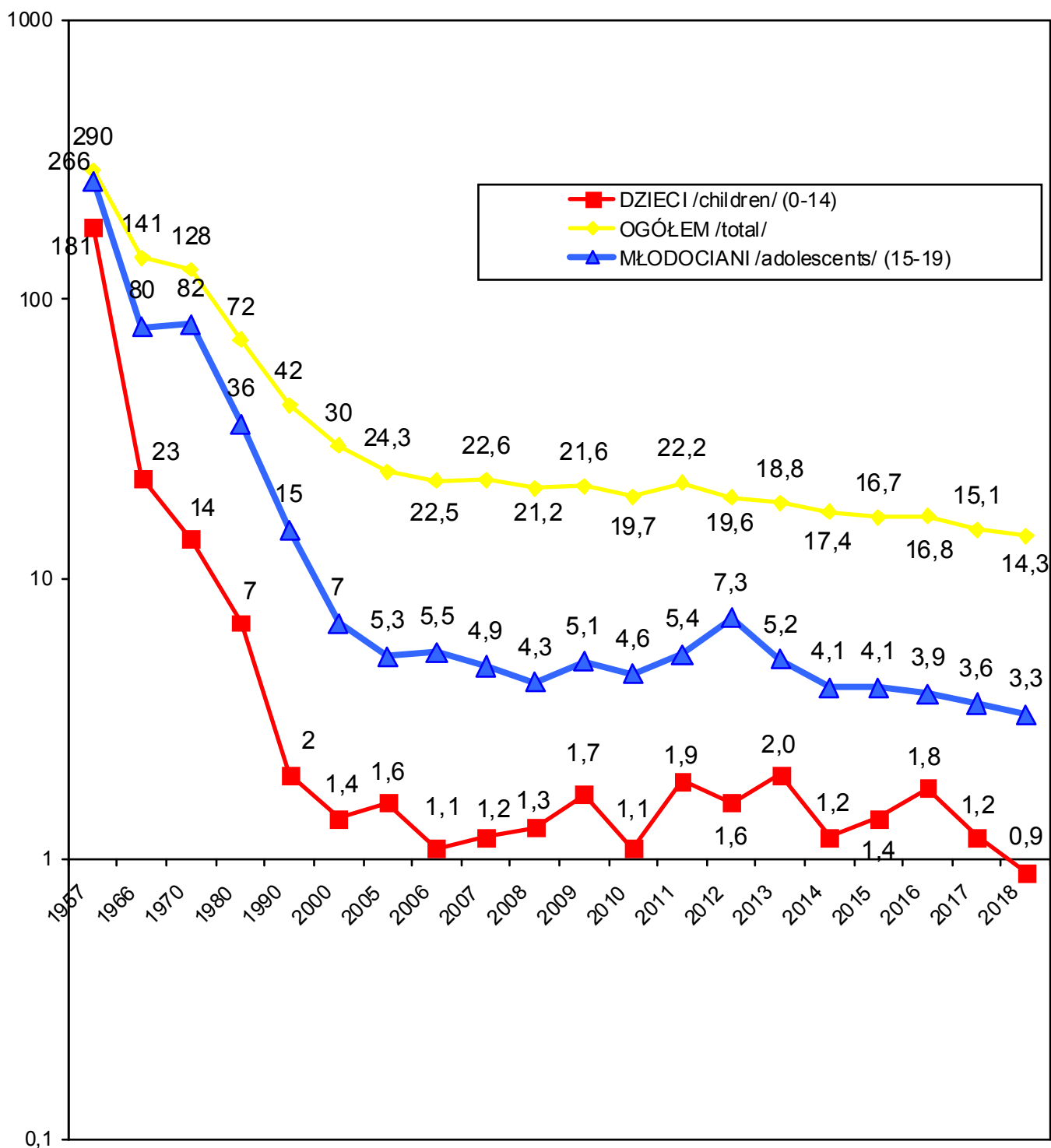

Tabela LII

Ranking województw wg udziału (w %) ponownych zachorowań (wznów) wśród ogółu chorych na gruźlicę zarejestrowanych w Polsce w 2018 roku.

Rank-list of voivodeships by percentage of relapses in total tuberculosis notified cases. Poland 2018.

Województwa Voivodeships	%	Ranking województw Rank-list	%
Polska	11,6	Polska	11,6
1. Dolnośląskie	13,5	1. Lubuskie	5,9
2. Kujawsko-pomorskie	9,0	2. Warmińsko-mazurskie	8,1
3. Lubelskie	10,9	3. Świętokrzyskie	8,6
4. Lubuskie	5,9	4. Kujawsko-pomorskie	9,0
5. Łódzkie	10,6	5. Śląskie	9,6
6. Małopolskie	12,0	6. Zachodnio-pomorskie	9,9
7. Mazowieckie	13,8	7. Opolskie	10,2
8. Opolskie	10,2	8. Łódzkie	10,6
9. Podkarpackie	12,2	9. Lubelskie	10,9
10. Podlaskie	16,3	10. Wielkopolskie	11,5
11. Pomorskie	16,0	11. Małopolskie	12,0
12. Śląskie	9,6	12. Podkarpackie	12,2
13. Świętokrzyskie	8,6	13. Dolnośląskie	13,5
14. Warmińsko-mazurskie	8,1	14. Mazowieckie	13,8
15. Wielkopolskie	11,5	15. Pomorskie	16,0
16. Zachodnio-pomorskie	9,9	16. Podlaskie	16,3

Tabela LIII

Gruźlica wśród obywateli cudzoziemskich zarejestrowanych w Polsce w 2018 roku wg płci, wieku i historii poprzedniego leczenia.

Foreign origin tuberculosis cases registered in Poland in 2018 by sex, age groups and history of previous treatment.

		Grupy wieku – Age groups					Razem Total
		0-14	15-19	20-44	45-64	65+	
Nowe zachor. New cases	M – M	0	1	49	11	1	62
	K – F	0	0	21	2	0	23
	R - T	0	1	70	13	1	85
Wznowy Relapse	M – M	0	0	9	2	0	11
	K – F	0	0	1	0	0	1
	R - T	0	0	10	2	0	12
Ogółem Total	M – M	0	49	20	3	1	73
	K – F	0	0	22	2	0	24
	R - T	0	1	80	15	1	97

Tabela LIV

Gruźlica wśród obywateli cudzoziemskich zarejestrowanych w Polsce w 2018 roku wg wieku i stanu bakteriologicznego.

Foreign origin tuberculosis cases registered in Poland in 2018 by age groups and bacteriological status.

		Grupy wieku – Age groups					
		0-14	15-19	20-44	45-64	65+	Razem Total
Nowe zachor. New cases	P/conf	0	1	55	8	0	64
	N/conf	0	0	15	5	1	21
	R - T	0	1	70	13	1	85
Wznowy Relapse	P/conf	0	0	6	1	0	7
	N/conf	0	0	4	1	0	5
	R - T	0	0	10	2	0	12
Ogółem Total	P/conf	0	1	61	9	0	71
	N/conf	0	0	19	6	1	26
	R - T	0	1	80	15	1	97

P/conf – potwierdzony bakteriologicznie

N/conf – niepotwierdzony bakteriologicznie

Rycina 9

Struktura kliniczna zachorowań na gruźlicę w Polsce w 2018 roku.
Clinical profile of tuberculosis cases. Poland 2018.

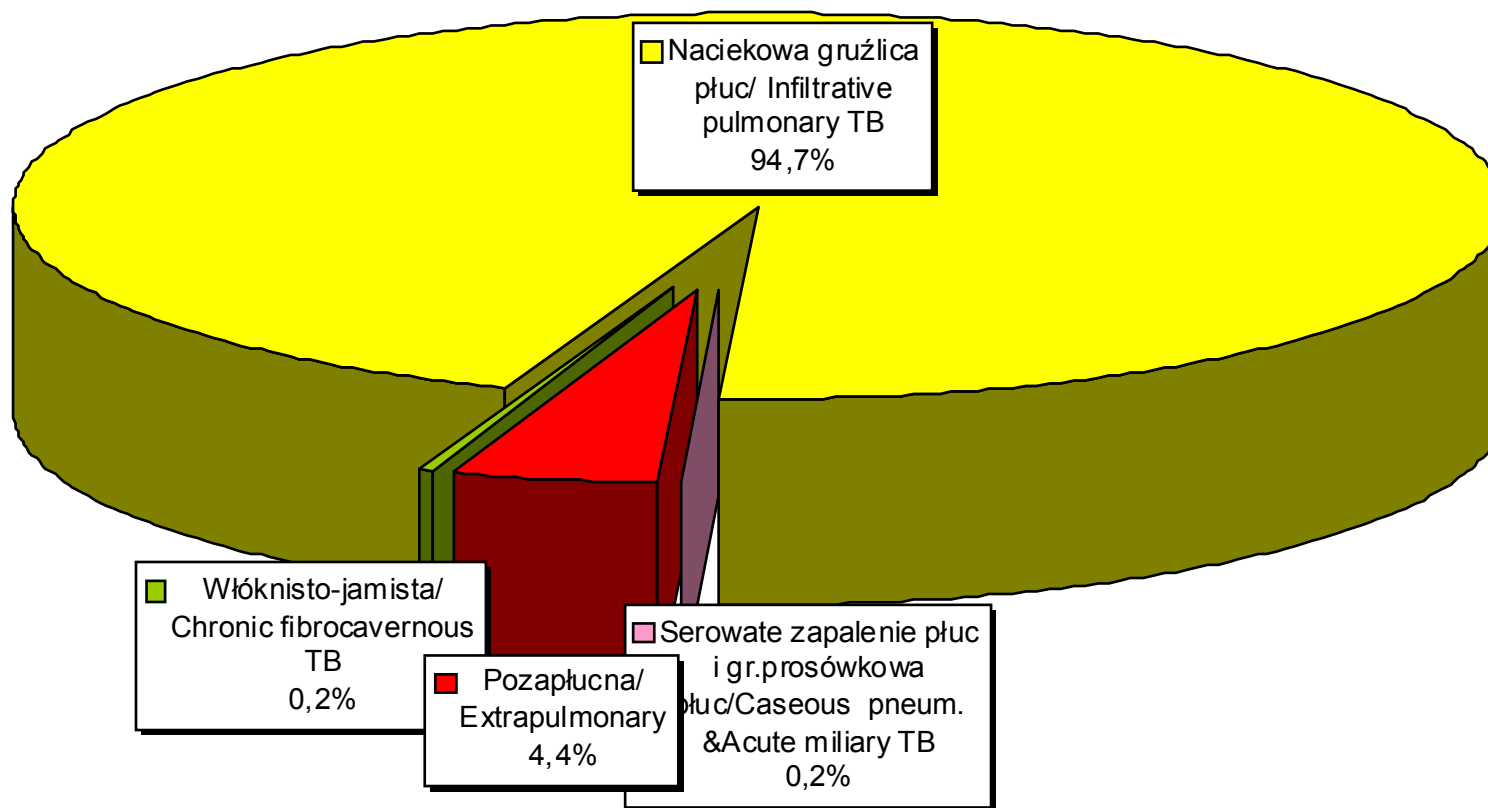

Tabela LV

**Udział (w %) ostrych postaci gruźlicy w ogólnej zapadalności na gruźlicę
w Polsce w 2018 roku wg województw.**

*Percentage of acute severe forms of tuberculosis cases in total tuberculosis cases by
voivodeships. Poland 2018.*

Województwa Voivodeships	Gruźlica prosówkowa płuc ostra Acute miliary pulm.TB		Serowate zapalenie płuc Caseous pneum.		Gruźlicze zapalenie opon mózg. Mening.TB	
	Liczba Number	%	Liczba Number	%	Liczba Number	%
Polska	11	0,2	1	0,0	11	0,2
1. Dolnośląskie	-	-	-	-	2	0,5
2. Kujawsko-pomorskie	1	0,5	-	-	-	-
3. Lubelskie	-	-	-	-	2	0,4
4. Lubuskie	-	-	1	0,8	-	-
5. Łódzkie	1	0,2	-	-	-	-
6. Małopolskie	1	0,2	-	-	-	-
7. Mazowieckie	2	0,2	-	-	1	0,1
8. Opolskie	-	-	-	-	-	-
9. Podkarpackie	-	-	-	-	1	0,4
10. Podlaskie	-	-	-	-	-	-
11. Pomorskie	1	0,3	-	-	1	0,3
12. Śląskie	1	0,1	-	-	3	0,4
13. Świętokrzyskie	2	1,0	-	-	-	-
14. Warmińsko-mazurskie	-	-	-	-	-	-
15. Wielkopolskie	1	0,4	-	-	-	-
16. Zachodnio-pomorskie	1	0,5	-	-	1	0,5

Tabela LVI

Ranking województw wg udziału (w %) gruźlicy włóknisto-jamistej w gruźlicy płuc w Polsce w 2018 roku.

Rank-list of voivodeships by percentage of chronic fibrocavernous pulmonary tuberculosis cases in total PTB cases. Poland 2018.

Województwa Voivodeships	%	Ranking województw Rank-list	%
Polska	0,2	Polska	0,2
1. Dolnośląskie	0,5	1. Kujawsko-pomorskie	-
2. Kujawsko-pomorskie	-	2. Lubuskie	-
3. Lubelskie	0,2	3. Małopolskie	-
4. Lubuskie	-	4. Opolskie	-
5. Łódzkie	0,8	5. Podkarpackie	-
6. Małopolskie	-	6. Podlaskie	-
7. Mazowieckie	0,1	7. Pomorskie	-
8. Opolskie	-	8. Świętokrzyskie	-
9. Podkarpackie	-	9. Warmińsko-mazurskie	-
10. Podlaskie	-	10. Wielkopolskie	-
11. Pomorskie	-	11. Zachodnio-pomorskie	-
12. Śląskie	0,5	12. Mazowieckie	0,1
13. Świętokrzyskie	-	13. Lubelskie	0,2
14. Warmińsko-mazurskie	-	14. Dolnośląskie	0,5
15. Wielkopolskie	-	15. Śląskie	0,5
16. Zachodnio-pomorskie	-	16. Łódzkie	0,8

Tabela LVII

**Chorzy z lekoopornością prątków zarejestrowani wg województw
w Polsce na dzień 31 XII 2018 (chorobowość wg sprawozdania MZ-13).
Antituberculous drug resistant cases by voivodeships. Poland 2018 (prevalence).**

Województwa Voivodeships	Liczba lekoopornych na co najmniej 1lek p/prątkowy /Cases resistant to at least one antiTB drug/	Województwa Voivodeships	Liczba chorych z wielolekoopornością MDR-TB cases
Polska	40	Polska	18
1. Dolnośląskie	12	Dolnośląskie	5
2. Kujawsko-pomorskie	5	Kujawsko-pomorskie	-
3. Lubelskie	4	Lubelskie	1
4. Lubuskie	-	Lubuskie	-
5. Łódzkie	-	Łódzkie	-
6. Małopolskie	1	Małopolskie	1
7. Mazowieckie	8	Mazowieckie	7
8. Opolskie	-	Opolskie	-
9. Podkarpackie	1	Podkarpackie	1
10. Podlaskie	1	Podlaskie	-
11. Pomorskie	-	Pomorskie	-
12. Śląskie	3	Śląskie	-
13. Świętokrzyskie	3	Świętokrzyskie	1
14. Warmińsko-mazurskie	1	Warmińsko-mazurskie	1
15. Wielkopolskie	-	Wielkopolskie	-
16. Zachodnio-pomorskie	1	Zachodnio-pomorskie	1

Tabela LVIII

**Umieralność z powodu gruźlicy wszystkich postaci w Polsce wg grup wieku w latach 1950-2017.
Współczynniki na 100.000 ludności.**

Mortality from tuberculosis (all forms) by age groups. Poland 1950-2017. Rates per 100.000 population.

	W grupach wieku / Age groups						W grupach wieku / Age groups					
	Razem Total	0 - 14	15 - 19	20 - 44	45 - 64	65+	Razem Total	0 - 14	15 - 19	20 - 44	45 - 64	65+
	Liczby bezwzględne / Numbers						Współczynniki / Rates					
1950	26.265	3.056	1.647	12.070	7.727	1.765	105,8	41,9	68,3	128,5	174,5	135,9
1955	14.828	1.413	365	5.164	6.012	1.874	54,4	16,7	15,9	52,4	115,8	125,4
1960	11.602	408	85	3.562	5.371	2.176	39,2	4,1	4,4	35,0	92,2	127,6
1965	11.768	120	35	2.539	5.312	3.762	37,4	1,2	1,2	23,5	90,2	175,3
1970	8.306	38	21	1.131	3.313	3.803	25,3	0,4	0,6	9,7	53,4	140,2
1975	4.372	16	8	440	1.539	2.369	12,9	0,2	0,2	3,5	23,0	73,0
1980	2.945	3	3	352	1.070	1.517	8,3	0,0	0,1	2,6	15,0	42,2
1985	2.005	4	-	222	782	997	5,4	0,0	-	1,6	10,1	28,5
1990	1.349	1	2	166	542	638	3,5	0,0	0,1	1,2	7,2	16,6
1995	1.130	1	-	195	467	467	2,9	0,0	-	1,4	5,9	10,9
2000	1.041	-	-	138	417	486	2,7	-	-	1,0	4,7	10,3
2010	575	-	-	79	284	212	1,5	-	-	0,6	2,7	4,1
2011	640	3	1	77	303	256	1,7	0,1	0,04	0,5	2,8	4,9
2012	630	-	-	69	322	239	1,6	-	-	0,5	3,0	4,4
2013	532	-	1	60	266	205	1,4	-	0,0	0,4	2,5	3,7
2014	526	-	1	53	252	220	1,4	-	0,0	0,4	2,4	3,8
2015	537	-	-	91	249	197	1,4	-	-	0,6	2,4	3,3
2016	543	1	-	92	244	206	1,4	0,0	-	0,6	2,4	3,3
2017	490	-	-	70	223	197	1,3	-	-	0,5	2,2	3,1

Rycina 10

Umieralność z powodu gruźlicy w Polsce w latach 1965-2017. Współczynniki na 100.000 ludności.
Mortality from tuberculosis (all forms) in Poland 1965-2017. Rates per 100.000 population.

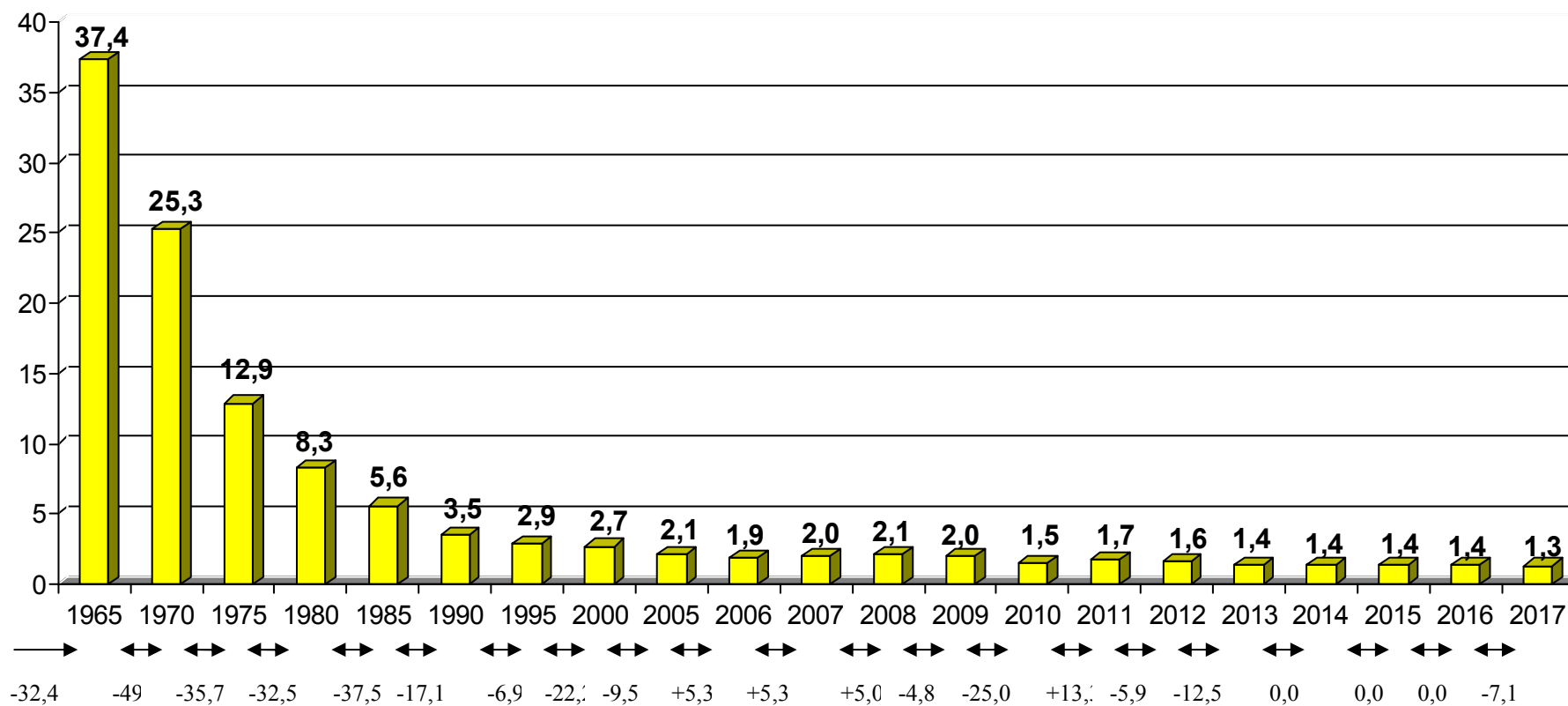

Tabela LIX

**Umieralność z powodu gruźlicy wg lokalizacji zmian, wieku, płci i miejsca zamieszkania w Polsce w 2017 roku.
Współczynniki na 100.000 ludności.
Mortality from pulmonary and extrapulmonary tuberculosis by age groups, sex and place of residence. Poland 2017.
Rates per 100.000 population.**

	Gruźlica (TB)					
	Liczba zgonów / Number of deaths			Współczynniki / Rates		
	Płuc Pulm. TB	Pozapłucna Extrapulm.	Razem Total	Płuc Pulm. TB	Pozapłucna Extrapulm.	Razem Total
Ogółem	468	22	490	1,2	0,1	1,3
0-14	-	-	-	-	-	-
15-19	-	-	-	-	-	-
20-44	65	5	70	0,5	0,0	0,5
45-64	215	8	223	2,1	0,1	2,2
65+	188	9	197	2,9	0,1	3,1
Mężczyźni Male	368	15	383	2,0	0,1	2,1
Kobiety Female	100	7	107	0,5	0,0	0,5
Miasto Urban area	292	12	304	1,3	0,1	1,3
Wieś Rural area	176	10	186	1,2	0,1	1,2

Tabela LX

Umieralność z powodu gruźlicy w Polsce wg płci, miejsca zamieszkania i województw w 2017 roku.

Współczynniki na 100.000 ludności.

Mortality from tuberculosis (all forms) by sex, place of residence and voivodeships. Poland 2017. Rates per 100.000 population.

Województwa Voivodeships	Ogółem Total		Mężczyźni Male		Kobiety Female		Miasto Urban areas		Wieś Rural areas	
	Liczba Number	Wsp. Rate	Liczba Number	Wsp. Rate	Liczba Number	Wsp. Rate	Liczba Number	Wsp. Rate	Liczba Number	Wsp. Rate
O G Ó Ł E M	490	1,3	383	2,1	107	0,5	304	1,3	186	1,2
1. Dolnośląskie	49	1,7	40	2,9	9	0,6	36	1,8	13	1,4
2. Kujaw.-pomorskie	20	1,0	12	1,2	8	0,7	12	1,0	8	0,9
3. Lubelskie	32	1,5	23	2,2	9	0,8	9	0,9	23	2,0
4. Lubuskie	14	1,4	10	2,0	4	0,8	11	1,7	3	0,8
5. Łódzkie	28	1,1	22	1,9	6	0,5	19	1,2	9	1,0
6. Małopolskie	35	1,0	24	1,5	11	0,6	16	1,0	19	1,1
7. Mazowieckie	71	1,3	55	2,1	16	0,6	45	1,3	26	1,4
8. Opolskie	9	0,9	7	1,5	2	0,4	3	0,6	6	1,3
9. Podkarpackie	20	0,9	14	1,3	6	0,6	2	0,2	18	1,4
10. Podlaskie	23	1,9	19	3,3	4	0,7	16	2,2	7	1,5
11. Pomorskie	22	0,9	18	1,6	4	0,3	9	0,6	13	1,6
12. Śląskie	87	1,9	72	3,3	15	0,6	78	2,2	9	0,9
13. Świętokrzyskie	18	1,4	15	2,5	3	0,5	5	0,9	13	1,9
14. Warm.-mazurskie	15	1,0	10	1,4	5	0,7	6	0,7	9	1,5
15. Wielkopolskie	26	0,7	23	1,4	3	0,2	20	1,0	6	0,4
16. Zach.-pomorskie	21	1,2	19	2,3	2	0,2	17	1,5	4	0,7

Tabela LXI

Umieralność na gruźlicę wszystkich postaci w Polsce wg województw w latach 2013-2017.

Współczynniki na 100.000 ludności.

Mortality from tuberculosis (all forms) by voivodeships. Poland 2013-2017. Rates per 100.000 population.

Województwa Voivodeships	Liczby/ Numbers					Współczynniki/ Rates				
	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017
POLSKA	532	526	537	543	490	1,4	1,4	1,4	1,4	1,3
1. Dolnośląskie	42	40	42	40	49	1,4	1,4	1,4	1,4	1,7
2. Kujawsko-pomorskie	17	11	11	13	20	0,8	0,5	0,5	0,6	1,0
3. Lubelskie	34	40	34	25	32	1,6	1,9	1,6	1,2	1,5
4. Lubuskie	12	6	11	14	14	1,2	0,6	1,1	1,4	1,4
5. Łódzkie	59	39	41	49	28	2,3	1,6	1,6	2,0	1,1
6. Małopolskie	51	55	43	39	35	1,5	1,6	1,3	1,2	1,0
7. Mazowieckie	65	62	82	93	71	1,2	1,2	1,5	1,7	1,3
8. Opolskie	13	10	8	4	9	1,3	1,0	0,8	0,4	0,9
9. Podkarpackie	14	28	13	17	20	0,7	1,3	0,6	0,8	0,9
10. Podlaskie	14	10	13	15	23	1,2	0,8	1,1	1,3	1,9
11. Pomorskie	31	26	28	34	22	1,4	1,1	1,2	1,5	0,9
12. Śląskie	99	102	124	111	87	2,1	2,2	2,7	2,4	1,9
13. Świętokrzyskie	15	20	20	24	18	1,2	1,6	1,6	1,9	1,4
14. Warmińsko-mazurskie	24	32	24	20	15	1,7	2,2	1,7	1,4	1,0
15. Wielkopolskie	21	25	19	18	26	0,6	0,7	0,5	0,5	0,7
16. Zachodnio-pomorskie	21	20	24	27	21	1,2	1,2	1,4	1,6	1,2

Tabela LXII

**Ranking województw wg umieralności z powodu gruźlicy w Polsce w roku 2017.
Współczynniki na 100.000 ludności.**

*Rank-list of voivodeships by mortality from tuberculosis (all forms).
Poland 2017. Rates per 100.000 population.*

Województwa Voivodeships	Współczynniki Rates	Ranking województw Rank-list	Współczynniki Rates
Polska	1,3	Polska	1,3
1. Dolnośląskie	1,7	1. Wielkopolskie	0,7
2. Kujawsko-pomorskie	1,0	2. Opolskie	0,9
3. Lubelskie	1,5	3. Podkarpackie	0,9
4. Lubuskie	1,4	4. Pomorskie	0,9
5. Łódzkie	1,1	5. Kujawsko- pomorskie	1,0
6. Małopolskie	1,0	6. Małopolskie	1,0
7. Mazowieckie	1,3	7. Warmińsko- mazurskie	1,0
8. Opolskie	0,9	8. Łódzkie	1,1
9. Podkarpackie	0,9	9. Zachodnio- pomorskie	1,2
10. Podlaskie	1,9	10. Mazowieckie	1,3
11. Pomorskie	0,9	11. Lubuskie	1,4
12. Śląskie	1,9	12. Świętokrzyskie	1,4
13. Świętokrzyskie	1,4	13. Lubelskie	1,5
14. Warmińsko- mazurskie	1,0	14. Dolnośląskie	1,7
15. Wielkopolskie	0,7	15. Podlaskie	1,9
16. Zachodnio-pomorskie	1,2	16. Śląskie	1,9

Tabela LXIII

Stopień objęcia szczepieniami BCG noworodków w Polsce w roku 2018 wg województw (%).

BCG vaccination coverage of newborns by voivodeships. Poland 2018.

Województwa Voivodeships	%	Ranking województw	%
POLSKA	91,7	POLSKA	91,7
1. Dolnośląskie	90,8	1. Pomorskie	99,7
2. Kuj.-pomorskie	93,6	2. Kuj.-pomorskie	93,6
3. Lubelskie	89,1	3. Warm.-mazurskie	92,0
4. Lubuskie	90,8	4. Mazowieckie	91,8
5. Łódzkie	91,6	5. Łódzkie	91,6
6. Małopolskie	91,1	6. Małopolskie	91,1
7. Mazowieckie	91,8	7. Śląskie	91,1
8. Opolskie	90,7	8. Podlaskie	90,9
9. Podkarpackie	90,4	9. Dolnośląskie	90,8
10. Podlaskie	90,9	10. Lubuskie	90,8
11. Pomorskie	99,7	11. Opolskie	90,7
12. Śląskie	91,1	12. Podkarpackie	90,4
13. Świętokrzyskie	89,5	13. Wielkopolskie	90,4
14. Warm.-mazurskie	92,0	14. Zach.-pomorskie	90,3
15. Wielkopolskie	90,4	15. Świętokrzyskie	89,5
16. Zach.-pomorskie	90,3	16. Lubelskie	89,1

Tabela LXIV

Ranking województw wg udziału (w %) chorych na gruźlicę płuc wykrytych z objawów chorobowych w Polsce w 2018 roku.

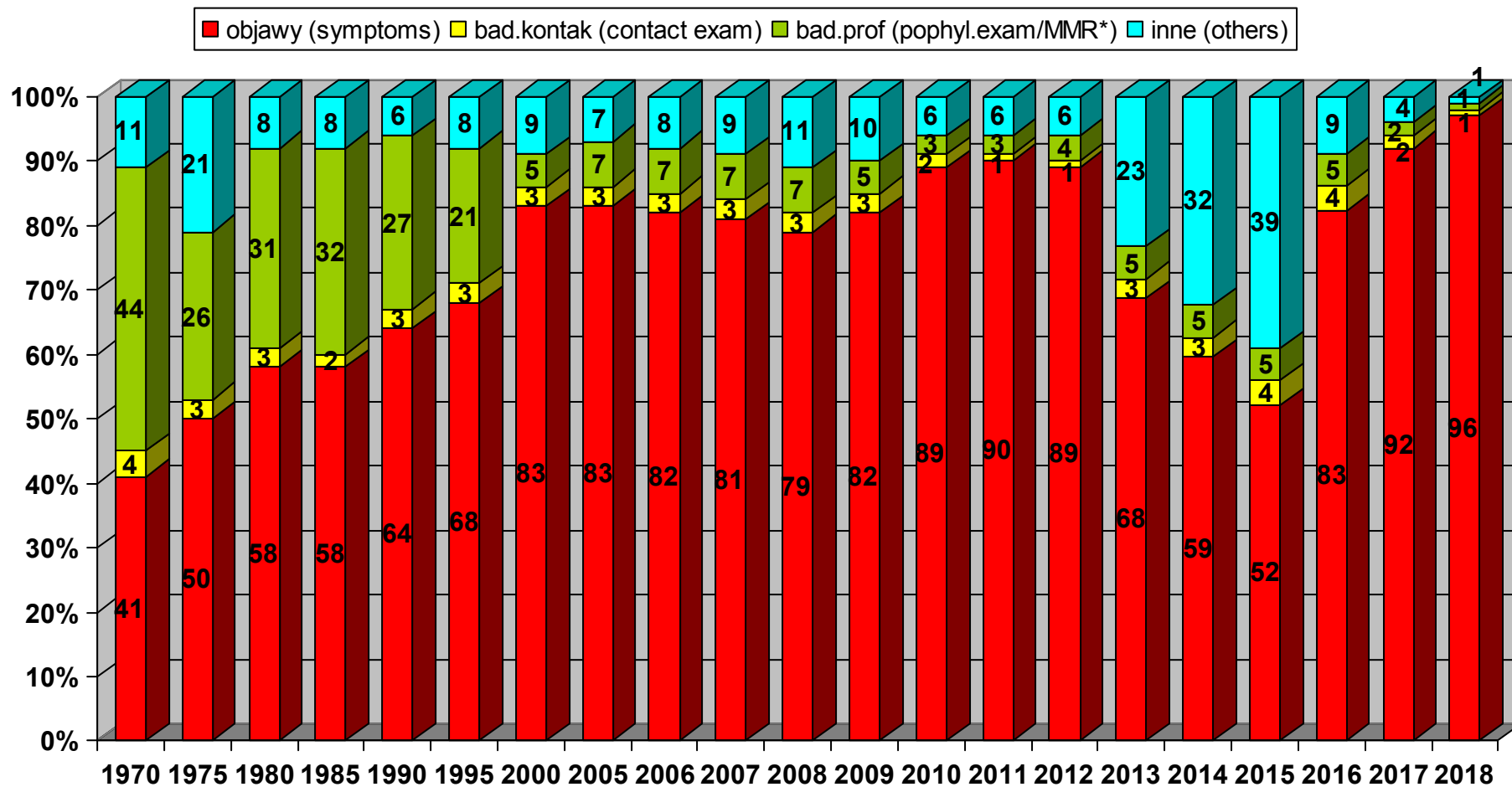
Rank-list of voivodeships by percentage of pulmonary TB cases detected by symptoms. Poland 2018.

Województwa Voivodeships	%	Ranking województw Rank-list	%
Polska	96,3	Polska	96,3
1. Dolnośląskie	96,7	1. Pomorskie	99,7
2. Kujawsko-pomorskie	98,0	2. Zachodnio-pomorskie	99,5
3. Lubelskie	97,7	3. Warmińsko-mazurskie	99,2
4. Lubuskie	97,4	4. Kujawsko-pomorskie	98,0
5. Łódzkie	93,4	5. Lubelskie	97,7
6. Małopolskie	96,8	6. Podkarpackie	97,5
7. Mazowieckie	94,3	7. Lubuskie	97,4
8. Opolskie	95,8	8. Małopolskie	96,8
9. Podkarpackie	97,5	9. Dolnośląskie	96,7
10. Podlaskie	96,4	10. Śląskie	96,6
11. Pomorskie	99,7	11. Podlaskie	96,4
12. Śląskie	96,6	12. Opolskie	95,8
13. Świętokrzyskie	94,1	13. Mazowieckie	94,3
14. Warmińsko-mazurskie	99,2	14. Świętokrzyskie	94,1
15. Wielkopolskie	93,7	15. Wielkopolskie	93,7
16. Zachodnio-pomorskie	99,5	16. Łódzkie	93,4

Rycina 11

Metody wykrywania chorych na gruźlicę układu oddechowego / płuc w Polsce w latach 1970-2018.

Methods of case finding of respiratory / pulmonary tuberculosis, Poland 1970-2018.

* Do 2000 roku badania radiofotograficzne

* Until 2000 - MMR

Tabela LXV

Ranking województw wg udziału chorych na gruźlicę płuc potwierdzoną oraz niepotwierdzoną bakteriologicznie, wykrytych z objawów chorobowych (wśród - odpowiednio - wszystkich chorych na gruźlicę płuc potwierdzoną bakteriologicznie lub wszystkich chorych na gruźlicę płuc niepotwierdzoną bakteriologicznie) w Polsce w 2018 roku.

Rank-list of voivodeships by percentage of pulmonary TB cases detected by symptoms in culture positive and culture negative pulmonary TB cases. Poland 2018.

Województwa Voivodeships	culture+	culture(-)	Ranking województw Rank-list	culture+	Ranking województw Rank-list	culture (-)
Polska	96,3	96,2	Polska	96,3	Polska	96,2
1. Dolnośląskie	96,8	95,8	1. Pomorskie	99,6	1. Kujawsko-pomorskie	100,0
2. Kujawsko-pomorskie	97,8	100,0	2. Zach.-pomorskie	99,4	2. Lubuskie	100,0
3. Lubelskie	97,1	98,8	3. Warm.-mazurskie	98,8	3. Opolskie	100,0
4. Lubuskie	96,3	100,0	4. Kujawsko-pomorskie	97,8	4. Podlaskie	100,0
5. Łódzkie	93,1	93,8	5. Podkarpackie	97,4	5. Pomorskie	100,0
6. Małopolskie	96,2	98,3	6. Lubelskie	97,1	6. Warm.-mazurskie	100,0
7. Mazowieckie	95,0	92,3	7. Dolnośląskie	96,8	7. Zach.-pomorskie	100,0
8. Opolskie	94,6	100,0	8. Śląskie	96,4	8. Lubelskie	98,8
9. Podkarpackie	97,4	98,0	9. Lubuskie	96,3	9. Małopolskie	98,3
10. Podlaskie	96,1	100,0	10. Małopolskie	96,2	10. Podkarpackie	98,0
11. Pomorskie	99,6	100,0	11. Podlaskie	96,1	11. Śląskie	96,8
12. Śląskie	96,4	96,8	12. Mazowieckie	95,0	12. Dolnośląskie	95,8
13. Świętokrzyskie	94,7	92,6	13. Świętokrzyskie	94,7	13. Łódzkie	93,8
14. Warm.-mazurskie	98,8	100,0	14. Opolskie	94,6	14. Świętokrzyskie	92,6
15. Wielkopolskie	94,4	88,9	15. Wielkopolskie	94,4	15. Mazowieckie	92,3
16. Zach.-pomorskie	99,4	100,0	16. Łódzkie	93,1	16. Wielkopolskie	88,9

Tabela LXVI

Umieralność z powodu wybranych przyczyn w Polsce w latach: 1980, 1990, 2000, 2017.
Współczynniki na 100.000 ludności.
Mortality by selected causes. Poland 1980-2017.
Rates per 100.000 population.

Przyczyna zgonu (Deaths by causes)	1980		1990		2000		2017	
	Liczby N.	Współ. R.	Liczby N.	Współ. R.	Liczby N.	Współ. R.	Liczby N.	Współ. R.
Zgony z powodu wszystkich przyczyn (Death from all causes)	350.203	984,3	388.440	1.019,0	368.028	952,3	402.852	1.048,5
Gruźlica ogółem (A15-A19) (Tuberculosis total)	2.945	8,3	1.349	3,5	1.041	2,7	490	1,3
w tym: gruźlica płuc (A15-A16) (Pulmonary TB)	2.867	8,1	1.318	3,4	1.016	2,6	468	1,2
Nowotwory ogółem (C00-D48) (Cancer total)	60.936	171,3	73.741	193,4	86.272	223,2	106.941	278,3
w tym: nowotwory układu oddechowego (C30-C34) (Cancer of respiratory tract)	13.377	37,6	19.301	50,6	21.752	56,3	25.077	65,3
Choroby układu krążenia (I00-I99) (Cardiovascular diseases)	168.785	474,4	203.614	534,2	175.407	453,9	167.075	434,8
Choroby układu oddechowego (J00-J99) (Respiratory diseases)	19.533	54,9	15.675	41,1	18.310	47,4	26.309	68,5
Choroby układu trawiennego (K00-K93) (Digestive tract diseases)	12.646	35,5	12.001	31,5	14.653	37,9	16.723	43,5
Wypadki i zatrucia (V01-Y98) (Accidents and poisonings)	26.996	75,9	29.817	78,2	25.763	66,7	19.250	50,1

Tabela LXVII

**Umieralność z powodu chorób układu oddechowego wg wybranych przyczyn w Polsce
w latach 1980, 1990, 2000, 2017. Współczynniki na 100.000 ludności.
Mortality from selected respiratory diseases – Poland 1980, 1990, 2000, 2017.
Rates per 100.000 population.**

Przyczyny zgonu Causes of death	1980		1990		2000		2017	
	Liczby N.	Współ. R.	Liczby N.	Współ. R.	Liczby N.	Współ. R.	Liczby N.	Współ. R.
Choroby układu oddechowego łącznie z gruźlicą i nowotworami układu oddechowego Respiratory diseases – total (including pulmonary tuberculosis, cor pulmonale and cancer of respiratory organs)	46.301	130,2	43.372	113,8	44.298	114,6	52.743	137,3
<u>z tego (of which):</u>	2.867	8,1	1.318	3,4	1.016	2,6	468	1,2
- gruźlica układu oddechowego (pulmonary TB) A15-A16								
- nowotwory narządów oddechowych (cancer of respiratory organs) C30-C34	13.377	37,6	19.301	50,6	21.752	56,3	25.077	65,3
- zespół serca płucnego cor pulmonale syndrom I-27	10.524	29,6	7.078	18,6	3.220	8,3	889	2,3
- choroby układu oddechowego (respiratory diseases) J00-J99	19.533	54,9	15.675	41,1	18.310	47,4	26.309	68,5
<u>w tym:</u> - ostre zapalenie górnych dróg oddechowych (acute respiratory infections) J00-J06	150	0,4	111	0,3	16	0,0	23	0,1
- zapalenie płuc (pneumonia) J12-J18	7.750	21,8	5.741	15,1	8.630	22,3	15.974	41,6
- grypa (influenza) J10 – J11	174	0,5	43	0,1	358	0,9	79	0,2
Przewlekłe choroby dolnych dróg oddechowych Chronic lower respir. tract. dis. J40 – J44	6.711	18,8	6.478	17,1	6.132	15,9	6.767	17,6
Astma/ asthma J45 – J46	3.441	9,7	2.342	6,1	1.390	3,6	543	1,4

Tabela LXVIII

Umieralność z powodu przewlekłych chorób dolnych dróg oddechowych (J40 - J44) i astmy oskrzelowej w Polsce w latach 1980, 1990, 2000, 2017. Współczynniki na 100.000 ludności.

Mortality from chronic lower respiratory tract diseases (J40-J44) and asthma. Poland 1980, 1990, 2000, 2017.

Rates per 100.000 population.

Przyczyny zgonu Causes of death	1980			1990			2000			2017		
	Liczby N.	Współ. R.	%	Liczby N.	Współ. R.	%	Liczby N.	Współ. R.	%	Liczby N.	Współ. R.	%
przewlekłe choroby dolnych dróg oddechowych J40 – J44 chronic lower respir. tract. dis.	6.711	18,8	66,1	6.478	17,1	73,4	6.132	15,9	81,5	6.767	17,6	92,6
w tym: przewlekłe zapalenie oskrzeli i POChP J41,42, J44 chronic bronchitis and COPD	4.355	12,2	42,9	5.322	14,0	60,3	5.778	15,0	76,8	6.693	17,4	91,6
rozedma płuc J43 emphysema	2.301	6,5	22,7	1.132	3,0	12,8	345	0,9	4,6	70	0,2	1,0
zapalenie oskrzeli nieostre i nieprzewlekłe J40 bronchitis not spec. as acute or chronic	55	0,1	0,5	24	0,06	0,3	9	0,0	0,1	4	0,01	0,1
astma oskrzelowa J45-J46 asthma	3.441	9,7	33,9	2.342	6,1	26,6	1.390	3,6	18,5	543	1,4	7,4

Tabela LXIX

Umieralność z powodu zapalenia płuc (J12-J18) w Polsce w latach 1965 – 2017 w wybranych grupach wieku wg płci.

Współczynniki na 100.000 ludności.

Mortality from pneumonia by sex and age groups. Poland 1965-2017. Rates per 100.000 population.

Rok	Wiek		Ogółem Total	< 1	1 - 9	10 - 19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	≥70
	Płeć											
1965	Mężcz.	M	31,9	864,3	9,4	1,2	1,7	2,9	5,5	16,6	58,3	256,5
	Kobiety	F	25,8	641,7	9,2	1,0	1,2	1,6	3,7	9,6	33,8	188,9
	Razem	T	28,7	756,0	9,3	1,1	1,4	2,2	4,5	12,8	44,4	213,4
1970	Mężcz.	M	31,2	701,2	6,7	1,8	2,0	2,9	7,9	22,7	67,7	258,9
	Kobiety	F	26,9	551,1	6,9	1,4	1,9	2,2	4,1	11,3	39,7	194,4
	Razem	T	29,0	628,2	6,8	1,6	2,0	2,6	5,9	16,5	52,0	217,7
1980	Mężcz.	M	23,6	181,7	1,9	1,2	1,4	3,2	8,6	17,4	54,6	234,2
	Kobiety	F	20,1	153,6	2,6	1,0	1,3	1,8	3,8	8,0	25,1	162,9
	Razem	T	21,8	184,1	3,3	1,2	1,7	2,5	6,2	12,3	38,1	189,1
1990	Mężcz.	M	16,2	78,3	1,4	0,9	1,6	3,5	6,6	15,5	33,0	197,7
	Kobiety	F	14,0	69,5	1,3	0,5	1,0	1,5	2,8	6,1	16,0	126,4
	Razem	T	15,1	74,0	1,4	0,7	1,3	2,5	4,7	10,6	23,3	151,5
2000	Mężcz.	M	21,6	24,9	1,2	0,9	1,0	2,9	7,8	12,5	40,6	253,1
	Kobiety	F	23,0	18,3	0,5	0,5	0,6	1,4	2,1	6,0	17,7	198,0
	Razem	T	22,3	21,7	0,9	0,6	0,9	2,1	5,0	9,1	27,8	217,6
2017	Mężcz.	M	43,9	13,1	1,0	1,2	1,4	3,3	9,8	25,5	60,5	381,2
	Kobiety	F	39,4	6,9	0,6	0,9	1,1	1,9	3,2	7,2	21,9	261,8
	Razem	T	41,6	10,1	0,8	1,0	1,2	2,6	6,5	16,1	39,5	305,2

Tabela LXX

**Umieralność z powodu przewlekłych chorób dolnych dróg oddechowych (J40-J44) w Polsce w latach 1965 – 2017
wg płci i wieku. Współczynniki na 100.000 ludności.**

*Mortality from chronic lower respiratory tract diseases (J40-J44) by sex and age groups. Poland 1965-2017.
Rates per 100.000 population.*

Rok	Wiek		Ogółem	< 20	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	≥70
	Płeć									
1965	Mężcz.	M	19,2	24,2	1,0	2,1	3,1	9,7	32,9	135,5
	Kobiety	F	15,1	18,1	0,6	0,8	2,0	5,6	18,1	103,0
	Razem	T	17,1	21,2	0,8	1,4	2,5	7,5	24,5	114,8
1970	Mężcz.	M	22,7	1,3	0,3	0,9	3,4	26,1	111,4	323,8
	Kobiety	F	9,9	0,6	0,2	0,2	0,9	5,0	23,5	120,3
	Razem	T	16,1	1,0	0,2	0,5	2,1	14,6	62,1	194,1
1980	Mężcz.	M	28,1	0,4	0,2	0,5	6,3	28,5	116,3	352,5
	Kobiety	F	10,1	0,3	0,1	0,2	1,0	6,3	21,8	93,7
	Razem	T	18,9	0,3	0,1	0,3	3,6	16,5	62,1	173,9
1990	Mężcz.	M	25,7	0,1	0,1	0,5	3,2	26,6	100,4	331,2
	Kobiety	F	8,7	0,1	0,2	0,4	1,1	5,4	19,5	76,4
	Razem	T	17,0	0,1	0,1	0,4	2,1	15,5	54,3	166,1
2000	Mężcz.	M	23,7	0,1	0,1	0,3	1,5	13,5	82,1	266,6
	Kobiety	F	8,5	0,0	0,0	0,0	0,6	5,3	16,5	62,3
	Razem	T	15,9	0,0	0,0	0,2	1,1	9,2	45,3	135,0
2017	Mężcz.	M	23,0	-	-	0,1	0,9	9,3	42,8	204,0
	Kobiety	F	12,5	-	-	0,0	0,6	3,6	22,5	67,6
	Razem	T	17,6	-	-	0,1	0,7	6,4	31,7	117,2

Tabela LXXI

**Umieralność z powodu przewlekłej obturacyjnej choroby płuc (J44) w Polsce w latach 1999 – 2017
wg płci i wieku. Współczynniki na 100.000 ludności.**

Mortality from chronic obstructive pulmonary disease (J44) by sex and age groups. Poland 1999-2017. Rates per 100.000 population.

Rok	Wiek		Ogółem		< 20		20-29		30-39		40-49		50-59		60-69		≥70	
	Płeć		L	Wsp.	L	Wsp.	L	Wsp.	L	Wsp.	L	Wsp.	L	Wsp.	L	Wsp.	L	Wsp.
1999	Mężcz.	M	3039	16,2	-	-	1	0,0	6	0,2	40	1,3	192	10,2	910	61,4	1890	179,2
	Kobiety	F	1102	5,5	2	0,0	-	-	-	-	20	0,6	63	3,1	243	12,8	774	40,3
	Razem	T	4141	10,7	2	0,0	1	0,0	6	0,1	60	1,0	255	6,5	1153	34,2	2664	89,5
2000	Mężcz.	M	3402	18,1	2	0,0	-	-	8	0,3	37	1,2	205	10,4	971	66,3	2179	198,8
	Kobiety	F	1229	6,2	2	0,0	1	0,0	1	0,0	14	0,4	88	4,1	243	13,0	880	44,4
	Razem	T	4631	12,0	4	0,0	1	0,0	9	0,2	51	0,8	293	7,1	1214	36,4	3059	99,3
2006	Mężcz.	M	4850	26,3	-	-	-	-	6	0,2	62	2,3	325	12,2	906	67,2	3551	279,1
	Kobiety	F	1877	9,5	1	0,0	2	0,1	-	-	25	0,9	136	4,7	283	16,5	1430	62,3
	Razem	T	6727	17,6	1	0,0	2	0,0	6	0,1	87	1,6	461	8,3	1189	38,9	4981	139,6
2009	Mężcz.	M	5419	29,4	-	-	3	0,1	3	0,1	42	1,7	397	14,3	998	65,3	3976	297,1
	Kobiety	F	2417	12,3	-	-	-	-	2	0,1	16	0,6	189	6,3	389	20,5	1821	75,5
	Razem	T	7836	20,5	-	-	3	0,0	5	0,1	58	1,2	586	10,1	1387	40,5	5797	154,6
2017	Mężcz.	M	4197	22,6	-	-	-	-	3	0,1	23	0,9	216	8,8	968	41,7	2987	201,0
	Kobiety	F	2454	12,4	-	-	-	-	1	0,0	16	0,6	90	3,5	606	22,0	1741	66,9
	Razem	T	6651	17,3	-	-	-	-	4	0,1	39	0,7	306	6,1	1574	31,0	4728	115,6

Tabela LXXII

Umieralność z powodu astmy (J45-J46) w Polsce w latach 1965 – 2017 wg płci i wieku.

Współczynniki na 100.000 ludności.

Mortality from asthma by sex and age groups. Poland 1965-2017. Rates per 100.000.

Rok	Wiek		Ogółem	< 1	1 - 9	10 - 19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	≥ 70
	Płeć											
1965	Mężcz.	M	21,0	2,1	0,2	0,1	0,3	0,8	2,9	24,1	118,8	364,8
	Kobiety	F	10,3	2,6	0,1	0,1	0,1	0,5	2,2	6,2	29,2	145,5
	Razem	T	15,5	2,4	0,2	0,1	0,2	0,6	2,5	14,5	68,1	225,0
1970	Mężcz.	M	19,7	1,1	0,1	0,1	0,3	0,7	2,7	19,1	94,7	303,0
	Kobiety	F	9,0	0,8	0,1	0,1	0,2	0,8	1,0	6,4	23,4	102,5
	Razem	T	14,2	0,9	0,1	0,1	0,3	0,7	2,0	12,2	54,9	174,8
1980	Mężcz.	M	13,8	-	0,04	0,2	0,3	0,6	2,8	13,3	53,1	179,8
	Kobiety	F	5,7	-	0,1	0,1	0,2	0,6	1,5	4,2	12,2	50,1
	Razem	T	9,7	-	0,1	0,2	0,3	0,6	2,1	8,4	29,8	97,8
1990	Mężcz.	M	8,4	0,4	0,1	0,2	0,2	0,4	1,3	9,7	29,9	108,2
	Kobiety	F	4,0	-	-	0,3	0,4	0,4	1,0	3,0	9,0	32,0
	Razem	T	6,1	0,2	0,05	0,3	0,3	0,4	1,1	6,2	18,0	58,9
2000	Mężcz.	M	4,2	0,5	-	0,2	0,2	0,3	1,3	4,2	12,5	42,3
	Kobiety	F	3,0	-	0,05	-	0,1	0,4	1,0	3,2	8,1	16,8
	Razem	T	3,6	0,3	0,02	0,1	0,2	0,4	1,1	3,7	10,0	25,9
2017	Mężcz.	M	1,2	0,5	0,1	-	0,0	0,1	0,3	1,1	2,6	7,8
	Kobiety	F	1,6	-	-	-	0,0	-	0,3	1,0	2,3	8,8
	Razem	T	1,4	0,3	0,0	-	0,0	0,0	0,3	1,0	2,4	8,4

Tabela LXXIII

Zachorowania i zgony z powodu nowotworów złośliwych w Polsce w latach 1960-2016.
Registered new cases and mortality from cancers (all sites, respiratory organs and lung). Poland 1960-2016.

Lata Years	Nowe zachorowania wg Międzynarodowej Klasyfikacji Registered new cases - absolute numbers			Zgony wg Międzynarodowej Klasyfikacji Deaths - absolute numbers		
	C00 – D09 cancer total	C30-C34 resp. cancer	C33-C34 trachea and lung cancer	C00-D09 cancer total	C30-C34 respir. cancer	C33-C34 trachea and lung cancer
1960	29.421	2.725	2.055	26.402	2.826	2.600
1965	37.644	4.601	3.676	38.970	5.213	4.693
1970	56.090	8.801	6.812	44.888	7.606	6.644
1975	61.464	10.871	8.446	51.768	10.415	9.174
1980	64.959	12.958	10.567	59.698	13.377	11.958
1985	76.938	16.651	13.804	66.980	16.565	14.823
1990	83.470	19.426	16.509	72.914	19.301	17.344
1991	92.552	20.881	17.755	73.959	19.644	17.749
1992	94.861	21.121	17.891	73.864	19.534	17.540
1993	103.459	23.151	19.738	75.690	20.270	18.295
1994	103.167	22.925	19.608	76.403	20.455	18.431
1995	105.186	23.213	19.949	78.094	21.103	19.036
2003	121.144	23.328	20.597	88.305	22.719	21.035
2004	121.300	22.997	20.359	89.815	22.980	21.206
2005	125.672	22.862	20.102	90.396	23.334	21.515
2006	126.019	22.864	20.286	91.632	23.653	21.775
2007	128.883	22.553	19.946	92.936	23.934	22.149
2008	131.063	22.094	19.493	93.060	24.254	22.523
2009	138.032	23.305	20.643	93.297	24.049	22.348
2010	140.564	23.304	20.871	92.611	24.026	22.374
2011	144.336	23.254	20.837	92.198	23.830	22.251
2012	152.855	24.441	21.870	94.740	24.232	22.650
2013	156.487	24.031	21.556	94.125	24.328	22.655
2014	159.208	24.605	22.032	95.565	24.870	23.210
2015	163.281	24.797	21.997	100.601	25.516	23.745
2016	164.140	24.703	22.232	99.965	25.584	23.833

Źródło: Nowotwory złośliwe w Polsce. Centrum Onkologii - Zakład Organizacji Walki z Rakiem i Epidemiologii Nowotworów

Tabela LXXIV

Zapadalność i umieralność z powodu wszystkich nowotworów złośliwych, nowotworów narządów oddechowych i płuca w Polsce w latach 1960-2016. Współczynniki na 100.000 ludności. Incidence and mortality from cancer (all sites, respiratory organs and lung). Poland 1960-2016. Rate per 100.000 population.

Lata Years	Zapadalność / Notification Rate			Umieralność / Mortality		
	C00 – D09 cancer total	C30-C34 resp. org. cancer	C33-C34 trachea and lung cancer	C00-D09 cancer total	C30-C34 resp. org. cancer	C33-C34 trachea and lung cancer
1960	98,4	9,1	6,8	89,3	9,5	8,7
1965	119,5	14,6	11,7	123,7	16,6	14,9
1970	172,4	27,1	20,9	138,0	23,4	20,4
1975	180,7	32,0	24,8	152,2	30,6	27,0
1980	182,6	36,4	29,7	167,8	37,6	33,6
1985	206,8	44,8	37,1	180,0	44,5	39,8
1990	219,0	51,0	43,3	191,3	50,6	45,5
1991	242,0	54,6	46,4	193,4	51,4	46,4
1992	247,2	55,0	46,6	192,5	50,9	45,7
1993	269,0	60,2	51,3	196,8	52,7	47,6
1994	267,7	59,5	50,9	198,2	53,1	47,8
1995	272,6	60,2	51,7	202,4	54,7	49,3
2003	317,1	61,1	53,8	231,2	59,5	55,0
2004	317,7	60,2	53,3	235,2	60,2	55,5
2005	329,3	59,9	52,7	236,9	61,1	56,4
2006	330,5	60,0	53,2	240,3	62,0	57,1
2007	338,1	59,2	52,3	243,8	62,8	58,1
2008	343,9	58,0	51,2	244,2	63,6	59,1
2009	361,8	61,1	54,1	244,5	63,0	58,6
2010	364,9	60,5	54,2	240,4	62,4	58,1
2011	374,6	60,4	54,1	239,3	61,9	57,8
2012	396,7	63,4	56,8	245,9	62,9	58,8
2013	406,4	62,4	56,0	244,5	63,2	58,8
2014	413,7	63,9	57,2	248,3	64,6	60,3
2015	424,6	64,5	57,2	261,6	66,4	61,7
2016	427,1	64,3	57,9	260,1	66,6	62,0

Źródło: Nowotwory złośliwe w Polsce. Centrum Onkologii - Zakład Organizacji Walki z Rakiem i Epidemiologii Nowotworów

Tabela LXXV

Zachorowania i zgony z powodu nowotworów złośliwych układu oddechowego wg płci w Polsce w latach 1960-2016.
Registered new cases and mortality from respiratory organs and lung cancer by sex. Poland 1960-2016.

Lata years	Nowe zachorowania New cases – absolute numbers				Zgony Deaths – absolute numbers			
	C30-C34		C33-C34		C30-C34		C33-C34	
	M (M)	K (F)	M (M)	K (F)	M (M)	K (F)	M (M)	K (F)
1960	2.290	435	1.700	355	2.267	559	2.080	520
1965	3.825	776	3.047	629	4.316	897	3.880	813
1970	7.527	1.274	5.805	1.007	6.396	1.210	5.625	1.019
1975	9.334	1.537	7.228	1.218	8.809	1.606	7.807	1.367
1980	11.169	1.789	9.063	1.504	11.357	2.020	10.146	1.812
1985	14.282	2.369	11.773	2.031	14.147	2.418	12.618	2.205
1990	16.410	3.016	13.832	2.677	16.260	3.041	14.539	2.805
1991	17.427	3.454	14.726	3.029	16.494	3.150	14.852	2.897
1992	17.664	3.457	14.867	3.024	16.431	3.103	14.688	2.852
1993	19.194	3.957	16.242	3.496	16.907	3.363	15.193	3.102
1994	18.828	4.097	15.972	3.636	16.995	3.460	15.250	3.181
1995	19.000	4.213	16.211	3.738	17.467	3.636	15.686	3.350
2003	18.123	5.205	15.762	4.781	17.814	4.905	16.301	4.688
2004	18.026	4.971	15.741	4.618	18.138	4.842	16.565	4.641
2005	17.644	5.218	15.289	4.813	18.165	5.169	16.562	4.953
2006	17.403	5.461	15.200	5.086	18.327	5.326	16.658	5.117
2007	16.935	5.618	14.683	5.263	18.172	5.761	16.583	5.566
2008	16.365	5.729	14.161	5.332	18.379	5.875	16.880	5.643
2009	17.002	6.303	14.731	5.912	17.884	6.165	16.392	5.956
2010	16.888	6.416	14.819	6.052	17.637	6.389	16.204	6.170
2011	16.610	6.644	14.544	6.293	17.377	6.453	15.988	6.263
2012	17.372	7.069	15.197	6.673	17.567	6.665	16.206	6.444
2013	16.682	7.349	14.631	6.925	17.427	6.901	16.002	6.653
2014	16.849	7.756	14.699	7.333	17.280	7.590	15.847	7.363
2015	16.797	8.000	14.479	7.518	17.755	7.761	16.261	7.484
2016	16.558	8.145	14.487	7.745	17.704	7.880	16.190	7.643

Źródło: Nowotwory złośliwe w Polsce. Centrum Onkologii - Zakład Organizacji Walki z Rakiem i Epidemiologii Nowotworów

Tabela LXXVI

**Zapadalność i umieralność z powodu nowotworów złośliwych układu oddechowego wg płci
w Polsce w latach 1960-2016. Współczynniki na 100.000 ludności.**

Incidence and mortality from respiratory organs and lung cancer by sex. Poland 1960-2016. Rates per 100.000 population.

Lata Years	Zapadalność (<i>Incidence</i>)				Umieralność (<i>Mortality</i>)			
	C30-C34		C33-C34		C30-C34		C33-C34	
	M (M)	K (F)	M (M)	K (F)	M (M)	K (F)	M (M)	K (F)
1960	15,9	2,8	11,8	2,3	15,7	3,6	14,4	3,4
1965	25,0	4,8	19,9	3,9	28,1	5,6	25,3	5,0
1970	47,7	7,6	36,8	6,0	40,5	7,2	35,6	6,1
1975	56,4	8,8	43,7	7,0	53,2	9,1	47,2	7,8
1980	64,5	9,8	52,3	8,2	65,5	11,1	58,5	9,9
1985	78,8	12,5	64,9	10,7	77,9	12,7	69,5	11,6
1990	88,4	15,4	74,5	13,7	87,6	15,6	78,3	14,4
1991	93,5	17,6	79,0	15,4	88,5	16,1	79,7	14,8
1992	94,6	17,6	79,6	15,4	87,9	15,7	78,6	14,5
1993	102,5	20,1	86,7	17,7	90,2	17,0	81,1	15,7
1994	100,3	20,7	85,1	18,4	90,6	17,5	81,3	16,1
1995	101,2	21,3	86,3	18,9	93,0	18,4	83,5	16,9
2003	98,0	26,4	85,2	24,4	96,3	24,9	88,3	23,9
2004	97,6	25,2	85,2	23,4	98,2	24,6	85,2	23,4
2005	95,6	26,5	82,8	24,4	98,4	26,2	89,7	25,1
2006	94,4	27,7	82,4	25,8	99,4	27,0	90,4	26,0
2007	92,0	28,5	79,7	26,7	98,7	29,2	90,0	28,3
2008	88,9	29,1	76,9	27,1	99,8	29,8	91,7	28,6
2009	92,3	31,9	80,0	30,0	97,1	31,2	89,0	30,2
2010	90,6	32,3	79,5	30,5	94,6	32,2	86,9	31,1
2011	89,1	33,4	78,0	31,7	93,2	32,5	85,7	31,5
2012	93,1	35,6	81,5	33,6	94,2	33,5	86,9	32,4
2013	89,5	37,0	78,5	34,9	93,5	34,7	85,9	33,5
2014	90,5	39,1	78,9	36,9	92,8	38,2	85,1	37,1
2015	90,3	40,3	77,8	37,9	95,4	39,1	87,4	37,7
2016	89,1	41,1	77,9	39,0	95,2	39,7	87,1	38,5

Zródło: Nowotwory złośliwe w Polsce. Centrum Onkologii - Zakład Organizacji Walki z Rakiem i Epidemiologii Nowotworów

Tabela LXXVII

Zapadalność na nowotwory złośliwe płuca (C34) wg płci i wieku w Polsce w latach 1960-2016.

Współczynniki na 100.000 ludności.

Lung cancer notification rates by age groups and sex. Poland 1960-2016. Rates per 100.00 population.

Wiek, płeć Rok	Ogółem		< 20		20 - 29		30 - 39		40 - 49		50 - 59		60 - 69		70 - 79		> 80	
	Mężcz. M	Kobiety F	Mężcz. M	Kobiety F	Mężcz. M	Kobiety F	Mężcz. M	Kobiety F	Mężcz. M	Kobiety F	Mężcz. M	Kobiety F	Mężcz. M	Kobiety F	Mężcz. M	Kobiety F	Mężcz. M	Kobiety F
1960	11,8	2,3	0,3	0,1	2,9	0,4	2,3	0,7	11,7	2,2	44,1	6,3	74,7	12,4	57,6	8,3	36,9	6,0
1970	36,8	6,0	0,0	0,1	0,4	0,1	4,3	1,3	28,9	4,3	95,6	11,1	228,6	24,3	242,5	35,4	177,1	36,2
1980	52,3	8,2	0,1	0,1	0,6	0,2	5,3	1,3	42,8	4,8	148,2	17,5	256,0	30,7	346,2	40,0	223,1	36,5
1990	74,5	13,7	0,1	0,1	0,5	0,2	5,5	1,9	42,5	9,0	204,3	23,5	392,5	48,9	420,4	69,9	335,6	61,3
2000	81,5	20,8	0,0	0,2	0,4	0,5	3,6	1,6	36,7	14,2	155,3	41,4	390,7	64,6	513,1	77,3	360,7	75,6
2002	81,9	22,2	0,0	0,1	0,5	0,3	2,6	1,3	35,0	13,8	150,1	46,8	378,3	66,1	492,3	77,7	373,2	72,7
2003	85,2	24,3	0,0	0,0	0,3	0,1	3,1	1,6	33,9	14,9	154,5	50,8	378,0	70,9	525,2	84,3	398,1	76,7
2004	85,2	23,4	0,0	0,0	0,5	0,4	2,8	1,3	34,6	14,2	149,2	46,5	376,9	67,6	516,9	81,2	382,0	76,9
2005	82,8	24,4	0,1	0,1	0,5	0,3	2,3	1,4	29,5	14,0	147,1	50,3	362,4	72,1	498,0	79,9	354,7	72,1
2006	82,4	25,8	0,1	0,0	0,3	0,1	2,4	1,5	28,8	13,8	142,5	51,5	351,3	77,1	485,3	82,2	371,4	78,6
2007	79,7	26,7	0,0	0,1	0,2	0,3	1,9	1,4	28,0	12,4	136,7	54,3	324,5	83,7	464,2	81,6	348,6	69,5
2008	76,9	27,1	0,0	0,0	0,2	0,3	2,0	1,1	23,1	11,2	128,3	53,2	307,6	88,6	441,8	79,2	345,2	69,8
2009	80,0	30,0	-	0,0	0,3	0,1	1,4	1,5	23,1	11,8	132,7	55,9	311,4	95,4	452,8	91,5	345,3	79,8
2010	79,5	30,5	0,0	0,0	0,4	0,1	1,6	1,2	19,8	9,6	124,8	55,5	310,3	104,0	447,3	91,6	338,8	69,0
2011	77,9	31,6	0,0	0,0	0,5	0,3	1,4	1,0	17,3	10,2	113,8	54,9	298,0	108,5	448,9	93,7	331,9	70,0
2012	81,4	33,5	0,0	0,0	0,3	0,3	1,7	1,4	16,0	8,9	116,8	52,7	314,3	114,4	438,7	103,0	355,7	78,2
2013	78,4	34,8	0,0	-	0,4	0,3	1,3	1,1	13,4	7,9	106,0	52,6	299,3	123,8	425,1	107,4	339,8	68,6
2014	78,8	36,9	0,0	-	0,2	0,3	1,2	1,0	14,1	7,5	102,9	51,1	289,1	128,2	428,7	115,7	344,6	79,1
2015	77,7	37,8	0,0	-	0,4	0,3	1,3	1,3	11,5	7,5	96,5	50,0	285,2	131,1	414,5	118,7	331,6	75,2
2016	77,8	39,0	0,0	0,0	0,3	0,3	1,4	1,0	10,5	7,1	90,0	49,0	287,2	130,9	413,5	134,9	300,9	68,5

Źródło: Nowotwory złośliwe w Polsce. Centrum Onkologii - Zakład Organizacji Walki z Rakiem i Epidemiologii Nowotworów

Tabela LXXVIII

Umieralność z powodu nowotworów złośliwych płuca (C34) wg płci i wieku w Polsce w latach 1960-2016.

Współczynniki na 100.000 ludności. Lung cancer mortality rates by age groups and sex. Poland 1960-2016. Rates per 100.00 population.

Wiek, płeć Rok	Ogółem		< 20		20 - 29		30 - 39		40 - 49		50 - 59		60 - 69		70 - 79		> 80	
	Mężcz. M	Kobiety F.	Mężcz. M	Kobiety F.	Mężcz. M	Kobiety F.	Mężcz. M	Kobiety F.	Mężcz. M	Kobiety F.	Mężcz. M	Kobiety F.	Mężcz. M	Kobiety F.	Mężcz. M	Kobiety F.	Mężcz. M	Kobiety F.
1960	14,4	3,4	0,2	0,1	0,6	0,4	1,7	1,2	11,7	3,6	48,5	7,2	104,1	16,8	106,4	19,1	50,1	14,1
1970	35,6	6,1	0,2	0,2	0,3	0,1	3,8	0,9	24,0	4,2	89,8	10,9	223,0	25,0	258,6	37,5	159,5	35,1
1980	58,5	9,9	0,0	0,0	0,6	0,4	4,4	0,7	44,2	5,4	154,6	20,1	306,3	37,5	410,0	51,6	228,9	44,6
1990	78,3	14,4	0,0	0,1	0,3	0,5	4,8	1,7	39,5	8,4	208,6	24,2	415,6	52,1	478,6	73,9	355,7	60,9
2000	85,1	20,2	0,0	0,0	0,3	0,2	2,5	1,3	33,7	12,8	146,0	36,2	411,3	61,2	577,4	81,8	416,8	87,3
2003	88,3	23,9	0,0	-	0,2	0,1	2,0	0,1	31,9	12,4	140,5	41,8	397,9	68,4	583,0	96,0	465,1	92,7
2004	89,6	23,6	0,0	0,0	0,2	0,2	2,3	0,6	30,4	12,0	142,7	42,2	390,6	66,3	589,8	89,0	474,8	95,9
2005	89,7	25,1	-	0,0	0,2	0,0	1,7	1,0	29,3	12,9	139,9	44,7	388,7	71,6	573,5	90,7	498,3	99,0
2006	90,4	26,0	0,0	0,0	0,0	0,1	1,7	1,1	26,7	11,2	139,3	43,7	383,5	78,7	572,6	90,8	487,4	102,5
2007	90,0	28,3	-	-	0,1	0,1	1,9	0,6	25,8	11,3	136,6	49,3	350,6	83,4	582,1	96,4	488,9	106,1
2008	91,7	28,6	-	-	0,1	0,1	1,0	0,7	25,1	10,2	136,4	47,2	347,7	88,3	575,7	98,7	515,7	98,6
2009	89,0	30,2	-	0,0	0,1	0,1	1,0	0,7	21,4	10,8	129,3	48,8	327,2	91,1	559,2	101,4	493,0	103,9
2010	86,9	31,1	0,0	0,0	0,2	0,0	1,1	0,7	17,9	9,1	121,2	49,4	314,4	95,5	536,4	104,1	499,5	103,1
2011	85,6	31,5	0,0	0,0	0,1	0,0	1,0	0,6	18,3	7,2	115,8	50,8	304,0	94,3	514,8	108,1	489,3	97,2
2012	86,8	32,4	0,0	0,0	0,1	0,1	0,8	0,8	15,4	7,5	117,1	45,2	302,9	103,7	515,7	107,6	477,2	100,8
2013	85,8	33,5	-	-	0,1	0,1	0,6	0,7	12,9	6,6	108,2	47,8	304,9	106,0	493,9	110,7	475,2	96,7
2014	85,0	37,0	-	-	0,1	0,1	1,4	0,6	12,5	6,1	98,9	46,9	289,1	119,0	496,0	125,0	487,7	106,5
2015	87,3	37,7	0,0	-	0,1	0,1	0,9	0,6	10,7	5,3	98,9	45,8	296,8	119,3	493,8	128,3	493,9	106,9
2016	87,0	38,5	0,0	0,0	0,1	0,1	0,9	0,7	9,4	5,7	92,8	42,0	295,5	115,9	481,7	138,5	476,9	113,0

Źródło: Nowotwory złośliwe w Polsce. Centrum Onkologii - Zakład Organizacji Walki z Rakiem i Epidemiologii Nowotworów

Tabela LXXIX

Zachorowania i zgony na nowotwory złośliwe (C33-C34) - kobiety 2016 rok.
Współczynniki na 100.000 ludności.

Województwa	Zachorowania na nowotwory złośliwe w roku 2016				Zgony na nowotwory złośliwe w roku 2016			
	Ogółem C00-D09	Wsp.	Nowotwory C33-C34	Wsp.	Ogółem C00-D09	Wsp.	Nowotwory C33-C34	Wsp.
POLSKA	8.1620	411,5	7.745	39,0	44.712	225,4	7.643	38,5
1. Dolnośląskie	6.830	453,0	700	46,4	3.818	253,2	713	47,3
2. Kujawsko-pomorskie	4.862	452,5	648	60,3	2.530	235,5	477	44,4
3. Lubelskie	4.521	410,7	302	27,4	2.172	197,3	344	31,2
4. Lubuskie	2.067	395,8	198	37,9	1.077	206,2	210	40,2
5. Łódzkie	6.066	465,6	570	43,8	3.262	250,4	560	43,0
6. Małopolskie	6.449	371,1	465	26,8	3.629	208,8	491	28,3
7. Mazowieckie	9.831	351,9	941	33,7	6.388	228,6	1.159	41,5
8. Opolskie	2.031	395,6	146	28,4	876	170,6	138	26,9
9. Podkarpackie	3.990	367,6	256	23,6	1.977	182,1	238	21,9
10. Podlaskie	2.094	344,0	174	28,6	1.288	211,6	185	30,4
11. Pomorskie	5.485	462,7	559	47,2	2.719	229,4	562	47,4
12. Śląskie	9.704	410,7	988	41,8	5.854	247,8	897	38,0
13. Świętokrzyskie	2.941	457,7	235	36,6	1.490	231,9	210	32,7
14. Warmińsko-mazurskie	3.138	427,6	368	50,1	1.640	223,5	337	45,9
15. Wielkopolskie	7.942	444,8	744	41,7	3.934	220,3	719	40,3
16. Zachodnio-pomorskie	3.669	418,1	451	51,4	2.058	234,5	403	45,9

Źródło: Nowotwory złośliwe w Polsce. Centrum Onkologii - Zakład Organizacji Walki z Rakiem i Epidemiologii Nowotworów

Tabela LXXX

Zachorowania i zgony na nowotwory złośliwe (C33-C34) - mężczyźni 2016 rok.
Współczynniki na 100.000 ludności.

Województwa	Zachorowania na nowotwory złośliwe w roku 2016				Zgony na nowotwory złośliwe w roku 2016			
	Ogółem C00-D09	Wsp.	Nowotwory C33-C34	Wsp.	Ogółem C00-D09	Wsp.	Nowotwory C33-C34	Wsp.
POLSKA	82.520	443,9	14.487	77,9	55.253	297,2	16.190	87,1
1. Dolnośląskie	6.583	471,6	1.150	82,4	4.474	320,5	1.282	91,8
2. Kujawsko-pomorskie	4.993	494,3	1.015	100,5	3.101	307,0	929	92,0
3. Lubelskie	4.665	450,8	735	71,0	3.010	290,8	895	86,5
4. Lubuskie	1.974	398,6	377	76,1	1.522	307,3	460	92,9
5. Łódzkie	5.587	471,2	1.034	87,2	3.846	324,4	1.133	95,6
6. Małopolskie	6.800	415,0	1.041	63,5	4.486	273,8	1.254	76,5
7. Mazowieckie	9.710	378,9	1.646	64,2	7.561	295,0	2.311	90,2
8. Opolskie	2.011	418,0	308	64,0	1.136	236,1	303	63,0
9. Podkarpackie	4.666	448,0	691	66,4	2.591	248,8	675	64,8
10. Podlaskie	2.157	372,6	334	57,7	1.628	281,2	463	80,0
11. Pomorskie	5.815	516,4	982	87,2	3.353	297,8	980	87,0
12. Śląskie	9.852	447,5	1.808	82,1	6.998	317,8	1.880	85,4
13. Świętokrzyskie	3.241	529,7	574	93,8	2.006	327,8	604	98,7
14. Warmińsko-mazurskie	3.122	443,5	654	92,9	2.136	303,4	706	100,3
15. Wielkopolskie	7.925	468,3	1.366	80,7	4.879	288,3	1.469	86,8
16. Zachodnio-pomorskie	3.419	411,3	772	92,9	2.526	303,9	846	101,8

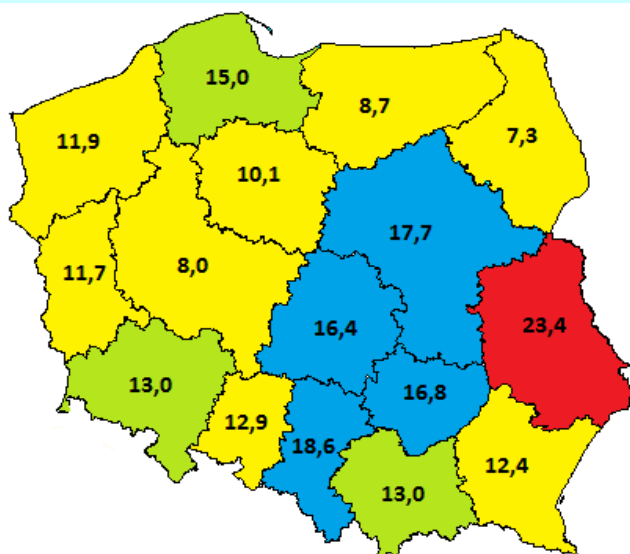
Źródło: Nowotwory złośliwe w Polsce. Centrum Onkologii - Zakład Organizacji Walki z Rakiem i Epidemiologii Nowotworów

Tabela LXXXI

Ludność Polski wg województw, płci i wieku – stan na 30 VI 2018 rok.
Population by sex, age groups and voivodeships. Poland 30 VI 2018.

Województwa voivodeships	Ogółem total	Mężcz. male	Kobiety female	Miasto urban	Wieś rural	Grupy wieku/ age groups				
						0 – 14	15 - 19	20 - 44	45 - 64	65 <
P O L S K A	38.413.139	18.583.636	19.829.503	23.095.195	15.317.944	5.845.145	1.845.167	14.005.699	10.098.434	6.618.694
1. Dolnośląskie	2.901.003	1.394.790	1.506.213	1.992.797	908.206	417.772	126.591	1.064.356	769.463	522.821
2. Kuj. - pomorskie	2.079.917	1.007.906	1.072.011	1.231.504	848.413	314.724	103.873	758.012	553.758	349.550
3. Lubelskie	2.121.613	1.028.225	1.093.388	986.960	1.134.653	312.133	107.978	768.996	557.071	375.435
4. Lubuskie	1.015.440	494.274	521.166	660.298	355.142	155.226	48.618	373.815	269.882	167.899
5. Łódzkie	2.470.610	1.177.206	1.293.404	1.547.823	922.787	352.455	111.940	865.970	666.169	474.076
6. Małopolskie	3.395.663	1.648.289	1.747.374	1.638.641	1.757.022	542.087	173.969	1.264.933	858.958	555.716
7. Mazowieckie	5.391.813	2.579.967	2.811.846	3.471.487	1.920.326	874.167	250.687	1.970.189	1.358.113	938.657
8. Opolskie	988.014	477.985	510.029	527.054	460.960	131.521	44.772	354.668	280.065	176.988
9. Podkarpackie	2.128.747	1.042.577	1.086.170	875.806	1.252.941	322.325	113.736	797.660	551.535	343.491
10. Podlaskie	1.182.677	576.410	606.267	718.685	463.992	171.755	58.655	430.925	319.631	201.711
11. Pomorskie	2.328.214	1.133.786	1.194.428	1.484.806	843.408	387.649	116.327	858.951	590.545	374.742
12. Śląskie	4.540.140	2.188.785	2.351.355	3.487.173	1.052.967	653.782	200.039	1.608.051	1.249.533	828.735
13. Świętokrzyskie	1.244.383	606.836	637.547	559.344	685.039	171.179	60.331	444.415	335.661	232.797
14. Warm.-mazurskie	1.431.299	700.195	731.104	845.086	586.213	219.364	73.776	528.761	386.404	222.994
15. Wielkopolskie	3.490.597	1.698.375	1.792.222	1.899.751	1.590.846	571.845	173.560	1.297.086	889.846	558.260
16. Zach. - pomorskie	1.703.009	828.030	874.979	1.167.980	535.029	247.161	80.315	618.911	461.800	294.822

Krótką charakterystyka sytuacji epidemiologicznej i realizacji programu zwalczania gruźlicy w Polsce w 2018r.

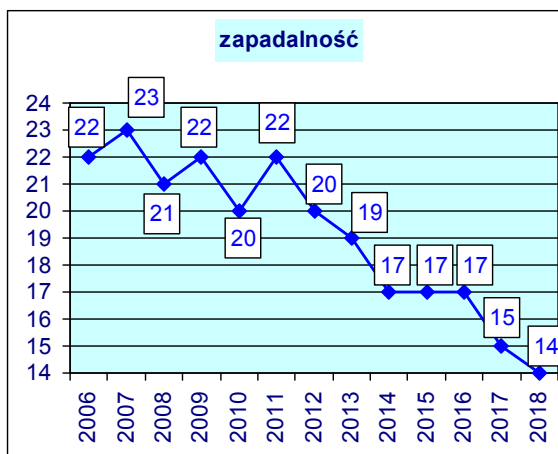
Powierzchnia w km2	312.695
Ludność 30 VI 2018	38 413 139
Produkt krajowy brutto PKB na 1 mieszkańca - 2016r.	48 432

Wykrywanie gruźlicy płuc

z objawów	96,3
z kontaktów	1,2
w badaniach profilaktycznych	1,3
w innych badaniach	1,3

Zapobieganie

% szczepionych noworodków	91,7
---------------------------	------

SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA

Zapadalność ogółem

liczba zachorowań	5487
współczynnik zapadalności	14,3
<i>w tym:</i>	
nowe zachorowania - liczba	4852
współczynnik	12,6
wznowy - liczba	635
współczynnik	1,7
gruźlica płuc - liczba	5244
współczynnik	13,7
gruźlica pozapłucna - liczba	243
współczynnik	0,6
% ogółu zachorowań	4,4%

zachorowania wśród dzieci

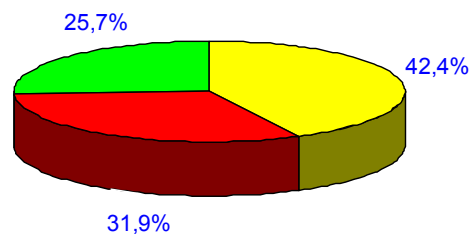
liczba	52
współczynnik	0,9

Zapadalność potw. bakteriologicznie

ogółem liczba	4075
współczynnik	10,6
% ogółu zachorowań	74,3%
<i>w tym:</i>	
gruźlica płuc - liczba	3935
współczynnik	10,2
% ogółu gruźlicy płuc	75,0%
gruźlica pozapłucna - liczba	140
współczynnik	0,4
% gruźlicy pozapłucnej	57,6%

Liczba chorych z lekoopornością na co najmniej 1 lek p/prątkowy	259
Liczba chorych z wielolekową lekoopornością	48

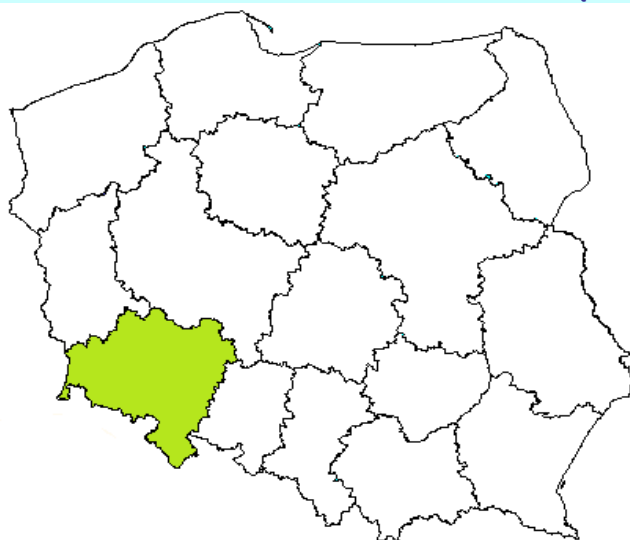
Struktura bakteriologiczna

Umieralność - 2017

liczba	490
współczynnik	1,3

Krótką charakterystyka sytuacji epidemiologicznej i realizacji programu zwalczania gruźlicy w woj. dolnośląskim w 2018r.

Powierzchnia w km2	19.947
Ludność 30 VI 2018	2 901 003
Produkt krajowy brutto PKB na 1 mieszkańca - 2016r.	53 659

SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA

Zapadalność ogółem

liczba zachorowań	377
współczynnik zapadalności	13
miejsce w rankingu	9
<i>w tym:</i>	
nowe zachorowania - liczba	326
współczynnik	11,2
wznowy - liczba	51
współczynnik	1,8
gruźlica płuc - liczba	366
współczynnik	12,6
gruźlica pozapłucna - liczba	11
współczynnik	0,4
% ogółu zachorowań	2,9%

zachorowania wśród dzieci

liczba	2
współczynnik	0,5

Zapadalność potw. bakteriologicznie

ogółem liczba	350
współczynnik	12,1
% ogółu zachorowań	92,8%
<i>w tym:</i>	
gruźlica płuc - liczba	342
współczynnik	11,8
% ogółu gruźlicy płuc	93,4%
miejsce w rankingu	1
gruźlica pozapłucna - liczba	8
współczynnik	0,3
% gruźlicy pozapłucnej	72,7%

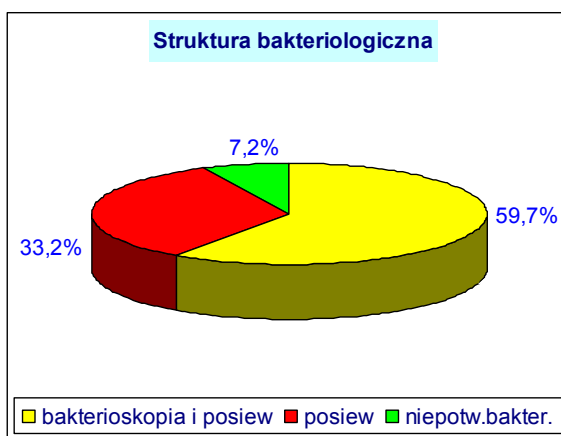
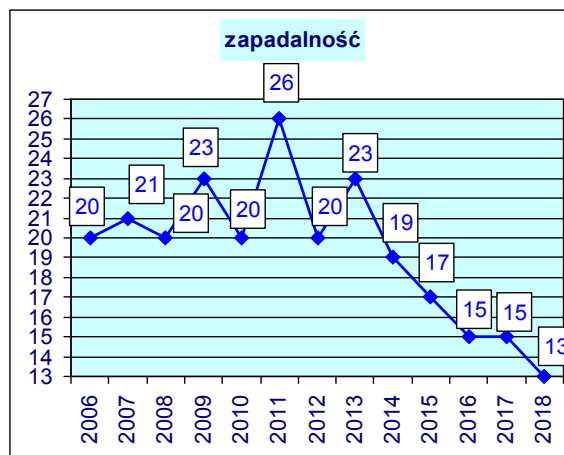
Liczba chorych z lekoopornością na co najmniej 1 lek p/prątkowy	35
Liczba chorych z wielolekową lekoopornością	2

Wykrywanie gruźlicy płuc

z objawów	96,7
z kontaktów	1,1
w badaniach profilaktycznych	1,6
w innych badaniach	0,5

Zapobieganie

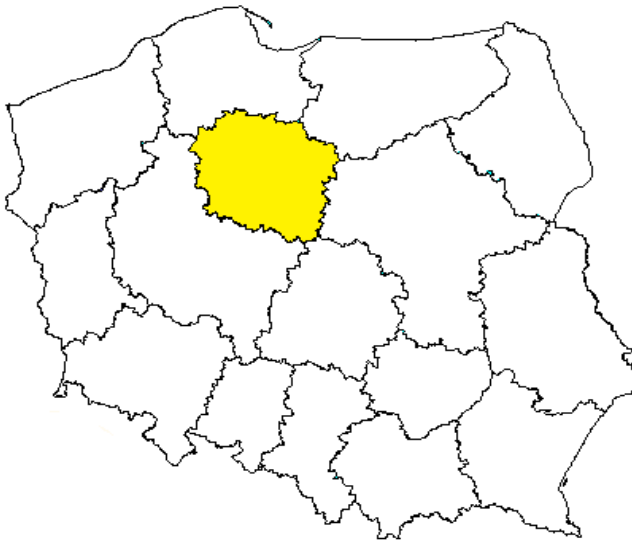
% szczepionych noworodków	90,8
---------------------------	------

Umieralność - 2017

liczba	49
współczynnik	1,7

Krótką charakterystyka sytuacji epidemiologicznej i realizacji programu zwalczania gruźlicy w woj. kujawsko-pomorskim w 2018r.

Powierzchnia w km2 17.972
 Ludność 30 VI 2018 2 079 917
 Produkt krajowy brutto PKB na 1 mieszkańca - 2016r. 39 503

SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA

Zapadalność ogółem

liczba zachorowań 211
 współczynnik zapadalności 10,1
 miejsce w rankingu 4
w tym:
 nowe zachorowania - liczba 192
 współczynnik 9,2
 wznovy - liczba 19
 współczynnik 0,9
 gruźlica płuc - liczba 197
 współczynnik 9,5
 gruźlica pozapłucna - liczba 14
 współczynnik 0,7
 % ogółu zachorowań 6,6%

zachorowania wśród dzieci

liczba 1
 współczynnik 0,3

Zapadalność potw. bakteriologicznie

ogółem liczba 197
 współczynnik 9,5
 % ogółu zachorowań 93,4%
w tym:
 gruźlica płuc - liczba 184
 współczynnik 8,8
 % ogółu gruźlicy płuc 93,4%
 miejsce w rankingu 1
 gruźlica pozapłucna - liczba 13
 współczynnik 0,6
 % gruźlicy pozapłucnej 92,9%

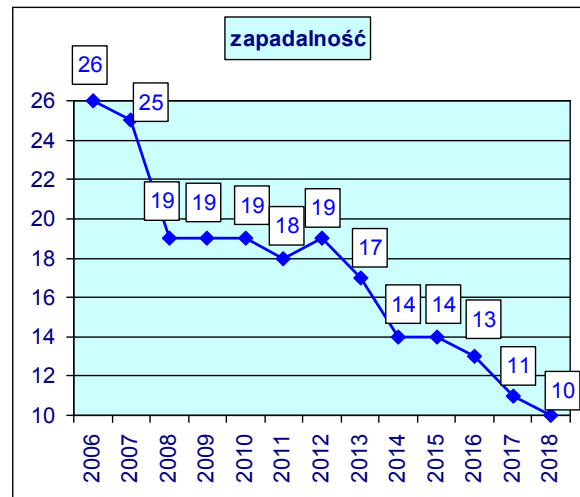
Liczba chorych z lekoopornością na co najmniej 1 lek p/prątkowy 12
 Liczba chorych z wielolekową lekoopornością 2

Wykrywanie gruźlicy płuc

z objawów 98,0
 z kontaktów 0,5
 w badaniach profilaktycznych 1,5
 w innych badaniach 0,0

Zapobieganie

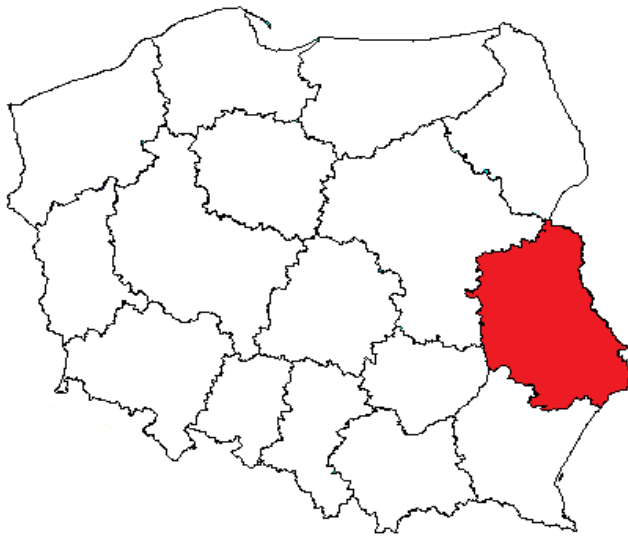
% szczepionych noworodków 93,6

Umieralność - 2017

liczba 20
 współczynnik 1

Krótką charakterystyka sytuacji epidemiologicznej i realizacji programu zwalczania gruźlicy w woj. lubelskim w 2018r.

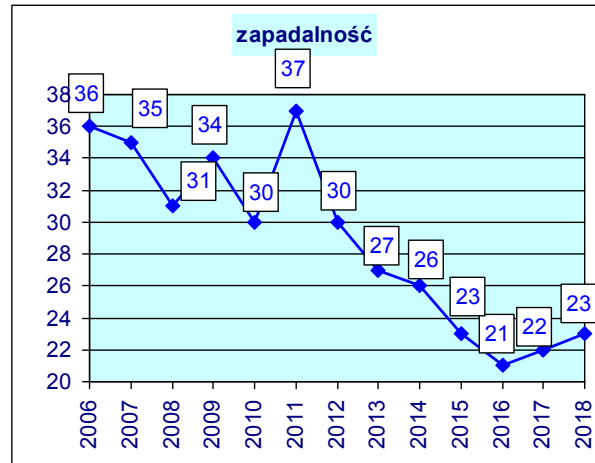
Powierzchnia w km2 25.122
 Ludność 30 VI 2018 2 121 613
 Produkt krajowy brutto PKB na 1 mieszkańca - 2016r. 33 371

Wykrywanie gruźlicy płuc

z objawów 97,7
 z kontaktów 1,5
 w badaniach profilaktycznych 0,8
 w innych badaniach 0,0

Zapobieganie

% szczepionych noworodków 89,1

SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA

Zapadalność ogółem

liczba zachorowań 497
 współczynnik zapadalności 23,4
 miejsce w rankingu 16
 w tym:
 nowe zachorowania - liczba 443
 współczynnik 20,9
 wznowy - liczba 54
 współczynnik 2,5
 gruźlica płuc - liczba 474
 współczynnik 22,3
 gruźlica pozapłucna - liczba 23
 współczynnik 1,1
 % ogółu zachorowań 4,6%

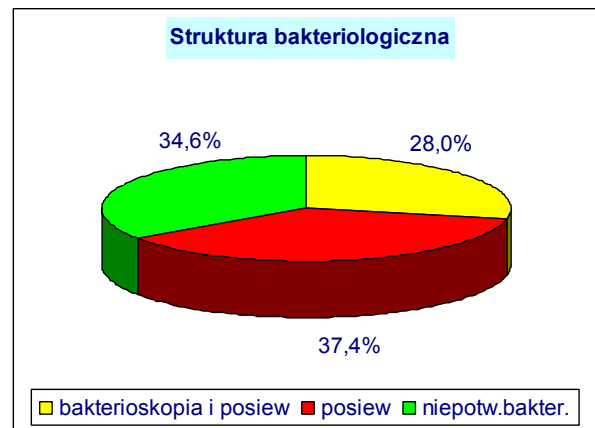
zachorowania wśród dzieci

liczba 3
 współczynnik 1,0

Zapadalność potw. bakteriologicznie

ogółem liczba 325
 współczynnik 15,3
 % ogółu zachorowań 65,4%
 w tym:
 gruźlica płuc - liczba 307
 współczynnik 14,5
 % ogółu gruźlicy płuc 64,8%
 miejsce w rankingu 15
 gruźlica pozapłucna - liczba 18
 współczynnik 0,8
 % gruźlicy pozapłucnej 78,3%

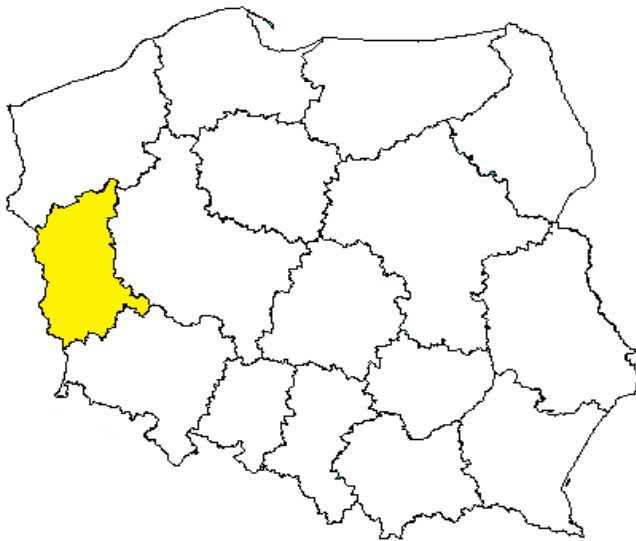
Liczba chorych z lekoopornością na co najmniej 1 lek p/prątkowy 18
 Liczba chorych z wielolekową lekoopornością 0

Umieralność - 2017

liczba 32
 współczynnik 1,5

Krótką charakterystyka sytuacji epidemiologicznej i realizacji programu zwalczania gruźlicy w woj. lubuskim w 2018r.

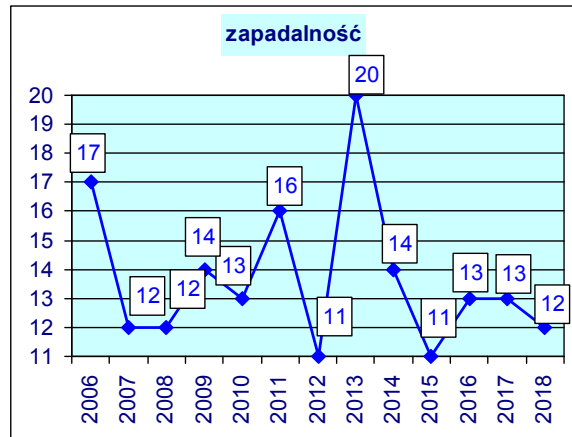
Powierzchnia w km2 13.988
 Ludność 30 VI 2018 1 015 440
 Produkt krajowy brutto PKB na 1 mieszkańca - 2016r. 40 639

Wykrywanie gruźlicy płuc

z objawów	97,4
z kontaktów	1,8
w badaniach profilaktycznych	0,9
w innych badaniach	0,0

Zapobieganie

% szczepionych noworodków	90,8
---------------------------	------

SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA

Zapadalność ogółem

liczba zachorowań	119
współczynnik zapadalności	11,7
miejsce w rankingu	5

w tym:

nowe zachorowania - liczba	112
współczynnik	11,0
wznovy - liczba	7
współczynnik	0,7
gruźlica płuc - liczba	114
współczynnik	11,2
gruźlica pozapłucna - liczba	5
współczynnik	0,5
% ogółu zachorowań	4,2%

zachorowania wśród dzieci

liczba	1
współczynnik	0,6

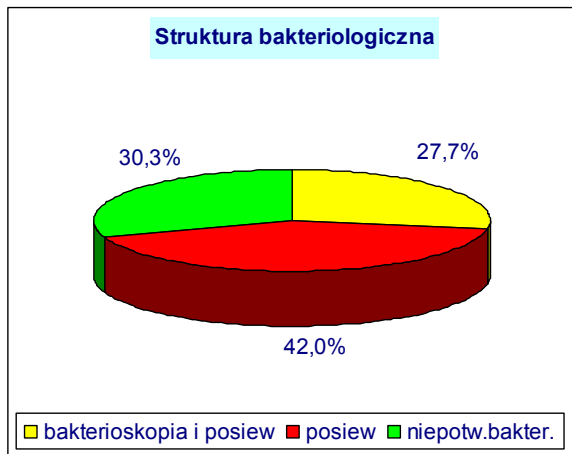
Zapadalność potw. bakteriologicznie

ogółem liczba	83
współczynnik	8,2
% ogółu zachorowań	69,7%

w tym:

gruźlica płuc - liczba	82
współczynnik	8,1
% ogółu gruźlicy płuc	71,9%
miejsce w rankingu	10
gruźlica pozapłucna - liczba	1
współczynnik	0,1
% gruźlicy pozapłucnej	20,0%

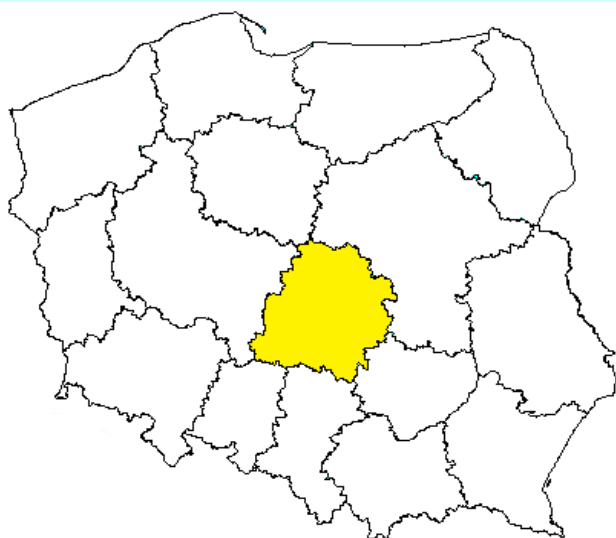
Liczba chorych z lekoopornością na co najmniej 1 lek p/prątkowy	6
Liczba chorych z wielolekową lekoopornością	0

Umieralność - 2017

liczba	14
współczynnik	1,4

Krótką charakterystyka sytuacji epidemiologicznej i realizacji programu zwalczania gruźlicy w woj. łódzkim w 2018r.

Powierzchnia w km2	18.219
Ludność 30 VI 2018	2 470 610
Produkt krajowy brutto PKB na 1 mieszkańca - 2016r.	45 199

SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA

Zapadalność ogółem

liczba zachorowań	406
współczynnik zapadalności	16,4
miejsce w rankingu	12

w tym:

nowe zachorowania - liczba	363
współczynnik	14,7
wznovy - liczba	43
współczynnik	1,7
gruźlica płuc - liczba	392
współczynnik	15,9
gruźlica pozapłucna - liczba	14
współczynnik	0,6
% ogółu zachorowań	3,4%

zachorowania wśród dzieci

liczba	2
współczynnik	0,6

Zapadalność potw. bakteriologicznie

ogółem liczba	270
współczynnik	10,9
% ogółu zachorowań	66,5%

w tym:

gruźlica płuc - liczba	262
współczynnik	10,6
% ogółu gruźlicy płuc	66,8%
miejsce w rankingu	13
gruźlica pozapłucna - liczba	8
współczynnik	0,3
% gruźlicy pozapłucnej	57,1%

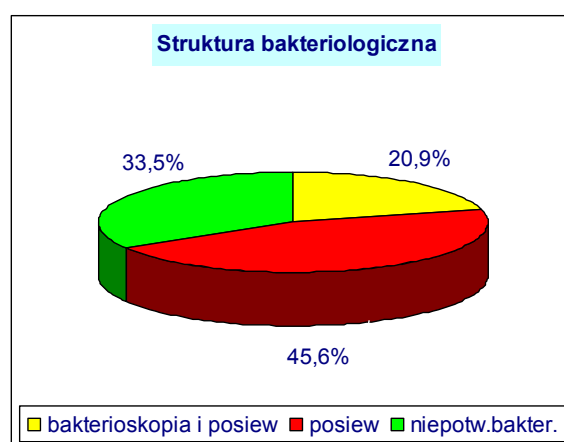
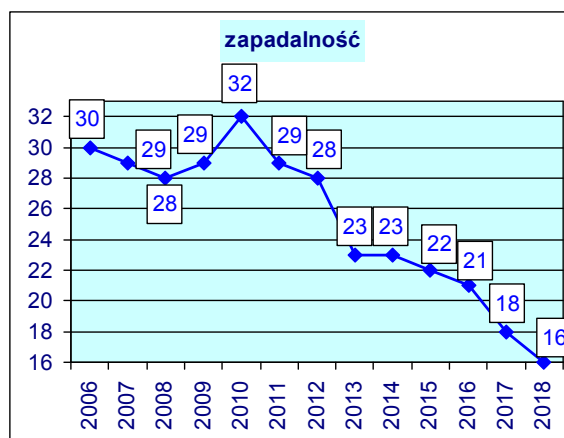
Liczba chorych z lekoopornością na co najmniej 1 lek p/prątkowy	16
Liczba chorych z wielolekową lekoopornością	1

Wykrywanie gruźlicy płuc

z objawów	93,4
z kontaktów	2,3
w badaniach profilaktycznych	3,1
w innych badaniach	1,3

Zapobieganie

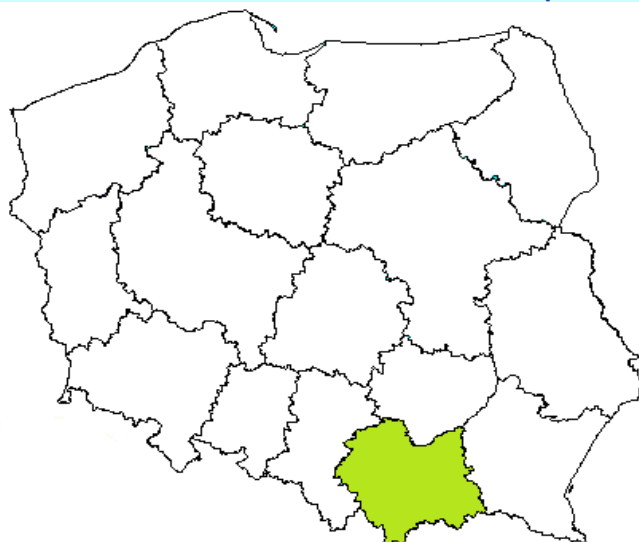
% szczepionych noworodków	91,6
---------------------------	------

Umieralność - 2017

liczba	28
współczynnik	1,1

Krótką charakterystyka sytuacji epidemiologicznej i realizacji programu zwalczania gruźlicy w woj. małopolskim w 2018r.

Powierzchnia w km2	15.183
Ludność 30 VI 2018	3 395 663
Produkt krajowy brutto PKB na 1 mieszkańca - 2016r.	43 865

SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA

Zapadalność ogółem

liczba zachorowań	440
współczynnik zapadalności	13
miejsce w rankingu	10

w tym:

nowe zachorowania - liczba	387
współczynnik	11,4
wznovy - liczba	53
współczynnik	1,6
gruźlica płuc - liczba	409
współczynnik	12,0
gruźlica pozapłucna - liczba	31
współczynnik	0,9
% ogółu zachorowań	7,0%

zachorowania wśród dzieci

liczba	5
współczynnik	0,9

Zapadalność potw. bakteriologicznie

ogółem liczba	313
współczynnik	9,2
% ogółu zachorowań	71,1%

w tym:

gruźlica płuc - liczba	293
współczynnik	8,6
% ogółu gruźlicy płuc	71,6%
miejsce w rankingu	11
gruźlica pozapłucna - liczba	20
współczynnik	0,6
% gruźlicy pozapłucnej	64,5%

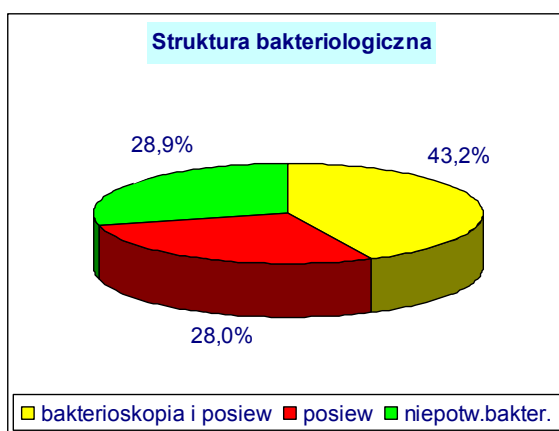
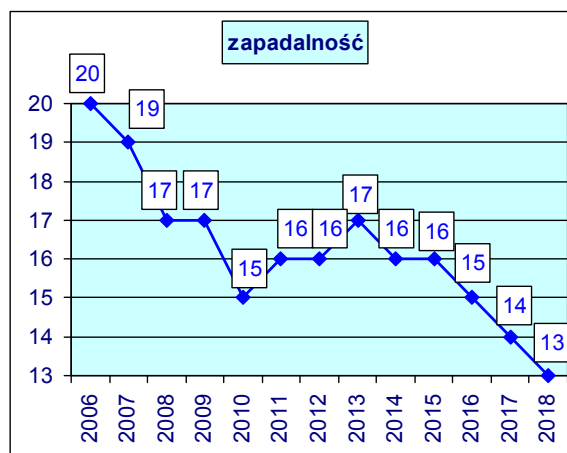
Liczba chorych z lekoopornością na co najmniej 1 lek p/prątkowy	30
Liczba chorych z wielolekową lekoopornością	2

Wykrywanie gruźlicy płuc

z objawów	96,8
z kontaktów	1,7
w badaniach profilaktycznych	1,2
w innych badaniach	0,2

Zapobieganie

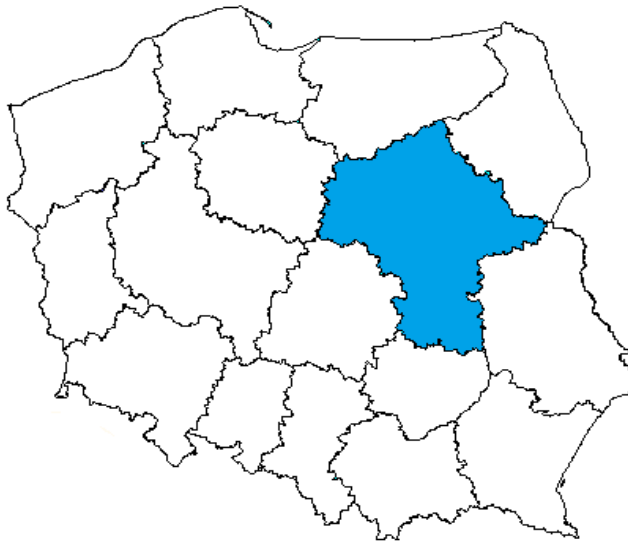
% szczepionych noworodków	91,1
---------------------------	------

Umieralność - 2017

liczba	35
współczynnik	1,0

Krótką charakterystyka sytuacji epidemiologicznej i realizacji programu zwalczania gruźlicy w woj. mazowieckim w 2018r.

Powierzchnia w km2 35.558
 Ludność 30 VI 2018 5 391 813
 Produkt krajowy brutto PKB na 1 mieszkańca - 2016r. 77 359

SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA

Zapadalność ogółem

liczba zachorowań 954
 współczynnik zapadalności 17,7
 miejsce w rankingu 14

w tym:

nowe zachorowania - liczba 822
 współczynnik 15,2
 wznowy - liczba 132
 współczynnik 2,4
 gruźlica płuc - liczba 906
 współczynnik 16,8
 gruźlica pozapłucna - liczba 48
 współczynnik 0,9
 % ogółu zachorowań 5,0%

zachorowania wśród dzieci

liczba 18
 współczynnik 2,1

Zapadalność potw. bakteriologicznie

ogółem liczba 680
 współczynnik 12,6
 % ogółu zachorowań 71,3%

w tym:

gruźlica płuc - liczba 659
 współczynnik 12,2
 % ogółu gruźlicy płuc 72,7%
 miejsce w rankingu 9
 gruźlica pozapłucna - liczba 21
 współczynnik 0,4
 % gruźlicy pozapłucnej 43,8%

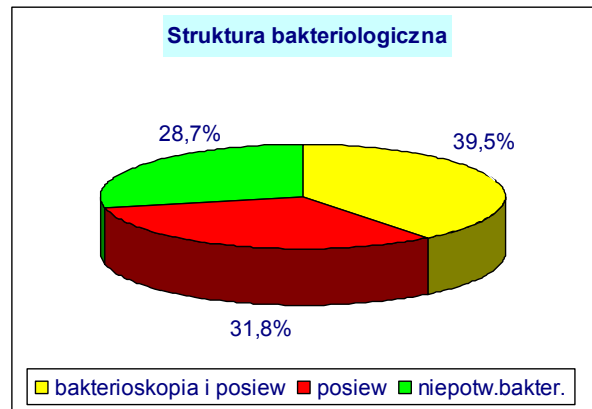
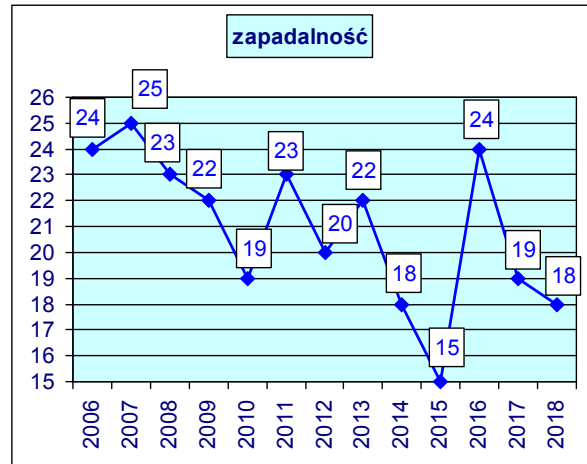
Liczba chorych z lekoopornością na co najmniej 1 lek p/prątkowy 37
 Liczba chorych z wielolekową lekoopornością 16

Wykrywanie gruźlicy płuc

z objawów 94,3
 z kontaktów 1,8
 w badaniach profilaktycznych 1,9
 w innych badaniach 2,1

Zapobieganie

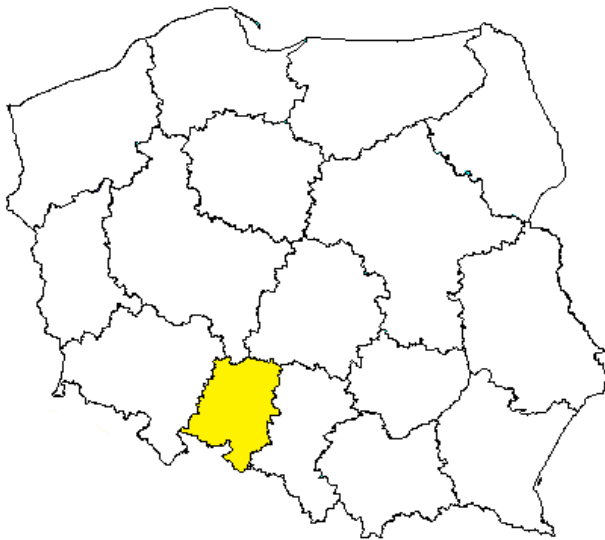
% szczepionych noworodków 91,8

Umieralność - 2017

liczba 71
 współczynnik 1,3

Krótką charakterystyka sytuacji epidemiologicznej i realizacji programu zwalczania gruźlicy w woj. opolskim w 2018r.

Powierzchnia w km2 9.412
 Ludność 30 VI 2018 988 014
 Produkt krajowy brutto PKB na 1 mieszkańca - 2016r. 38 551

SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA

Zapadalność ogółem

liczba zachorowań 127
 współczynnik zapadalności 12,9
 miejsce w rankingu 8

w tym:

nowe zachorowania - liczba 114
 współczynnik 11,5
 wznovy - liczba 13
 współczynnik 1,3
 gruźlica płuc - liczba 120
 współczynnik 12,1
 gruźlica pozapłucna - liczba 7
 współczynnik 0,7
 % ogółu zachorowań 5,5%

zachorowania wśród dzieci

liczba 0
 współczynnik 0,0

Zapadalność potw. bakteriologicznie

ogółem liczba 94
 współczynnik 9,5
 % ogółu zachorowań 74,0%

w tym:

gruźlica płuc - liczba 93
 współczynnik 9,4
 % ogółu gruźlicy płuc 77,5%
 miejsce w rankingu 7
 gruźlica pozapłucna - liczba 1
 współczynnik 0,1
 % gruźlicy pozapłucnej 14,3%

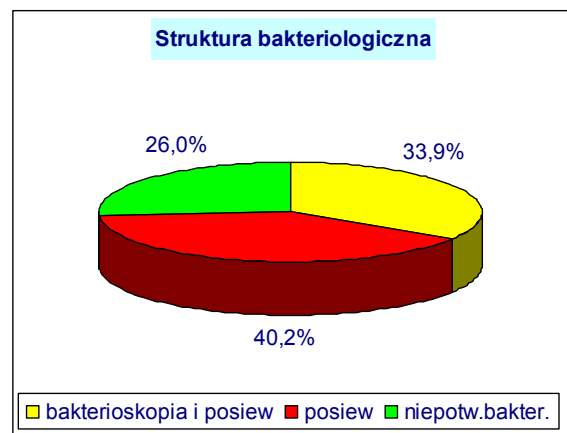
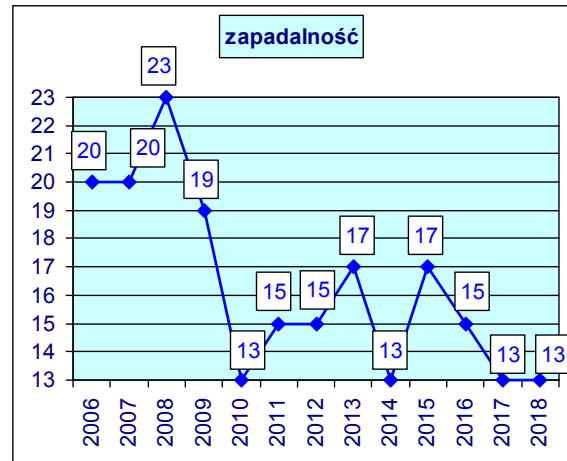
Liczba chorych z lekoopornością na co najmniej 1 lek p/prątkowy 1
 Liczba chorych z wielolekową lekoopornością 0

Wykrywanie gruźlicy płuc

z objawów 95,8
 z kontaktów 1,7
 w badaniach profilaktycznych 2,5
 w innych badaniach 0,0

Zapobieganie

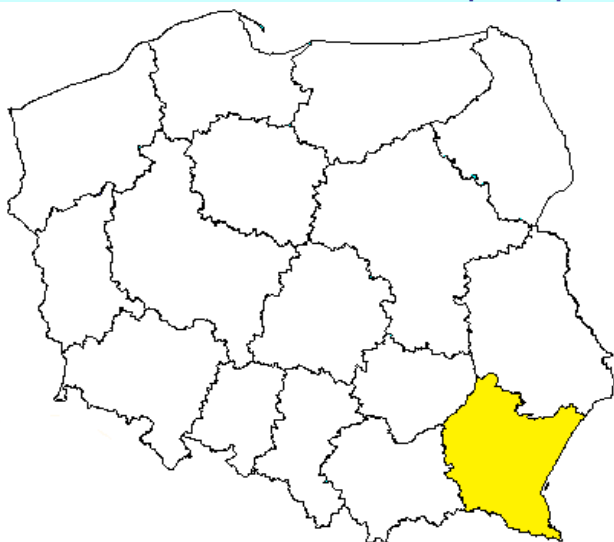
% szczepionych noworodków 90,7

Umieralność - 2017

liczba 9
 współczynnik 0,9

Krótką charakterystyka sytuacji epidemiologicznej i realizacji programu zwalczania gruźlicy w woj. podkarpackim w 2018r.

Powierzchnia w km2 17.846
 Ludność 30 VI 2018 2 128 747
 Produkt krajowy brutto PKB na 1 mieszkańca - 2016r. 34 120

SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA

Zapadalność ogółem

liczba zachorowań 263
 współczynnik zapadalności 12,4
 miejsce w rankingu 7
 w tym:

nowe zachorowania - liczba 231
 współczynnik 10,9
 wznowy - liczba 32
 współczynnik 1,5
 gruźlica płuc - liczba 244
 współczynnik 11,5
 gruźlica pozapłucna - liczba 19
 współczynnik 0,9
 % ogółu zachorowań 7,2%

zachorowania wśród dzieci

liczba 5
 współczynnik 1,6

Zapadalność potw. bakteriologicznie

ogółem liczba 205
 współczynnik 9,6
 % ogółu zachorowań 77,9%

w tym:
 gruźlica płuc - liczba 194
 współczynnik 9,1
 % ogółu gruźlicy płuc 79,5%
 miejsce w rankingu 6
 gruźlica pozapłucna - liczba 11
 współczynnik 0,5
 % gruźlicy pozapłucnej 57,9%

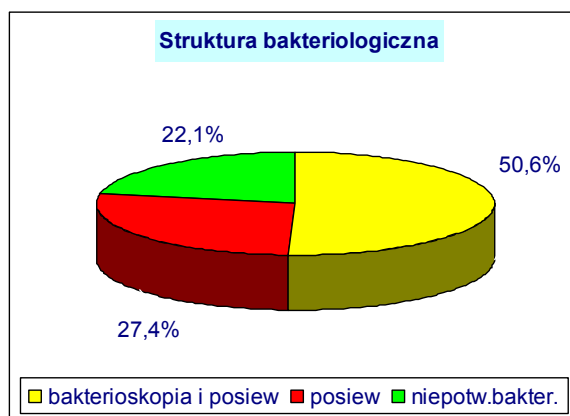
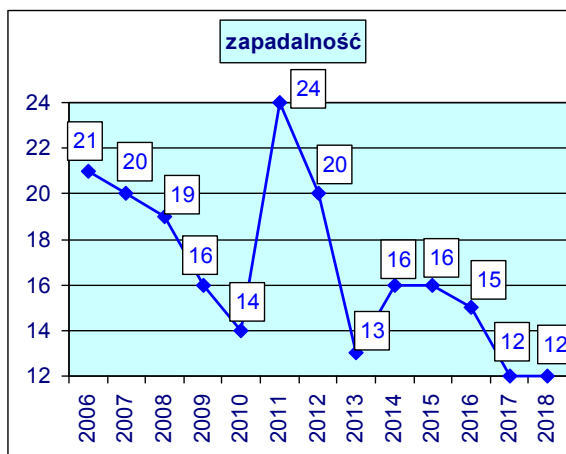
Liczba chorych z lekoopornością na co najmniej 1 lek p/prątkowy 4
 Liczba chorych z wielolekową lekoopornością 2

Wykrywanie gruźlicy płuc

z objawów 97,5
 z kontaktów 0,0
 w badaniach profilaktycznych 0,0
 w innych badaniach 2,5

Zapobieganie

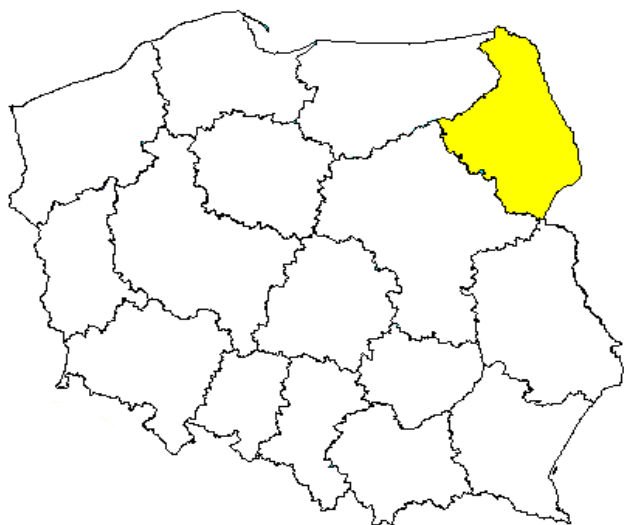
% szczepionych noworodków 90,4

Umieralność - 2017

liczba 20
 współczynnik 0,9

Krótką charakterystyka sytuacji epidemiologicznej i realizacji programu zwalczania gruźlicy w woj. podlaskim w 2018r.

Powierzchnia w km2 20.187
 Ludność 30 VI 2018 1 182 677
 Produkt krajowy brutto PKB na 1 mieszkańca - 2016r. 34 299

SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA

Zapadalność ogółem

liczba zachorowań		86
współczynnik zapadalności		7,3
miejsce w rankingu		1
<i>w tym:</i>		
nowe zachorowania - liczba	1	72
współczynnik		6,1
wznovy - liczba		14
współczynnik		1,2
gruźlica płuc - liczba		84
współczynnik		7,1
gruźlica pozapłucna - liczba		2
współczynnik		0,2
% ogółu zachorowań		2,3%

zachorowania wśród dzieci

liczba	2
współczynnik	1,2

Zapadalność potw. bakteriologicznie

ogółem liczba	77
współczynnik	6,5
% ogółu zachorowań	89,5%
<i>w tym:</i>	
gruźlica płuc - liczba	76
współczynnik	6,4
% ogółu gruźlicy płuc	90,5%
miejsce w rankingu	2
gruźlica pozapłucna - liczba	1
współczynnik	0,1
% gruźlicy pozapłucnej	50,0%

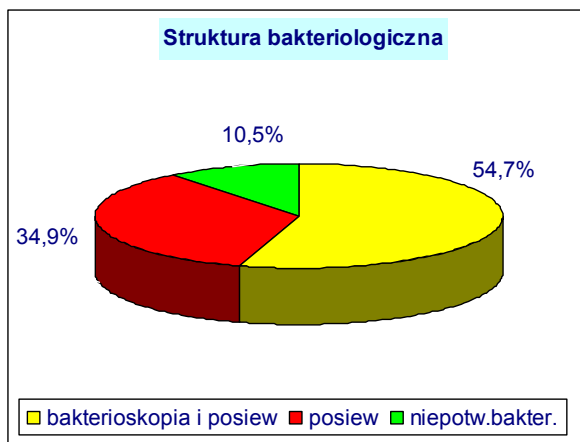
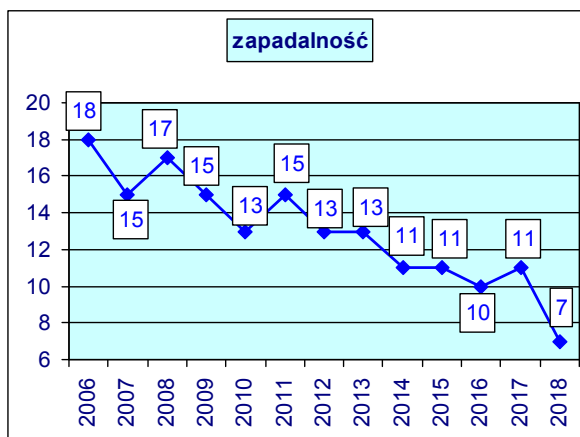
Liczba chorych z lekoopornością na co najmniej 1 lek p/prątkowy	2
Liczba chorych z wielolekową lekoopornością	0

Wykrywanie gruźlicy płuc

z objawów	96,4
z kontaktów	0,0
w badaniach profilaktycznych	0,0
w innych badaniach	3,6

Zapobieganie

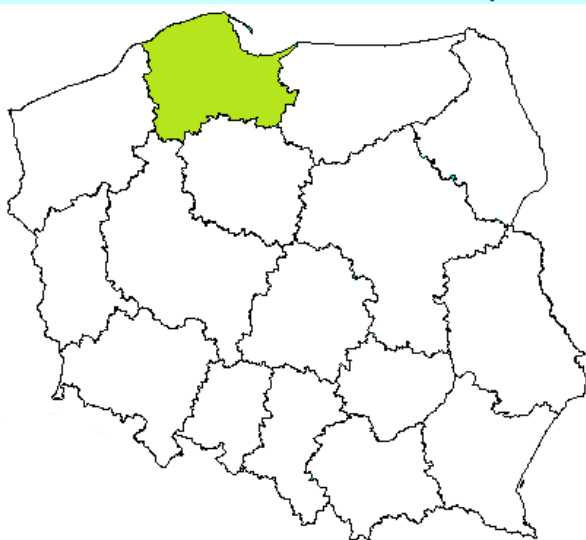
% szczepionych noworodków	90,9
---------------------------	------

Umieralność - 2017

liczba	23
współczynnik	1,9

Krótką charakterystyka sytuacji epidemiologicznej i realizacji programu zwalczania gruźlicy w woj. pomorskim w 2018r.

Powierzchnia w km2	18.321
Ludność 30 VI 2018	2 328 214
Produkt krajowy brutto PKB na 1 mieszkańca - 2016r.	46 913

SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA

Zapadalność ogółem

liczba zachorowań	349
współczynnik zapadalności	15,0
miejsce w rankingu	11
<i>w tym:</i>	
nowe zachorowania - liczba	293
współczynnik	12,6
wznovy - liczba	56
współczynnik	2,4
gruźlica płuc - liczba	332
współczynnik	14,3
gruźlica pozapłucna - liczba	17
współczynnik	0,7
% ogółu zachorowań	4,9%

zachorowania wśród dzieci

liczba	1
współczynnik	0,3

Zapadalność potw. bakteriologicznie

ogółem liczba	279
współczynnik	12,0
% ogółu zachorowań	79,9%
<i>w tym:</i>	
gruźlica płuc - liczba	270
współczynnik	11,6
% ogółu gruźlicy płuc	81,3%
miejsce w rankingu	5
gruźlica pozapłucna - liczba	9
współczynnik	0,4
% gruźlicy pozapłucnej	52,9%

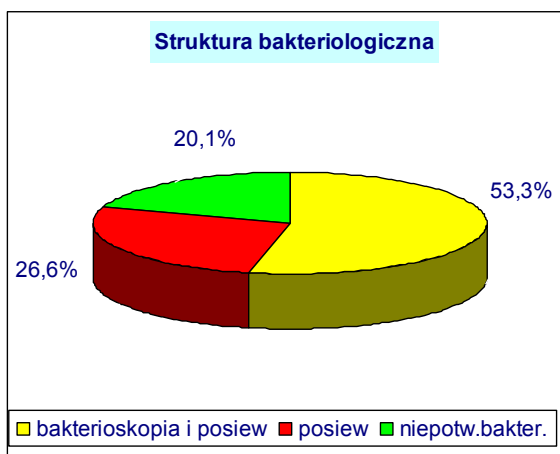
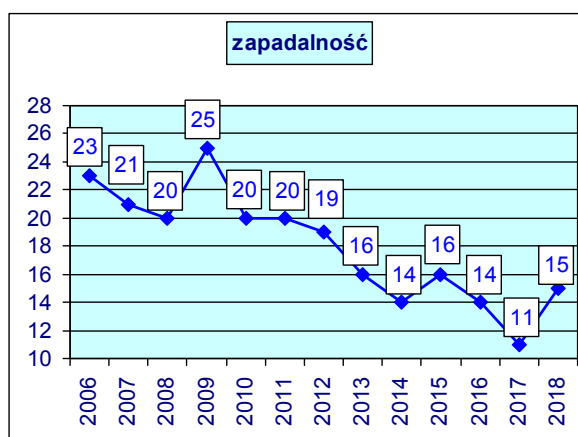
Liczba chorych z lekoopornością na co najmniej 1 lek p/prątkowy	22
Liczba chorych z wielolekową lekoopornością	3

Wykrywanie gruźlicy płuc

z objawów	99,7
z kontaktów	0,0
w badaniach profilaktycznych	0,0
w innych badaniach	3,0

Zapobieganie

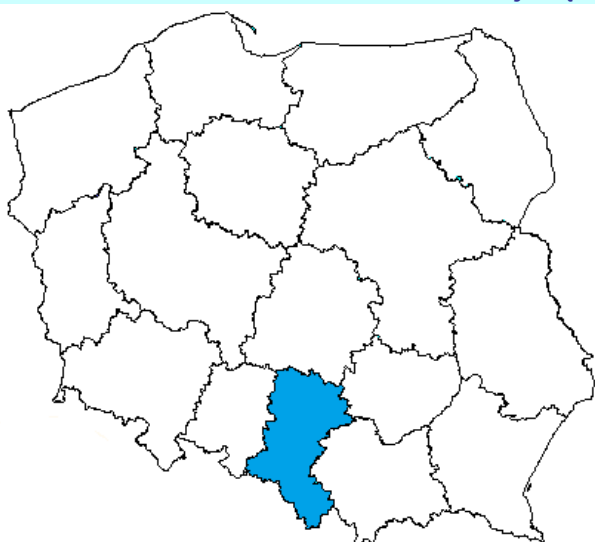
% szczepionych noworodków	99,7
---------------------------	------

Umieralność - 2017

liczba	22
współczynnik	0,9

Krótką charakterystyka sytuacji epidemiologicznej i realizacji programu zwalczania gruźlicy w woj. śląskim w 2018r.

Powierzchnia w km2	12.333
Ludność 30 VI 2018	4 540 140
Produkt krajowy brutto PKB na 1 mieszkańca - 2016r.	50 184

SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA

Zapadalność ogółem

liczba zachorowań	844
współczynnik zapadalności	18,6
miejsce w rankingu	15
<i>w tym:</i>	
nowe zachorowania - liczba	763
współczynnik	16,8
wznowy - liczba	81
współczynnik	1,8
gruźlica płuc - liczba	814
współczynnik	17,9
gruźlica pozapłucna - liczba	30
współczynnik	0,7
% ogółu zachorowań	3,6%

zachorowania wśród dzieci

liczba	6
współczynnik	0,9

Zapadalność potw. bakteriologicznie

ogółem liczba	541
współczynnik	11,9
% ogółu zachorowań	64,1%
<i>w tym:</i>	
gruźlica płuc - liczba	530
współczynnik	11,7
% ogółu gruźlicy płuc	65,1%
miejsce w rankingu	14
gruźlica pozapłucna - liczba	11
współczynnik	0,2
% gruźlicy pozapłucnej	36,7%

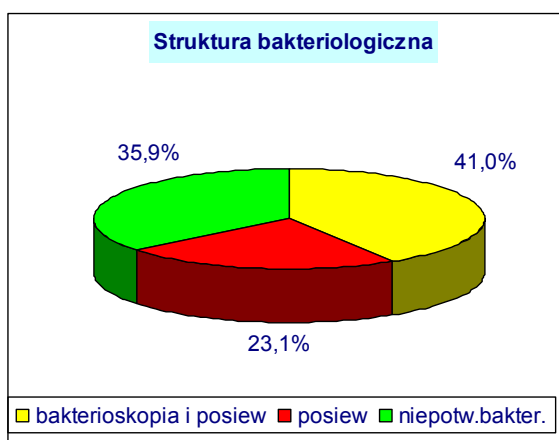
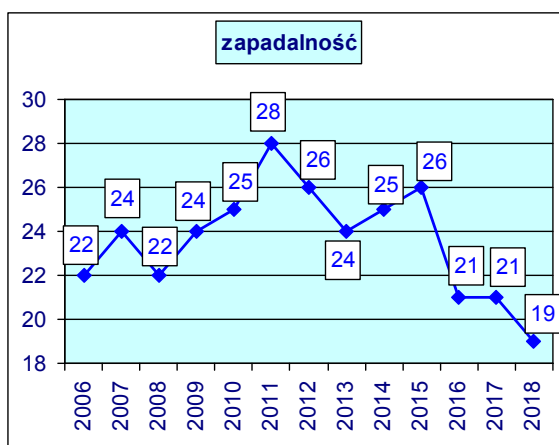
Liczba chorych z lekoopornością na co najmniej 1 lek p/prątkowy	20
Liczba chorych z wielolekową lekoopornością	3

Wykrywanie gruźlicy płuc

z objawów	96,6
z kontaktów	0,5
w badaniach profilaktycznych	1,1
w innych badaniach	1,8

Zapobieganie

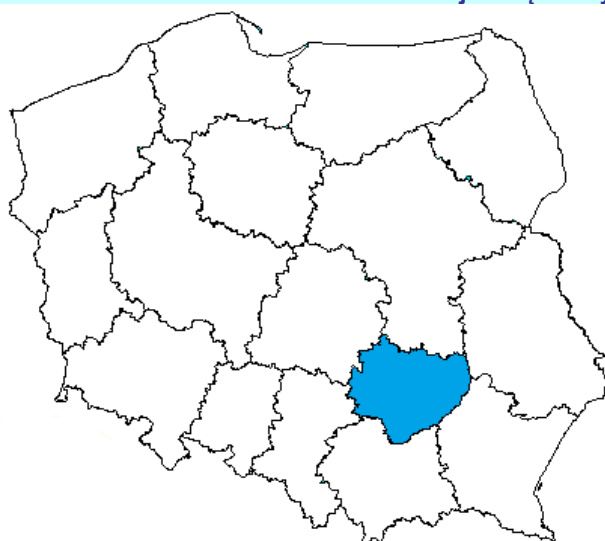
% szczepionych noworodków	91,1
---------------------------	------

Umieralność - 2017

liczba	87
współczynnik	1,9

Krótką charakterystyka sytuacji epidemiologicznej i realizacji programu zwalczania gruźlicy w woj. świętokrzyskim w 2018r.

Powierzchnia w km2 11.711
 Ludność 30 VI 2018 1 244 383
 Produkt krajowy brutto PKB na 1 mieszkańca - 2016r. 34 633

SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA

Zapadalność ogółem

liczba zachorowań	209
współczynnik zapadalności	16,8
miejsce w rankingu	13
<i>w tym:</i>	
nowe zachorowania - liczba	191
współczynnik	15,3
wznovy - liczba	18
współczynnik	1,4
gruźlica płuc - liczba	205
współczynnik	16,5
gruźlica pozapłucna - liczba	4
współczynnik	0,3
% ogółu zachorowań	1,9%

zachorowania wśród dzieci

liczba	0
współczynnik	0,0

Zapadalność potw. bakteriologicznie

ogółem liczba	155
współczynnik	12,5
% ogółu zachorowań	74,2%
<i>w tym:</i>	
gruźlica płuc - liczba	151
współczynnik	12,1
% ogółu gruźlicy płuc	73,7%
miejsce w rankingu	8
gruźlica pozapłucna - liczba	4
współczynnik	0,3
% gruźlicy pozapłucnej	100,0%

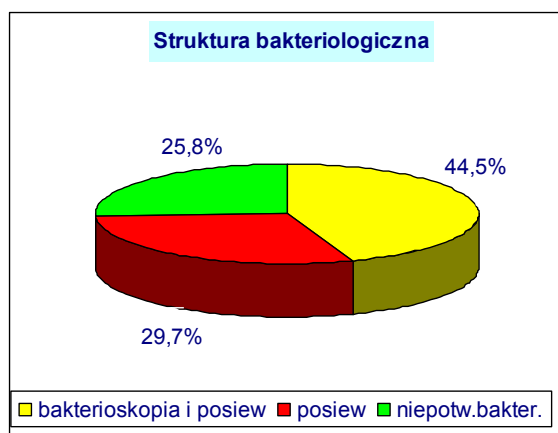
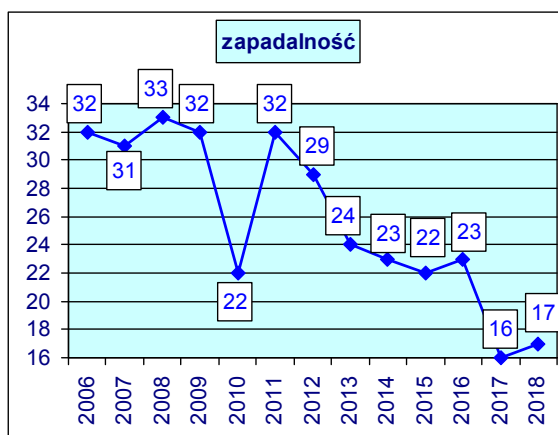
Liczba chorych z lekoopornością na co najmniej 1 lek p/prątkowy	10
Liczba chorych z wielolekową lekoopornością	2

Wykrywanie gruźlicy płuc

z objawów	94,1
z kontaktów	0,0
w badaniach profilaktycznych	1,0
w innych badaniach	4,9

Zapobieganie

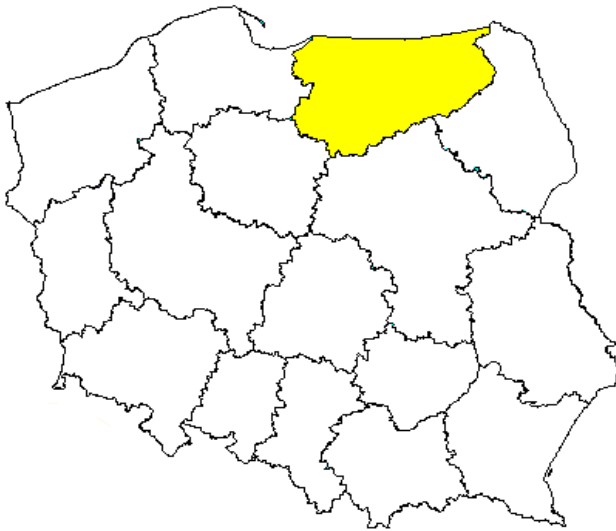
% szczepionych noworodków	89,5
---------------------------	------

Umieralność - 2017

liczba	18
współczynnik	1,4

Krótką charakterystyka sytuacji epidemiologicznej i realizacji programu zwalczania gruźlicy w woj. warmińsko-mazurskim w 2018r.

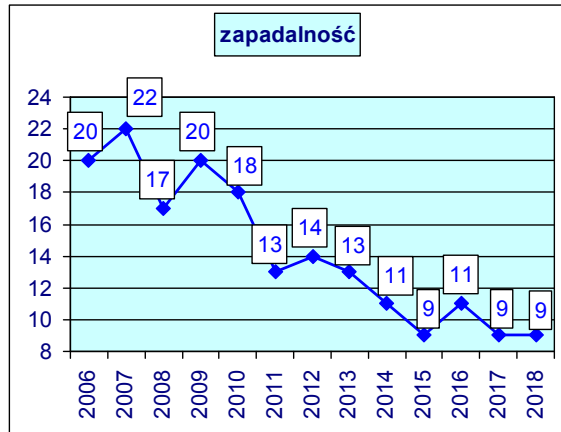
Powierzchnia w km2 24.173
 Ludność 30 VI 2018 1 431 299
 Produkt krajowy brutto PKB na 1 mieszkańca - 2016r. 34 514

Wykrywanie gruźlicy płuc

z objawów	99,2
z kontaktów	0,8
w badaniach profilaktycznych	0,0
w innych badaniach	0,0

Zapobieganie

% szczepionych noworodków	92,0
---------------------------	------

SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA

Zapadalność ogółem

liczba zachorowań	124
współczynnik zapadalności	8,7
miejsce w rankingu	3
<i>w tym:</i>	
nowe zachorowania - liczba	114
współczynnik	8,0
wznovy - liczba	10
współczynnik	0,7
gruźlica płuc - liczba	121
współczynnik	8,5
gruźlica pozapłucna - liczba	3
współczynnik	0,2
% ogółu zachorowań	2,4%

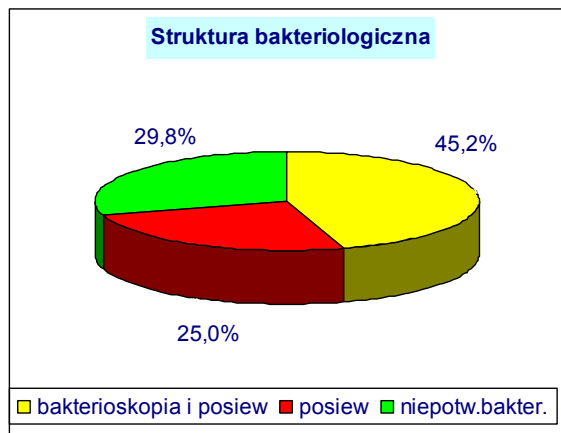
zachorowania wśród dzieci

liczba	1
współczynnik	0,5

Zapadalność potw. bakteriologicznie

ogółem liczba	87
współczynnik	6,1
% ogółu zachorowań	70,2%
<i>w tym:</i>	
gruźlica płuc - liczba	86
współczynnik	6,0
% ogółu gruźlicy płuc	71,1%
miejsce w rankingu	12
gruźlica pozapłucna - liczba	1
współczynnik	0,1
% gruźlicy pozapłucnej	33,3%

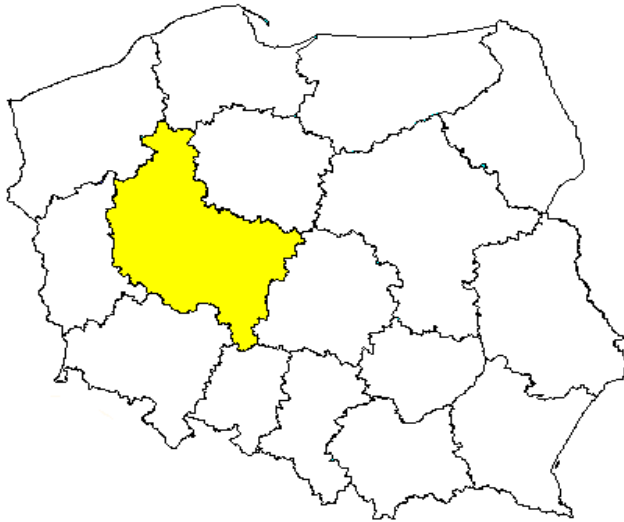
Liczba chorych z lekoopornością na co najmniej 1 lek p/prątkowy	7
Liczba chorych z wielolekową lekoopornością	4

Umieralność - 2017

liczba	15
współczynnik	1,0

Krótką charakterystyka sytuacji epidemiologicznej i realizacji programu zwalczania gruźlicy w woj. wielkopolskim w 2018r.

Powierzchnia w km ²	29.826
Ludność 30 VI 2018	3 490 597
Produkt krajowy brutto PKB na 1 mieszkańca - 2016r.	52 844

SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA

Zapadalność ogółem

liczba zachorowań	279
współczynnik zapadalności	8,0
miejsce w rankingu	2
<i>w tym:</i>	
nowe zachorowania - liczba	247
współczynnik	7,1
wznowy - liczba	32
współczynnik	0,9
gruźlica płuc - liczba	269
współczynnik	7,7
gruźlica pozapłucna - liczba	10
współczynnik	0,3
% ogółu zachorowań	3,6%

zachorowania wśród dzieci

liczba	4
współczynnik	0,7

Zapadalność potw. bakteriologicznie

ogółem liczba	241
współczynnik	6,9
% ogółu zachorowań	86,4%
<i>w tym:</i>	
gruźlica płuc - liczba	233
współczynnik	6,7
% ogółu gruźlicy płuc	86,6%
miejsce w rankingu	4
gruźlica pozapłucna - liczba	8
współczynnik	0,2
% gruźlicy pozapłucnej	80,0%

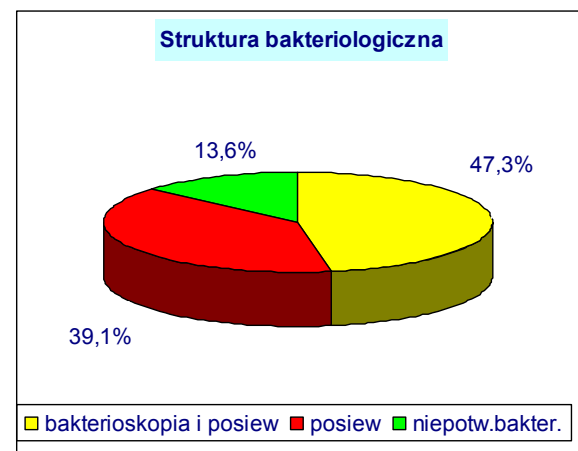
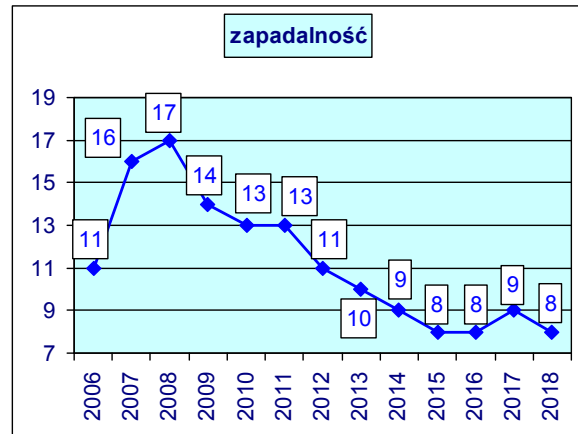
Liczba chorych z lekoopornością na co najmniej 1 lek p/prątkowy	22
Liczba chorych z wielolekową lekoopornością	4

Wykrywanie gruźlicy płuc

z objawów	93,7
z kontaktów	3,0
w badaniach profilaktycznych	1,9
w innych badaniach	1,5

Zapobieganie

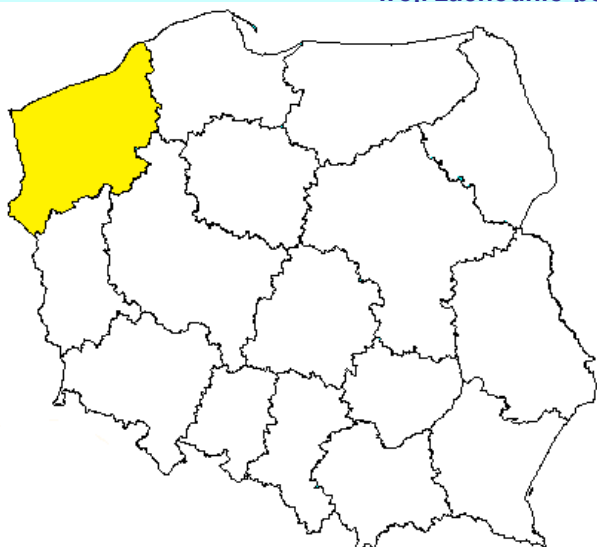
% szczepionych noworodków	90,4
---------------------------	------

Umieralność - 2017

liczba	26
współczynnik	0,7

Krótką charakterystyka sytuacji epidemiologicznej i realizacji programu zwalczania gruźlicy w woi. zachodnio-pomorskim w 2018r.

Powierzchnia w km2	22.892
Ludność 30 VI 2018	1 703 009
Produkt krajowy brutto PKB na 1 mieszkańca - 2016r.	40 592

SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA

Zapadalność ogółem

liczba zachorowań	202
współczynnik zapadalności	11,9
miejsce w rankingu	6
<i>w tym:</i>	
nowe zachorowania - liczba	182
współczynnik	10,7
wznowy - liczba	20
współczynnik	1,2
gruźlica płuc - liczba	197
współczynnik	11,6
gruźlica pozapłucna - liczba	5
współczynnik	0,3
% ogółu zachorowań	2,5%

zachorowania wśród dzieci

liczba	1
współczynnik	0,4

Zapadalność potw. bakteriologicznie

ogółem liczba	178
współczynnik	10,5
% ogółu zachorowań	88,1%
<i>w tym:</i>	
gruźlica płuc - liczba	173
współczynnik	10,2
% ogółu gruźlicy płuc	87,8%
miejsce w rankingu	3
gruźlica pozapłucna - liczba	5
współczynnik	0,3
% gruźlicy pozapłucnej	100,0%

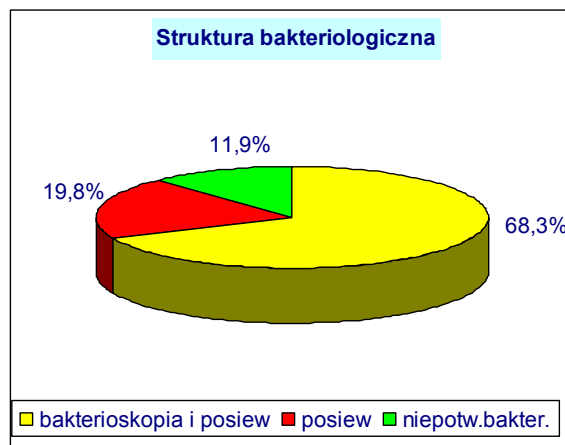
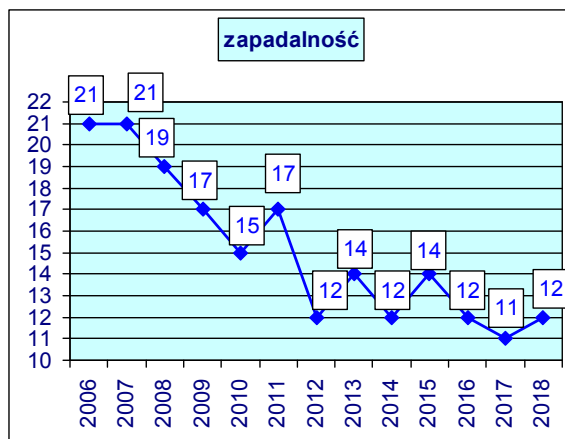
Liczba chorych z lekoopornością na co najmniej 1 lek p/prątkowy	17
Liczba chorych z wielolekową lekoopornością	7

Wykrywanie gruźlicy płuc

z objawów	99,5
z kontaktów	0,5
w badaniach profilaktycznych	0,0
w innych badaniach	0,0

Zapobieganie

% szczepionych noworodków	90,3
---------------------------	------

Umieralność - 2017

liczba	21
współczynnik	1,2

WOJEWÓDZKIE STACJE SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNE

<p>1. DOLNOŚLĄSKIE Wojewódzka Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna ul. Skłodowskiej Curie 73/77, 50-396 WROCŁAW tel. 71/328-30-41 do 49, fax (71) 328-35-92</p> <p>Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny Jacek Klakočar</p>	<p>2. KUJAWSKO-POMORSKIE Wojewódzka Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna ul. Kujawska 4, 85-031 BYDGOSZCZ tel. 52/376-18-00, fax (52) 345-98-40</p> <p>Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny Jerzy Kasprzak</p>
<p>3. LUBELSKIE Wojewódzka Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna ul. Pielęgniarek 6, 20-708 LUBLIN tel. 81/743-42-72 do 75, fax 81-743-46-86</p> <p>Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny Irmina Nikiel</p>	<p>4. LUBUSKIE Wojewódzka Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna ul. Mickiewicza 12 b, 66-400 GORZÓW WLKP. tel. 95/722-60-57, fax 95-722-46-52</p> <p>Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny Dorota Konaszczuk</p>
<p>5. ŁÓDZKIE Wojewódzka Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna ul. Wodna 40, 90-046 ŁÓDŹ tel. 42/253-62-00, fax 42-253-62-19</p> <p>Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny Urszula Sztuka-Polińska</p>	<p>6. MAŁOPOLSKIE Wojewódzka Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna ul. Prądnicka 76, 31-202 KRAKÓW tel. 12/25-49-555, fax 12-416-20-93</p> <p>Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny Jarosław Foremny</p>
<p>7. MAZOWIECKIE Wojewódzka Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna ul. Żelazna 79, 00-875 WARSZAWA tel. 22/620-90-01 do 06, fax 22-624-82-09</p> <p>Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny Maria Pawlak</p>	<p>8. OPOLSKIE Wojewódzka Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna ul. Mickiewicza 1, 45-367 OPOLE tel. 77/442-69-00, fax 77-442-69-04</p> <p>Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny Anna Matejuk</p>
<p>9. PODKARPACKIE Wojewódzka Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna ul. Wierzbowa 16, 35-310 RZESZÓW tel. 17/852-21-11, fax 17-852-22-92</p> <p>Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny Adam Sidor</p>	<p>10. PODLASKIE Wojewódzka Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna ul. Legionowa 8, 15-099 BIAŁYSTOK tel. 85/740-85-40, 85-740-48-99</p> <p>Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny Elżbieta Kraszewska</p>
<p>11. POMORSKIE Wojewódzka Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna ul. Dębniaki 4, 80-211 GDAŃSK tel. 58/344-73-00, fax 58-520-32-53</p> <p>Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny Tomasz Augustyniak</p>	<p>12. ŚLĄSKIE Wojewódzka Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna ul. Raciborska 39, 40-957 KATOWICE tel. 32/351-23-00, 32-351-23-18</p> <p>Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny Urszula Mendera-Bożek</p>
<p>13. ŚWIĘTOKRZYSKIE Wojewódzka Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna ul. Jagiellońska 68, 25-734 KIELCE tel. 41/351-23-00, fax 41-345-18-73</p> <p>Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny Elżbieta Socha-Stolarska</p>	<p>14. WARMIŃSKO-MAZURSKIE Wojewódzka Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna ul. Żołnierska 16, 10-560 OLSZTYN tel. 89/824-83-00, fax 89-527-97-88</p> <p>Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny Janusz Dzisko</p>
<p>15. WIELKOPOLSKIE Wojewódzka Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna ul. Noskowskiego 23, 61-705 POZNAŃ tel. 61/854-48-00, fax 61-852-50-03</p> <p>Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny Andrzej Trybusz</p>	<p>16. ZACHODNIO-POMORSKIE Wojewódzka Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna ul. Spedytorska 6/7, 70-632 SZCZECIN tel. 91/462-40-60, fax 91-462-46-40</p> <p>Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny Małgorzata Domagała-Dobrzycka</p>

Instytut Gruźlicy i Chorób Płuc
01-138 Warszawa, ul. Płocka 26, tel. (22) 43-12-100 (centrala)

Dyrektor: Dr hab. n. med. prof. nadzw. Stefan Wesołowski
tel.: 43-12-428, fax: 43-12-452

Z-ca dyrektora ds. nauki: Dr hab. n. med. prof. nadzw. Joanna Chorostowska-Wynimko
tel.: 43-12-158, fax: 43-12-358

Z-ca dyrektora ds. lecznictwa: Dr n. med. Paweł Kuca
tel.: 43-12-428, fax: 43-12-452

Z-ca dyrektora ds. techniczno-administracyjnych.: Mgr inż. Marek Marszałkowski
tel.: 43-12-428, fax: 43-12-452

Z-ca dyrektora ds. zarządzania i organizacji.: Mgr Małgorzata Pacuszka
tel.: 43-12-428, fax: 43-12-452

Przewodniczący Rady Naukowej Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc:

Prof. dr hab. n. med. Rafał Krenke,

Zakład Epidemiologii i Organizacji Walki z Gruźlicą:

Kierownik Zakładu:

Dr hab. n. med. prof. nadzw. Maria Korzeniewska-Koseła tel. 43-12-123, fax: 43-12-423

- rejestracja nowych zachorowań tel. 43-12-180

- sprawozdania MZ-13, wyniki leczenia tel: 43-12-153

Zakład Mikrobiologii:

Kierownik Zakładu: Prof. dr hab. n. med. Ewa Augustynowicz-Kopeć, tel/fax.: 43-12-182

Zakład Fizjopatologii Oddychania:

Kierownik Zakładu: Dr hab. n. med. prof. nadzw. Stefan Wesołowski, tel: 43-12-223, fax: 43-12-426

I Klinika Chorób Płuc:

Kierownik Kliniki – Prof. dr hab. n. med. Witold Tomkowski, tel.: 43-12-143, fax: 43-12-443

II Klinika Chorób Płuc:

Kierownik Kliniki – Prof. dr hab. n. med. Paweł Śliwiński, tel.: 43-12-144, fax: 43-12-454

III Klinika Chorób Płuc:

Kierownik Kliniki – Prof. dr hab. n. med. Kazimierz Roszkowski-Śliż, tel.: 43-12-108, fax: 43-12-408

Klinika Chirurgii

Kierownik Kliniki - Prof. dr hab. n. med. Tadeusz M. Orłowski tel.: 43-12-266, fax: 43-12-455

Przychodnia Przychodnia Przyszpitalna:

Kierownik Przychodni – Dr n. med. Krystyna Maszkowska-Kopij tel.: 43-12-118, fax: 43-21-424